

శ్రీనుదగవద్గీత

బు
తెనుగు గేతములు

గార్లంక వీరవేంకటసత్యనారాయణ, జ.వ., ఎఱ.టి.,

ఆస్తిక జనావళికి విజపీ ఇదార హృదయులారా!

ఈ గ్రంథరత్నం యొక్క వేఱి (1000) ప్రతుల ప్రచురణ వితరణ నిమిత్తం తమ ఫోటోతో వంశ పరిచయంతో రు. 8000/- లు అందజేయు వారికి ద్రవ్యం అందిన 21 రోజుల తర్వాత 900 ప్రతులు అందజేయగలము.

వివరములకు :

పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తి
భాగవత మందిరము
జయశ్రీ టాకీస్ రోడు
హోటలు సూర్యప్రక్కన
రాజమండ్రి - 533 104

ఒమ్

శ్రీమద్బుగవద్గీత తెనుగు గీతములు

గౌర్వంక వీరవేంకట సత్యనారాయణ
బి.ఎ., ఎల్.టి.

ఓమ్

శ్రీమద్భుగవదీత తెనుగు గీతములు

విషయ సూచిక

అధ్యాయము	యోగము	పుట
1.	ఆర్థన విషాద యోగము	1
2.	సాంబృతి యోగము	11
3.	కర్తృ యోగము	26
4.	జాన యోగము	35
5.	కర్తృ సంన్యాస యోగము	44
6.	ఆత్మ సంయు యోగము	50
7.	జాన విజాన యోగము	60
8.	అక్షర బ్రహ్మ యోగము	66
9.	రాజవిద్య రాజగుహ్య యోగము	72
10.	విభూతి యోగము	79
11.	విశ్వరూప దర్శన యోగము	88
12.	భక్తి యోగము	100
13.	క్షేత్రక్షేత్రజ విభాగ యోగము	104
14.	గుణాత్రయ విభాగ యోగము	111
15.	పురుషోత్తమ యోగము	117
16.	దైవాసుర సంపద్యభాగ యోగము	122
17.	శ్రద్ధాత్రయ విభాగ యోగము	127
18.	మోక్ష సంన్యాస యోగము	133

ప్రార్థన

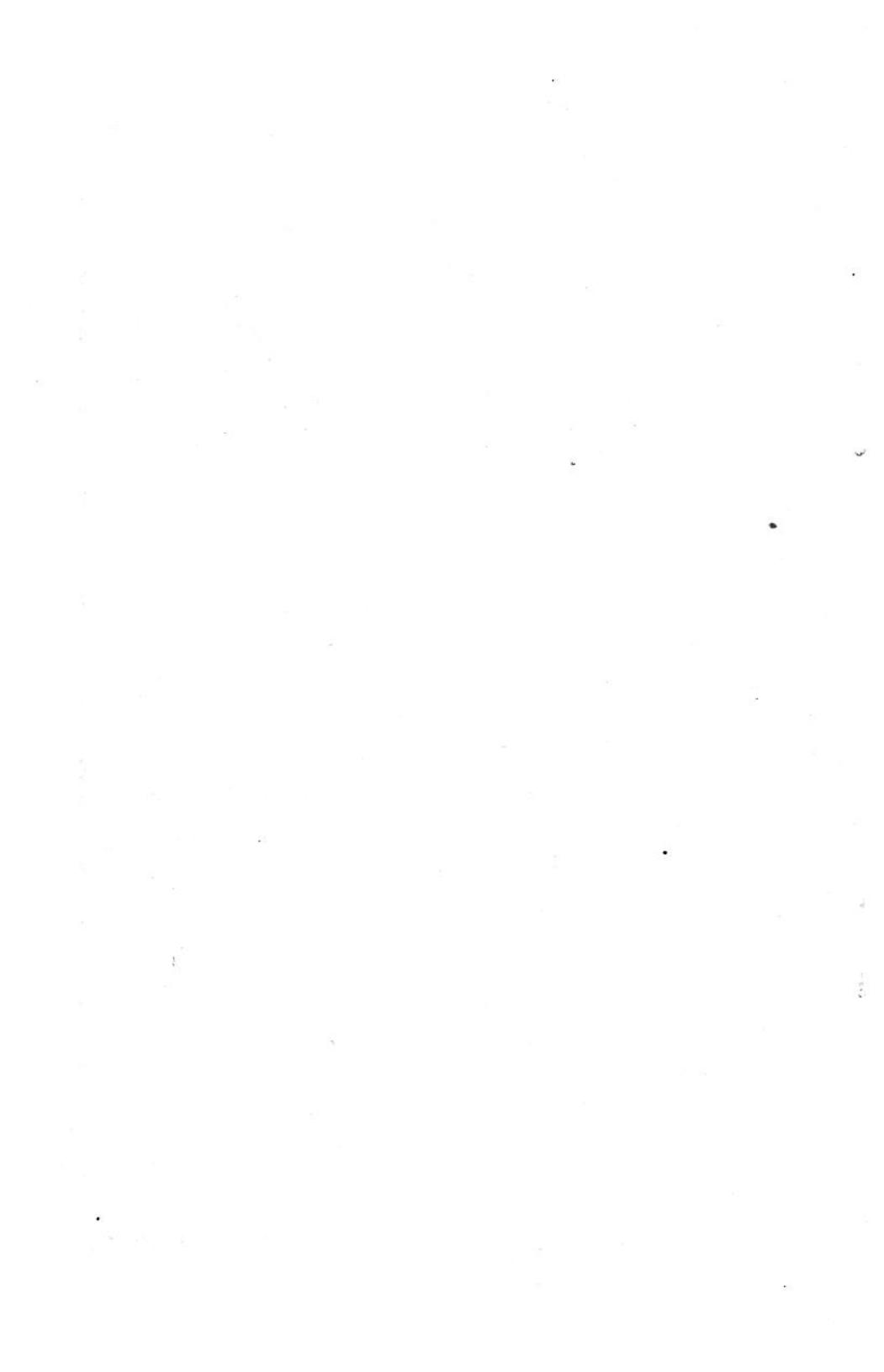
నీకు మనసిచ్చి భక్తితో నిన్నగొల్చ
నీకయి యజించి నమసులు నీకు జేసి
సావత్కృధర్మమెనర్చి నిన్నాశయింతు
నేలునను బార్థసబుడ యోగీశ కృష్ణ॥

స్వార్థియులు శ్రీ గార్డంక వీరవేంకట సత్యనారాయణ
వారి సతీమణి శ్రీమతి సత్యవతి

మా తండ్రిగారు, శ్రీ గార్డంక వీరవేంకట సత్యనారాయణగారు, శ్రీమధ్బగవద్గితను తెనుగు గీతములలో అనువదించిరి. ఆ గీతములను ఈ పుస్తక రూపములో ఆధ్యాత్మిక చింతన కలిగిన మహాదయులకు అందజేయు భాగ్యము మాకు కలిగించిన భగవానునకు మా కృతజ్ఞతాపూర్వక నమస్కులు.

ప్రకాశక్తులు

శ్రీ గురుభోవుః
సత్యాగ్రహితులు కృతి సత్యాగ్రహమును ప్రార్థించాలి

శ్రీ గురుభోవుః

“ఆకాశ సదృశః ప్రజ్ఞః ప్రజ్ఞయా సదృశాగమః
అగమా నద్రువా ఆరంభః ఆరంభ సదృశోదయః ।

మల్లెల వంట తెల్లని భద్రరు వస్త్రములు - నిష్ఠుర్వైష వృగుదయము దీపించు ముఖవర్ణము - ఆనందము చిందించు సుందర మందహసముతో శిల్పి చెక్కిన స్వర్ధర్థిల్పంలా నా మనసుని నిలిచిన కొత్తపేట బోర్డుపైస్వాన్లు ఆదర్శ ప్రధానోపాధ్యాయులు శ్రీ గార్లంక వీరవేంకట సత్యాగ్రామిగారు.

తూర్పుగోదావరి జిల్లా పెద్దాపుర గ్రామమున జన్మించి మాతృముఖ్యాల్ని అందించిన సూస్థీతో BA LT డిగ్రీలంది ఉపాధ్యాయునిగా ప్రధానోపాధ్యాయునిగా అనేక సంవత్సరములు విద్యాసేవచేసి ఉద్యోగ విరమణ చేసిరి. వృత్తిర్త్వ పదవీ విరమణ గావించినను ప్రవృత్తి రీత్యా అమరణాంతం విద్యాబోధకులుగానే జీవింప గలుగుట వీరి పూర్వజన్మ సుకృతము.

వేదకాలమున ఆశ్రమ నంస్తాపకులు గురుపీఠముననుండి తామే “విశ్వవిద్యాలయము”గా భాసిల్లట చరిత్ర చేస్తే సత్యము! పారశాలల రూపమున విద్యావ్యాప్తికి ప్రభుత్వమారంభించిన తరువాత తాము బోధించు తరగతినే విశ్వవిద్యాలయముగా రూపొందించు ఉపాధ్యాయులు - అట్లు తాము సడీంచు పారశాలనే విశ్వవిద్యాలయముగా దీపింపజేసిన ప్రధానోపాధ్యాయులు మనచరిత్రలో ఉన్నారు. ఉంటారు! గురువు జ్ఞాన ప్రదాత అనుభ ల్రికాల సత్యము కావున అన్వికాలములందును అట్టే గురువులు ఉండితీరపలెను కదా !

శ్రీ సత్యాగ్రామిగారు - ఒక కవి ప్రవచించినట్లు - “అతడు కనరాని విశ్వవిద్యాలయము” అని పారశాలనిర్వహణ ద్వారా నిరూపించినారు. ప్రతి వ్యక్తి యిందును సర్వవ్యాపక సర్వ శక్తియుత జ్ఞానము దేవరూపమును నుండు ననియు - దానిని వ్యక్తము చేసికొనుటకు విద్య సహకరించు ననియు శ్రీ వివేకానందులు గ్రహించి Man making education, Man making religion అనురోదములలో సనాతన ధర్మ ప్రభోధక విద్యావిధానమును వివరించిరి. ఆ సూస్థి నందుకొని ప్రభుత్వప్రయత్నములను కనుగొముగా విద్యావిధానమును రూపొందించిన ప్రపథమ ప్రధానోపాధ్యాయులు శ్రీ సత్యాగ్రామిగారు!

భారతీయ విద్యావిధానములోని దేవీభావమును - నేటి విద్యావిధానమునగల కేవల వివయసేకరణాను - సమన్వయ పరచి ఉత్సవ భావిపోరులను రూపొందించుటకు బాటులు చేసిరి! పారశాలను “పారశాలమతల్లి” యనుచయే వారి అలవాటు!

“జననీ జన్మభూమిశ్ర స్వర్గదపి గరీయసి” యసునది వారి నిత్య ప్రవచనము! అక్షరసత్యముగా అట్లే జీవించిన ఆదర్శమూర్తి శ్రీ సత్యనారాయణగారు! ఇదియే వేలాదివిద్యర్థులకు స్వాత్మనిచిప్పినది! వీరు నూతనముగా ప్రవేశపెట్టిన “మాస్టడిల్లు” - “ప్లై ఫర్ అల్” కార్బ్రూక్మాలు ఉన్నతాధారులను సైతము ఉత్సేజపరచి అలోచింపజేసినవి! అనాదువారు ప్రవచించిన విద్యాభోధన సిద్ధాంతాలే యానాటే నవోదయ పాశాలలకు పునాదులు! వీరు చేసిన మరియుక ప్రయోగము “The lost and found Department” నెతుికబోధకసంస్థ అందరి దృష్టిని ఆకట్టుకొన్నది.

అనాటి అంగేయ డెరెక్టరు అమిత గౌరముతో శ్రీ సత్యనారాయణగారిని “రాష్ట్రవిద్య ప్రణాళికా సంఘము” “పార్య పుష్టక నిర్దిశ్య సంఘం” “పార్యం ప్రణాళికా సంఘం” “పరీష్ట నిర్వహణ సంఘము” అదిగా గల సంఘములందు సభ్యులిగా నియమించిరి! అవిధముగా ఉపాధ్యాయపదవికే వన్నె తెచ్చిన మహాసుభాషులు శ్రీ సత్యనారాయణగారు! బోధనా విధనంలో నూతన మార్గములను చూపించి విద్యర్థులకే కాక ఉపాధ్యాయులకు - సాచి ప్రథానోపాధ్యాయులకు కూడ మార్గదర్శకులనిపించు కున్నారు.

నేను అక్షరభ్యాస మారంభించిన భవన ప్రాంగణమే యానాదు “విశ్వకవివేమన ప్రథమత్వ కలాశాలగా రూపొందుట “వివేకానంద విజ్ఞాన అధ్యయన సమితి” అవిర్పించుట - శ్రీ సత్యనారాయణగారు ఆధ్యాత్మిక ప్రభోధము గావించిన ప్రవేశమునందే జరుగుట వారి అత్మాన్నశత్యమునకు నిరర్థనము.

శ్రీ సత్యనారాయణగారు ఉద్యోగసంతరమందు తోటపల్లి శాంతి ఆశ్రమమున నివసించి శ్రీ బింకారస్వాముల Cosmic flashes ను తెలుగు గీతమున రచించి వారి ఆశీస్పులు పొందిరి! శ్రీ రామంద్ర ఆధ్యాత్మిక సంఘ సభ్యత్వముతో గురుదేపులను సతీసమేతముగా దర్శించి “భగవత్తత్త్వము తెలియని మూర్ఖులము బాబూజీ! మీ దివ్యాను గ్రహము చూపి మా దంపతులను తరింపజేయు ప్రార్దించుము బాబూజీ” అనే మకుటముతో తాము రచించిన ప్రార్దనా గీతమునే వినుచు కనుమ్యాయగలుగుట వారి ఆధ్యాత్మిక మథురానుభాతికి నిరర్థనము! ఈ పద్యభగవదీత - అందుకు శాశ్వత సాక్షము! ఈ సత్యములను గ్రంథస్థము చేయు అవకాశము నాకు లభించుట గుర్వాను గ్రహము.

జయ జయ రామకృష్ణ హరే హరే జయ జయ రామకృష్ణ హరే హరే
జయ జయ రామకృష్ణ హరే హరే

ద్వారకమందిరము

శాంతిఅశ్రమము

21.1.1993

ఓంకారస్వామి 99వ జయంతి

మీ విధేయుడు

ముత్యాల సుబ్యరాయుడు

శ్రీ మద్భగవదీత

తెనుగు గీతములు

మొదటి అధ్యాయము

అర్జున విషాద యోగము

ధృతరాష్ట్రుడు : అనును
 ధర్మభూమి కురుక్షేత్ర తలమునందు
 యుద్ధమైనరిదప సమకూడి యున్ననా కు
 మారులును బాండుపుత్రులు కౌరవులయి
 యేమి చేసిరి, సంజయ! యెఱుగజెప్పు || 1

సంజయుడు : అనును
 అపుడు పొండవ వ్యాధిసైన్యమ్ముజూచి
 భారత! తనగురు దాయజేరి, యిట్ట
 లనియె దుర్యథనుడు గౌరవాతిశయము
 మీఅఁ, బాండవ పక్కమ్ము మేరఁ జాప || 2

పొండు పుత్రులయిగౌప్యవహానిగను
 మయ్య, ఆచార్య! ద్రుపదకుమారుడతఁడు,
 మీకు శిష్యందు, ధీశాలి, ప్రొకటముగ
 వ్యహముగ నేర్పఁచి యెఱు లున్నవాడో? || 3

గౌప్యవిలుకొండు, శారులు కూడి రిండు
 యుద్ధమున భీమ పార్థతుల్యలుగ వీరు?
 అదిగౌ యుయుధానుడు, విరాటుడదిగౌ, యతఁడె;
 ద్రుపదుడాతఁడెన్న మహారథుండు గాదె? || 4

చేకెతాను, డల్ల శిశుపొలుని సుతుండు,
వీరుడైన కాశిపుధివినేత,
అతఁడు కుంతి భోజు, దాతఁడే పురుజిత్తు
శిబికుమారుడతఁడు శ్రేష్ఠవరుఁడు ||

5

ఆయుధామన్యుడు గలాడే యతుల విక్ర
మమ్ము, వీర్యవంతుడే యుత్తమోజుడైన;
ద్రోపదేయు లదె, సుభద్ర తనయుడదిగౌ,
ఎల్లవారు మహారథులే తలంప ||

6

ఓ ద్విజోత్తమ! మనప్పకమున్నవారి
యందున విశిష్టులను గూడ నరసి తెలియు
నాదు సైన్యమ్మునను గలనాయకులగు
వారి, నీదు సంజ్ఞారమ్ము పలుకుచుంటే ||

7

మీరు, భీష్ముఁడు, కర్ణుండు, పోరిలోన
సతతము జయమ్ముగొను కృపాచార్యుడదిగౌ,
అవికర్ణు, డశ్వత్థామ తావకీన
ప్రియుసుతుఁడు సౌమదత్తియు, వీరపలెన ||

8

ఇతరులును ననేకులు శూరు లిందుగలరు;
నా కంఱ తెగించినారు ప్రాణములు వీడ;
వివిధ శస్త్ర ప్రసారణముల్ పెక్కు గలిగి,
వీరతెల్లరు యుద్ధ విశారదులుగ ||

9

ఆమనలబల ముగైది భీష్మాధిరక్ష
తమ్యు, మటే యపర్యాప్తమ్యు తలచిచూడ;
నెన, ఈ వీరి బలము భీమాధిరక్ష
తమ్యు పర్యాప్తమే యోను దానియెదుట ||

10

అయినముల యందు సకలమ్యు నందుగూడ,
జేరి మీ భాగముల నవస్థితుల రగుచు
శంతనవునకు మీరు రక్షణ మొసంగు
చంద్రు గావుత మెల్లరు చూపువిడక ||

11

అతనికి జనింప, జేయుచు హర్ష మాప
తాపవంతుందు వృద్ధపితామహందు
సిద్ధానాదను బిట్టుగ జేసి యంత
దనదు శంఖమ్యు పూరించేదగినరీతి ||

12

పిదపను హతాత్మగా మ్రోగె బిగ్గరగను
శంఖములు భేరు లాదిగ సకలగోము
ఖమ్యులు పణవానకలును ముమ్యురముగస;
అల్ల శబ్దమ్యు నిండిన వయ్య దిశలు ||

13

ఆ పిదప, శ్వేతహయముల దైన గొప్ప
రథమునందు సుస్థితులై పరంగువారు
మాధవుండును బాండవమధ్యముండును
దివ్య శంఖాలు పూరించి, తేజరిలిరి ||

14

పాంజజన్యమ్ము నూడె గోపాలమూర్తి,
దేవదత్తమ్ము పూరించె ఆవిజయుండు;
పాండ్రమను మహోశంఖమ్ము పట్టి యూదె
భీమ కర్మండు భీముండు పృథివి వణక ॥

15

తనయనంత విజయమును ధర్మరాజు,
కుంతి కొమరుండు, పోర నకుంతితుండు,
నకుల సహదేవులూదిరి ప్రకటముగను
తమసుభోషము మణిపుష్టకమును వరుస ॥

16

విషుల ధనువును గల కాశి పృథివి విభుండు
ఆమహోరథుండు శిఖండి యనునతండు
ఆవిరాణ ఛృష్టద్వయమ్ము భూమిభుండు
అపజయము నెఱుగని సౌత్యకియు నూద ॥

17

ధరణి నాథుండ! ద్రుషుండు, ద్రౌషదేయు,
లామహోబాహు వభిమన్యు, డెల్లవారు
వేరువేరుగఁ దమతమవిధశంఖ
ములను బిట్టగపూరించి రిల కలంగ ॥

18

ధార్త రాష్ట్రుల హృదయ భేదకమె యగుచు
అట్టి యాఫూష మప్పుండు వ్యాష్టమయ్య
భూమియం దంతటను నభమ్మునను గూడ
అంతటఁ బ్రతిధ్వనించుచు ఆ క్షణమ్ము.

19

అటు పయిని, దమస్తానమ్ములందు నున్న
ధార్తరాష్ట్రుల సకల శప్తప్రయోగ
మునకు సిద్ధులను గపికేతనుడు చూచి
ఎక్కుడియె యున్నవింటితో వృథుసుతుండు.

20

పలికె, వినహృషీకేషుండు వాక్యమప్పు
డిట్లుల, మహిపతీ! నీకు నెఱుగే జెపుదు.
అర్జునుడు : అనును
ఉభయసేనలమధ్యగ నొక్కుక్కణము,
అచ్యుతా! నిల్చు గదవె నాయరద మిపుడు.

21

యుద్ధమును జేయ సిద్ధమై యున్నవారి,
ఈరణమ్మును దొలుత నేనెవరితోడు
జేయవలయునో వారల నీయదనున
సందరిని దేరి చూడంగ నగుడు నేను.

22

ధార్తరాష్ట్రుల దుర్ఘాష్టి దప్పనిదగు
ఈరణమ్మున సిద్ధమై యిచట గూడు
కొనిన కౌరవుల ప్రియమ్ము గోరువారి
జూడ నొకసారి మది గోరు వాడ నేను॥

23

సంజయుడు : అనును
ఈ విధమ్మున ఆ గుడాకేషుడనగ,
భారతా! హృషీకేషుండు పలుకుతోనే,
యుభయ సైన్యమ్ములకు మధ్య నొక్కుచోట
ఆ రథమ్మును స్థాపించి, యిచట నున్న॥

24

భీష్ముడును ద్రోణుడును నాది పృథివిపతుల
ముందు, నపుడు పలికెను గ్రింది యటుల :
అర్జునా! ఈసమాచేషమైనయటి
కౌరవుల నెల్లఁ జాడు, మవ్వారె యనుచ.

25

అందుఁ గలవారి గుర్తించె నర్జునుండు;
పితృల, నటు పితామహులను, బేరు గన్న
గురుల, మేనమామలను, సోదరుల, నటులె
పుత్రులను, స్నేహితుల, మఱి పొతుల నాగి॥

26

శ్వశరులను, సుహృదులెయైనవారి నెల్ల
రెండు సైన్యమ్యులందెందో నుండువారి,
అందరును బంధువులె యైనయటివారిఁ
జాచినపుడర్జునుఁడు, కుంతి సూనుఁడు, మది ||

27

పరమకృపను ఆవిష్టుడై పరగి యిటులు
పలికె విలపించుచును ఉన్నవాడగుచును
అర్జునుడు : అనును
పోరుటకు సముపస్థితుల్ వీరలెల్ల
స్వజనమౌటను, కృష్ణ! ఏపారజ్ఞాడ,

28

అవయవములు నావి శిథిల మగుచునుండె;
ముఖము కూడను గడునెండిపోవుచుండె;
నా శరీరమ్య మిగుల వణంకుచుండె;
పులకలును మిక్కిలెక్కువ పుట్టుచుండె ||

29

జారు గాండీవ మద్ది హాష్టమున నుండి;
అంతట దహించుపోవు దేహమ్యు కూడ;
నిలబడుటకు సమ్భరత కలుగదింత;
మనసును భ్రమించునటులే కనబడెదును॥

30

శకునములును అస్థర్ధదాయకములుగానె
చూచుచునె యుంటి, కేశవ! చూచుకొలఱి,
ఆహావమునందు స్వజనమ్యు హతమొనర్చి,
పిదపనే వ్రేయమును జూచువిధము కనసు॥

31

కృష్ణ! విజయమ్యు నేను గాంక్షింపఁ బోసు;
రాజ్యమును గోర, సుఖముల ప్రాణినెన;
మనకు రాజ్యమ్యుచే నేమిపని, మహాత్మ?
భోగములనేమి? జీవితమ్యునను నైన? 32

రాజ్యము, సుఖమ్యు, భోగమ్యు ప్రాణి కాగ
నెవరికంట కోరుచున్నామె యిపుడు మనము,
ప్రాణధనముల విడచి, యవ్వారె యిచట
యుద్ధమునకు సన్నద్ధులె యున్నవారు॥ 33

గురువులె యున్నవారు, పితరులు, సుతులు,
అట్టులే పితామహులెనయట్టివారు,
మామలును, మేసమామలు, మనుమ, లటులె
బావమరదులు, నట్లు సంబంధులెల్ల. 34

వీరు చంపినగూడ, గోవింద! నాకు
ఈ జనమ్మును జంపంగ నిచ్చలేదు;
మూడులోకాల రాజ్యమ్ముకూడ వచ్చె
నేని; అట్టిచో, ఈనేల కెట్టులగును?

35

ధార్తరాష్ట్రుల మనము హతమ్ము చేయ,
ఏమిప్రీతి పొసంగెడి కృష్ణ! చెపుమ;
ఆతతాయినులను వీరి హతము చేయ,
మనలఁ బాపమ్మై యూషయించును నిజమ్ము॥

36

అర్థులము కాముగా మనమందుచేత
ధార్తరాష్ట్రుల మనదు బాంధవులఁ జంప;
స్వజనమునె మన ఏచ్చించి, చంపునప్పు
డెబుసుఖింపగ నయ్యెడు, కృష్ణ! ఇలను?

37

అరయ, లోభోపహతమతు లెన వీరు
కులము నశియింపగా నగు ఘోరదోష
మును, హితులయెడ నగు ద్రోహమొనరజేయు
పాతకమ్ముగనరు, మాధవా! ఒకింతు॥

38

కులము నశియింపగా నగు ఘోరదోష
మును వీశేషమ్ము తెలిసిన మనము, కృష్ణ!
ఏల తప్పించుకొనగ యోజింపరాదో
తెలియకున్నది, అచ్యుతా! తలడ నాకు॥

39

కులము నశియించునేనియుఁ గులపుధర్మ
ములు సనాతనము లదృశ్యములుగ నగును ;
ధర్మము నశింపగను సమష్టమునై కులముఁ
గప్పివేయు నధర్మమునై, తప్పిదిద్ది॥

40

వ్యాప్తిచెంద నధర్మ మాయపుడు, కృష్ణ!
భంశమునకుఁ గులప్రీలు పాలగుదురు;
ప్రీలు భష్టులెనపుడు, వారేయ! పాడు
వర్ణసాంకర్యమద్ది తప్పకయే కల్గి ॥

41

నరకమునకె యింవర్ణసంకరము కరము
కులమునకును, గులఫునైలకును దలంప;
లుష్ట పిండోదక క్రియులుగను.నగుల,
పీరి పితరులు పతితులై వెతలఁగంద్రు॥

42

వర్ణసంకరమునకును బాధ్యలైన
ఈకులఫునైలదోషమునై లెన్నిక కయి,
జాతికుల ధర్మముల నెల్ల, జాప్యతమునై
లైనవియే రూపుమాసినవైన వగును ॥

43

కులము ధర్మమునైలను భంశములుగుఁ జేయు
మానవులకు, జనార్థన! మానబోదు
నరకమునయందు నయ్యడు స్థిరనివాస
మనుచుఁ జెప్పఁంగ నెప్పుడు వినెదము గద ॥

44

ఇందు ఏరాజ్యసుఖముల యొడల లోభ
మునను స్వజనమ్మునే చంపగను దలంపా?
ఒక మహాపాపమే చేయు, బ్రకటబుద్ధి
మనము నిశ్చయించితిమి; ఏమనఁగ నగును?

45

అప్రతీకారుడను, శత్రువైన లేని
నన్న ధార్శరాష్ట్రులె యి రణమ్మునందు
శత్రువాణులె చంపినఁ జంపనిమ్ము;
అదియే కేమతరమ్ము నాకు నయి తనర్పు ॥

46

సంజయుడుఁ: అనును
శోకసంవిగ్ని మానసుడై కరమ్ము,
రఱవిధము పలిగ్ని, యొడు బాసి యొక్కపెట్టి
యున్న చాపమ్ము, విజయండు యుద్ధభూమి
జదికిలు బడె రథపస్థపదమునందు

47

ఇటులు
అర్జున విషాదయోగము పూర్తి.

శ్రీ మద్గవదీత

తెనుగు గీతములు

రెండవ అధ్యాయము

సాంఖ్య యోగము

అపుడు, జాలికి నునికి పట్టె యెసంగి,
అప్రుపూర్లాకులేక్షణుడై, విచార
మును మున్నిన యతనితో ననియె నిట్లు,
క్షోణిపో! వాక్య మామధుసూదనుండు॥

1

శ్రీ భగవానుఁడు :అనును

చాల కశ్మిల; మెట్టు లీ సంకటంపు
స్థతి నిను నిటుగ నావరించినది, పార్చ?
అర్యులకుఁ బొందు దగదు; స్వగ్రమున్న శాదు;
అర్జునా! పెద్ద యపకీర్తికెన దిద్ది॥

2

పాందఁగను వద్దు మదిఁ గైబ్యమును, కిరీటి!
ఎంతమాత్రమున్న తగదుచు ఏమైద్ది నీకు;
హృదిని గల క్షుద్ర దౌర్ఘల్యమది తొలంగ,
నిలువు బడుము, పరంతపో! నిలువు బడుము॥

3

అర్జునుడుఁ : అనును

ఎటులు భీష్ముని, ద్రోణుని నేను ఫూర
యుద్ధమున, మధుసూదనా! సిద్ధపడుచు,
బాణములతో నెదుర్కును బాలుపడుదు?
పూజ్య కరిసూదనా! తగు పుణ్యమతులు॥

4

గురులను మహోనుభావులు గూల్పబోక,
చిచ్చపుంగూటినే తిను బృథిఫి మేలు;
అర్ధకాముల గురువుల హత మొనర్చి,
యిందె రుధిరార్థ భోగముల్ పాందుకంటె॥

5

రెండిట నెఱుంగుము మనకు శ్రేష్ఠ మెదియొ;
మనకె విజయమ్ము? గెల్లురో మనల వారె?
వేరినిం జంపి జీవింపగోరు బోమొ,
ఎదుట ఆ ధార్తరాప్రులే, అదిగౌ కలరు॥

6

చెడెను గార్పుణ్యదోషమ్ముచే స్వభావ;
మడుగుదును ధర్మసంమూఢమైన యాత్మ;
వీది శ్రేయమొ యది నిశ్చయించి చెపుము;
శిష్యుడను నేను; శరణు, శిక్షింపు నన్ను॥

7

అరులు లేని సమృద్ధ రాజ్యమ్ము భూమి,
సురలపై నాథిపత్యమ్ము వరలె నేని
నా సమ్ప్రేంద్రియములు, సంతాప మొందు,
గన్నశోక, ముపశమింపు, గనను దారి॥

8

సంజయుడు : అనును

ఇటు గుడుకేపు దా హృషీకేశుతోడు
బలికి, గోవిందుతో ననే బార్ధు డంత,
“నేను యద్దమ్ము జేయంగ బో” నటంచు;
అని, తనకు జోక్యమే లేని యటుల నుండె॥

9

పొంగి పోరలు దుఃఖమ్యుచేఁ బొక్కుచున్న
యతని గూర్చి హృషీకేషఁడనెను మంద
హోసము నొనర్చునటు, కోరవావీశ!
ఆ యుభయ సేనలకు మధ్యయందు నచటు॥

10

శ్రీ భగవానుడు :అనును

చింతిలఁగ రాని వారికి చింతపడేదు;
ప్రాజ్ఞలను బోలి పలికెదు వాదములను;
పరుల కిలఁ బోయే, బోలేదు ప్రాణము లని
చింతిలరు పండితులు భువి నింతగ నెద ||

11

“నేను లే” ననునదొకప్పుడేని లేదు;
నికు నొప్పదే, యొప్ప దీ సృష్టుల కేని;
దీని పరమందు నుండంగ నెనవార
మందరము కాకపోవుట యదియు లేదు॥

12

దేహికీ కను పించెడు దేహమందు
బాల్యమును యోవనము, జర, వరలు తైటులు
అటులె దేహంతరప్రాణి; అందుచేత,
మోహమును థీరుఁ దొందంగ బోఁ దొకింత ||

13

తలప శీతోష్ణ సుఖదుఃఖ దాయకములు
వివిధ మాత్రల స్వర్ఘముల్, విజయ! తెలియు;
వచ్చుచుండి, పోయెడును, శాశ్వతము కావు;
ఓర్చుకొనగదే యవ్యాని, ఓయి పోర్ట! 14

సుఖము దుఃఖమునై సమముగఁ జూచు ధీరు
 నెవ్యనిని, పురుషర్షబ్హా! ఇవ్వియెవియు
 వ్యధను గౌల్పుంగనేరవో యతడు కాదె
 యగు సమర్థుడొ యమ్ముతత్వమంద గలుగ |

15

అల యసత్తునకును భావమనగఁ లేదు;
 సత్తున కభావ మెచటఁ బొసంగఁ బోదు;
 తత్త్వదర్శు లీరంటేయంతస్సు నిటులు
 చూడఁగలిగినవారెరి కూడ, పార్థ!

16

దేనిచే వ్యాప్త ఏమీ సర్వమైన జగతి
 యద్ది యవినాశి, తెలియుమా; అందుచేత,
 అవ్యయము; దీని నాశన మవనిఁ జేయ
 నెంత మాత్రమర్థుండుకఁ దేయుకండు|

17

నిత్యమై, యప్రమేయమై, నిర్వికార
 మగు శరీరికఁ గలుగు దేహమునై లివ్య
 యంతవంతమునై లని యందు ; రందుచేత,
 భారతా! విరమింపకు పోరు; పోరు||

18

హంతగఁ దేహఁ దెలిసెడు నా యతండు,
 హతునిగఁ దేహఁ దలచెడు నా యతండు,
 ఈ యుభయులును జ్ఞాన విషేషు లెన్ను;
 హంతకా దిద్ది; కాబోదు హతము కూడా|

19

పుట్ట దెన్నాడు; మటీ, చచ్చిపోవ దిద్ది;
పుట్టి, మటీ, పుట్టబోని దెప్పుడును గాదు;
అజము, శాశ్వతమ్ము, పురాణ, మంతు లేదు;
మహ్య మానమ్ము దేహ; మహ్య మాత్రు ॥ 20

అజము, అవినాశనము, నిత్య, మవ్యయమ్ము;
దీని నెవ్యండు, పాండవ! తెలియు, నాతు
డెవని జంపింప నేర్చెడు? ఎటుల నేర్చు?
ఎవనిఁ జంపంగ జాలు? ఎటులు చాలు? 21

చినిగినట్టి బట్టలు విడచిన నరుండు
స్వీకరించెడు, గ్రౌత్తువి వేఱుగ నెఱు,
లటులె, జీర్ణశరీరమ్ము లవల విడచి,
రూతరములను గ్రౌత్తువి ధరియించు దేహి ॥ 22

శస్త్రములు దీని భేదింపజాల వెవియు;
పావకుఁడు దీని దహియింప వలను పడదు;
అంబువులు దీనిఁ దడుపంగ నలవి కాదు;
మారుతము దీని నెండింపనేర దెఱులి ॥ 23

ఇద్ది యచ్చేద్యము; అదాహ్య మిద్ది యటులె;
అటులె యక్కేద్యము; అశోష్యమైనదియును;
సర్వగతమును; నిత్యమ్ము; స్త్రాణ; వచల;
మియ్యది సనాతనమ్ముయి యెసగుఁ గూడా ॥ 24

ఇద్ది యవ్యక్తము; అచిష్ట మిద్ది యనియు,
ఇద్ది యవికార్య, మని చెప్పి రింత దనుక;
అందుచే, నిటు తెలిసియునై దీని,
నీకుఁ దగదుసూ యేపాటి శోకమొంద॥ 25

మఱియు, నొకవేళ నియ్యది మఱలఁ
బుట్టి గిట్టున దని తలంపున్నదేము,
అప్పటికేని, మహాబాహు! ఇప్పటటులు
నీకుఁ దగదుసూ యూ రీతి శోక మొంద॥ 26

విలనగు, బుట్టినద్దని మృతి క్రువమ్ము;
చచ్చిన ద్దనికి క్రువమ్ము జన్మ మఱలే;
అందుచేతనె, యపరిషోర్యాద్ధ మిపుడు
నీకుఁ దగదుసూ యే మాత్ర శోక మొంద॥ 27

మొదలు లవ్యక్తములు సర్వభూతములకు;
భారతా! వాని మధ్యముల్ వ్యక్తము లసు;
వానిధనమ్ము లవియు నవ్యక్తములుగఁ;
అట్టి తట్టి బరిదేవన కవసరమెది? 28

ఒకఁడు కను దీని వింతతో నొకటిగ నయి;
వింతతో, బల్యు నట్టులే వేటొకండు;
వింతతో దీని గూర్చియే విను మతొకఁడు;
దీని వినియు నొకండును దెలియఁడు గద॥ 29

ఎల్ల దేహమున్నలందలి యా శరీరి,
భారతా! నిత్యమగును నవధ్య మగుచు;
అందుచే, సర్వభూతాల నాత్మ నిలిపి,
నీకు దగదుసూ యెఱువంటి శోకముగన॥ 30

అదియుఁ గాక, స్వధర్మమున్న నందుఁ జూపు
కలిగినను, నీపు తగపు వికంప మొంద;
ధర్మయుద్ధమున్న కంటె నితర మొకండు
తెలియదుగ త్రైయమగుచు క్షుతియున కీందు॥ 31

కోరకయె సంభవించె, అయారె! ఇద్ది;
తెఱుచియున్న స్వగ్రద్యార మరయ నిద్ది;
ఇట్టే యుద్ధమున్న తమకు లభించినట్టి
క్షుతియు లద్భుషపంతులు ధాత్రి, పార్థ! 32

కాని, చేయవో ధర్మసంగ్రామ మిద్ది,
ఈ వోకానోక కారణ మేదోకలిగి,
అపుడు, వీడి స్వధర్మమున్న, అపయశస్తు
పొలయి, అనుభవించెదు పొపఫలము॥ 33

అంతియే కాదు; భూతమున్న లవ్యయమగు
నీ యపయశస్తు, గధలుగనే పరించు;
అవని సంభావితున కగు నపయశస్తు
మరణమునకంటె నెకుగ్నవే పరగు మటేయు॥ 34

నీ మహారథులకు నీవె యెక్కువ యయి
లాఘవము పాందుదో, వారలాత్మై దలఁ
నగు రణమునై నుండి భయమునై చేత
నీవు వెనుకకు నిటు తగ్గినా వటంచు ||

35

నీదు సామర్థ్యమును గూర్చి నింద మోషి,
ఎక్కువగ నవాచ్యముల నెన్నోయాడు
గలరు నీయహితమె కోరఁదలుఁచువార;
అంతకంటె దుఃఖతర మేడెన గలదె?

36

స్వర్గము లభించు, బోరిలో, జంపబడిన;
గలిచెదో, పాందెదవు మహి; కలుగు మేలె;
అందుచేతను, గృతనిష్టయమునైతోడ,
లమ్ము, కౌత్సేయ! నేటి యుద్ధమునై చేయ ||

37

సమముగను నెంచి సుఖము దుఃఖమును రెంటి,
జయము సపజయమునై రెంటి; సకల లాభ
నష్టములఁ గూడు; బిదప నిర్ణయము చేయు;
యుద్ధ మిటులెన, నేపాప మొందవీపు ||

38

ఇంతకును సాంఖ్యబుద్ధి నీ కిటులు చెప్పు!
బడెను; పయి, యోగమునుగూడు బలుక, వినుము;
ఎట్టి బుద్ధి యుక్కుండువై యావు, పోర్క!
కర్మ బంధమునై విడనాడగలుగ నగునో||

39

ఇందు లేదు చేయు కృష్ణి తెట్టిపోనియేవ్
ప్రత్యవాయ మేది ప్రాణి కాదు;
అరసిచూడు, స్వల్పమగుగాక, యాధర్మ
మెట్టి భయము నుండి యేని కాచు॥

40

ఈ పథమ్మునందు నేకమ్ము నిశ్చయ
రూప బుద్ధి, పార్థ! రూఢి యిద్ది;
హద్దు లేదు, పెక్కు, లవ్యవసాయాత్ము
లైనవారి బుద్దు లరసిచూడు॥

41

దీని మించి లేదనుచు వాదించువారు
వేదవాదరతులు, అవివేకమతులు,
కుసుమ కోమల వాక్కులఁ గోరి కోరి,
పార్థ! ఏమి యే మనుచను బలుకుదు రన ॥

42

భోగమైశ్వర్యమును దాము పొందు సాధ
నములును గ్రియా విశేషమ్ము లమితముగను
గర్జుఫలముగ జన్మయే కలుగజేయు
నందు రాస్వర్గ సుఖముల ప్రాణ్మిఁ గోరి॥

43

దాన, అపహృత చేతస్కులైన భోగ
పరులకు, నరుల, తేశ్వర్యవాంఛకులకు
బొసగు నొక్కు నిశ్చయరూప బుద్ధి యను స
మాధి మనసులు సంస్కరమైన వోట?

44

విజయ! త్రైగుణ్య విషయముల్ వేదము లన;

త్రైగుణములకు నతీతుండ వగుము నీవు;

ద్వాంద్వములు లేక, నిత్య సత్క్యస్తుడ వయి,

యోగమును క్షేమమును లేక యుండు చుండి,

యాత్మవంతుడ వగుము నీ వనవరతము॥

45

అంతటను నీరు సంప్రతమైన యెడల

నీ ప్రయోజన ముదహాన మిడగ గల్లా?

జ్ఞాని యగు బ్రాహ్మణమనకును సర్వవేద

ములు నొసంగు నంతయె లాభమును గొనంగొ॥

46

కర్మమునయందె నీయధికార మెల్ల;

ఫలమున నొకప్పుడెనను గలుగ దద్ది;

కర్మఫల హేతు వెన్నండు కొపు నీవు;

చెందకుమ సంగము, అకర్మమందు నీవు॥

47

సిద్ధ్యసిద్ధుల సమతతో స్వీకరించి,

సంగము త్యజించి, చేయమా సకల కర్మ

ములను యోగస్తుడవయి యొప్పుడును, పౌర్ణ!

యోగమని, సమతనె యందు యోగి వరులు॥

48

అవరము సుదూరమును గదా యభిల కర్మ

బుద్ధి యోగమ్ము తోడను బోల్పి చూడ;

బుద్ధియోగాశ్రయమ్మునే పొండఁ గోరు;

నీ ఫలముగోరినను నరుల్ కృపణలు గద॥

49

సుకృత దుష్టాతద్వయ మిందె యొకట ఏడి,
తొలగనవి, యొప్పు బుద్ధి యుక్కుడు, పార్థ!
అందుచే, బ్రియత్తింపు యోగార్థమీవు;
కర్మలెడఁ గౌశలమై యోగమైనంగా 50

బుద్ధియుక్కలే, కర్మలఁ బుట్టు ఫలము
విడచిన మనీషులు తమదు వివిధ జన్మ
బంధ నిర్మకు లొచును, పాండవేయ!
పాందుదు రణామయ మైగు మూలపదము || 51

ఎపుడు మోహకాలుష్యమై నెల్ల నీదు
బుద్ధి దాటంగ గల్లనో పూర్తిగ నౌగి,
అందనగు నీకు నిశ్చింత మపుడు, వినగు
దగిన దాని గూర్చియు, విన్నదాని గూర్చి॥ 52

వినుటచేత విప్రతిపత్తి మునిగియున్న
నీదు బుద్ధి, సమాధిని నిశ్చలమయి,
యచల మయి, స్థిరపడనెపు డోనో యపుడు
యోగసంస్థితఁ బడయ సర్పండ వగుదు || 53

అర్థనుడు :అనును
అలసమాధి నున్నయటి స్థితప్రజ్ఞ
భాష యెట్టి భాష, పరమ పురుష!
ఎటులు మాటలాడు, రః స్థిత ప్రజ్ఞండు?
ఎటులు కూరుచుండు? ఎటులు నడచు? 54

శ్రీ భగవానుడు :అనును
 ఎప్పుడు మనోగతము లెల్లస్యుహలు విడచి,
 యాత్మయందునె సంతుష్టి నాత్మ చెందు
 గలుగ నేర్చునొ పూర్తిగ నిలను, పార్థ!
 అప్పుడు సుమీ స్థితప్రజ్ఞాడందు రతని ॥

55

కలత చెందదు మనసు, దుఃఖములు కలుగ;
 సుఖము లనినను స్యుహ పొడచూపు బోదు;
 వీతరాగ భయ క్రోధు డాతుడెపుడు;
 మనన శీలి, స్థితప్రజ్ఞు డనగ నొప్పు ॥

56

పర్వమున యందు పమత నిస్సంగు డెవద్మా,
 ప్రాష్టవమగునట్టి యాయా శుభాశుభాలు
 పాందియను మోదఫేదముల్ పాంద డెవద్మా,
 యతని ప్రజ్ఞ ప్రతిష్ఠితమై తనర్చు ॥

57

అంగముల నన్నిటిని గూర్చములులె యాతు
 డెప్పు దుపసంహరించునో యిందియముల
 విషయముల నుండి, యప్పుడు విజ్ఞలందు
 రతని ప్రజ్ఞ ప్రతిష్ఠితమై తనర్చు ॥

58

అల నిరాహోర దేహావి యైన విషయ
 ములు రసమ్ము విడచియే మఱలుచను జను;
 రసము కూడను, నితుడు పరమ్ము గనిన
 పిదప సంపూర్ణముగను నివృత్తి జెందు ॥

59

యత్నమును జేసెడు విషిష్టతాత్ముడైన
పురుషునిం గూడ నిందియాల్ ముంచుఁ గలఁత
సహజముగుఁ గాదె, కౌష్టయ! శంకలేక,
మనసును హతాత్మగ హరించు మహిమ చేత | 60

అన్నిఁటేని ఏని నదుపున నడ్డి, నన్ను
ధ్యాన మొనరింపు యత్కుండవై సభక్కి
వేని యిందియములు వశమోన్ యట్టి
యతని ప్రజ్ఞ ప్రతిష్టితమై తనర్పు | 61

విషయములమీది ధ్యాసచే ఏని యెడలఁ
బురుషునకు సంగమభివృద్ధి పొందు సుమ్ము;
సంగముననుండి కామమ్ము సంజనించుఁ ;
గామమునుఁ బుట్టుఁ గ్రోధమ్ము క్రమము విడక | 62

అపుడు, మోహమ్ము క్రోధమ్ము నంటి వచ్చు;
దానివెన్కు- స్కృతి భ్రంశమో; నిజమ్ము;
స్కృతి చెడినయంత బుద్ధి నశించును గద;
బుద్ధియే నశింప, గల సర్వమును నశించు | 63

కాని, లోబడు నంతరంగమ్ము కలుగ,
వశమ్మలై, యిందియమ్ములు వఱలి, రాగ
మేని, ద్వ్యాషమేనియు లేక యెసగి, విషయ
ములను బొందుచును, బ్రసాదమున మునుంగు | 64

సర్వదుఃఖమ్యై లితని ప్రసాదమునను
హోని చెందెదును దలంప; నల ప్రసన్న
చేతసుని బుద్ధి తడయక శ్రీప్రముగనె
నిష్టల మగు భావమ్యై జెందెదును గాదె | 65

యోగయుక్తుండు గాకున్న సుండుటెబ్బు
బుద్ధియే కాని, భావనా బుద్ధికాని?
శాంతి యెటులబ్బు భావనా శక్తి లేక?
శాంతిహీనున కెటులుండు శాంతి సుఖము? 66

ఇంద్రియమ్యైల వెనువెంట నెవని చిత్త
మనుగమించునొ నిలకడ కనగ లేక,
యతని ప్రజ్జ నశించు, సత్యమ్యై కాదె?
అంబుధిని నావ పెనుగాలి నటులు కాగా | 67

అందున, నెవండు తన యింద్రియముల వాని
విషయములనుండియు సమష్ట విధాల
నిగ్రహించు, మహోబాహు! నేర్చుతోడ,
అతని ప్రజ్జ ప్రతిష్టితమై తనర్పు | 68

ఎల్లభూతమ్యైలకు రేయి యేదో, దాని
యందె మేల్గొను సంయమియైన యతఁడు;
మేలుకొనియుండు భూతాల జాల మెప్పు
డదియ రాత్రిగే గను మునియైన యతఁడు | 69

అంతటను నిండి, స్థిరమయి, యచలమైన
యంబుధి జలమ్ములు ప్రవేశ మయ్యెడు నెఱు,
లటు సమష్ట కామమ్ము లేయతనిఁ జేరు,
గను నతఁడు శాంతిఁ; గనలేడు కామ కామి ||

70

ఎవడు కోరిక లన్నింటి నెల్ల విడచి,
“నిను, నాది” యు లేని నిస్సుహాను మెలగి,
పురుషుడు చరించు నో కర్మముల నొనర్చు,
చతఁడు శాంతిని బూత్రిగ నంద గలఁడు ||

71

ఇద్దియే సుమ్ము, పార! బ్రాహ్మణసితి యన;
పాంది దీనిని, విడచెడు మోహ మెల్ల;
ప్రాణమును బాయుచో, ధీని యందె యున్ని,
బడయు ముక్కిని, బ్రహ్మనిర్వాణ మొందు ||

72

ఇటులు
సాంబ్రయోగము పూత్రి.

శ్రీ మద్గవద్గీత

తెనుగు గీతములు

మూడవ అధ్యాయము
కర్మయోగము

అర్జునుడు : అనును
కర్మకంటె బుద్ధి ఘనమంచు నీ మత
మైనయప్పాడేల, అప్రమేయ !
ఫూరకర్మ చేయి గోరి నియోగించి
తేల సన్మానిపు, కృష్ణదేవ !

1

పలికి సందిగ్ధములు వోలె వాక్య లీపు
బుద్ధిని మఱింత చలియింపఁ బును దొక్కు ?
దేవిచే శ్రేయమును బౌంద నోనో నేను
దానినే పల్యుమది నిశ్చితమ్ముసర్పి ॥

2

శ్రీ భగవానుఁదూ అనును
విజయ ! ఈ లోకమున నిష్ట ద్వివిధముగును,
అపుడు నాచేతఁ బ్రోక్కమ్ము తెన యటులు
జ్ఞానమవెడి యోగమ్మును సాంఖ్యాలకును,
యోగులకు నెన, అలకర్మయోగమనియు ॥

3

కర్మలోనికి దిగకయే కర్మనుండి
మోక్షమును బౌందనేరండు పురుషుడెపుడు;
మఱియుఁ, గర్మమును ద్వాజించు మాత్రముననె
పొంద సౌధ్యమ్ము కాదు పంపూర్ణ సిద్ధి ॥

4

ఎవడు నెన్నెడు నొక్కణమ్మేనినుండ
నేరడు గదా యొనర్చు బనేమి లేక;
అవశమయి సర్వమును గర్మ నాచరించు
బ్రకృతి జన్యగుణమ్ములప్రాభవమున ॥

5

ఎవడు నియమించు దనదు కర్మంద్రియముల
మదిదలంచుచు గూర్చుండి, మఱల మఱల,
విషయములను విమూఢాత్మవృత్తి చేత,
సతని నిందు మిథ్యాచారుఁడందురు గద ॥

6

కాని, మది కీంద్రియములు స్వాధీన మగుడు
కర్మయోగమ్ము నొగి నసక్తతను జేయ
దనదు కర్మంద్రియమ్ము లెతండు నేర్చు,
అర్జునా! విశిష్టు డతంచే యగును జూమున్ ॥

7

నీవు, కౌశ్మేయ! చేయుమా, నియత కర్మ;
కర్మ శ్రేష్ఠమ్ముకాదె యకర్మకంటె?
అల శరీర యూతయును సూధ్యమ్ము కాదు
గాదె కర్మమ్ము విరమింపగను దలంప ?

8

యజ్ఞమున కగు కర్మ కన్యతమైన
కర్మ, బంధనము సరలోకమున సగును;
సంగ రహితుఁడవగుచు లెప్పగను జేయు
కర్మము తదర్ద మఖిలమ్ము కార్యములను ॥

9

యజ్ఞములతో బ్రజాపతి యాదియందు
బ్రజల సృష్టించి, యనె నిట్టు వారితోడ;
“దీనిచే జెందుఁడీరు వృద్ధిని సతమ్యై ;
ఇష్ట కామమ్యై లిడుగాత ఏద్దిమీకు” ।

10

దీనిచే వృద్ధి గూర్చుడు దేవతలకు;
దేవతల, వృద్ధి నిడనిండు తిరిగి మీకు;
ఇట్టలు పరస్పరమ్యైను వృద్ధి నెనసి,
పరమ శ్రేయస్సు నుభయలు బదయ వచ్చు” ।

11

యజ్ఞ భావిత దేవత లందఁ జేయు
నిష్ఠ భోగమ్యైలవి తృతీ నిడును గాదె ?
వారౌపంగిన భోగముల్ వారి కిడక
యెవడనుభవించు, దొంగకాకెవ డతందు ॥

12

యజ్ఞ శిష్టాశినులను, బుణ్యాత్ములు సుమీ ;
సకల పాపాలనుండి మోక్షమ్యై గంద్రు;
ఆత్మకయి వందు కొనుచుందు నట్టివారు
పాపమునె భుజియించెడు పాతకుంద్రు ॥

13

పుట్టుగద అన్నముననుండి భూతవితతి;
వర్షముననుండి అన్నముదృవము చెందు;
యజ్ఞముననుండి వర్షమ్యై ప్రాప్తమగును;
కర్మముననుండి యజ్ఞమ్యై కనును రూపు ॥

14

బ్రహ్మమును బుట్టు దెలియు, కర్మమృతి, నిజము;
అడ్డ సముద్రవమునై బ్రహ్మమృతమునంగ ;
అందుచే, సర్వగతము బ్రహ్మమృతి; మటీయు,
యజ్ఞమును బ్రతిష్టితము నిత్యమృతి బ్రహ్మ ||

15

ఈ విధము ప్రవర్తితమైన యట్టి చక్ర
మెవ్యు, డనుసరింపండొకో యిహమునందు,
ఆ విషయ లోలుడెన్న, అఘాయువు సుమి;
అతని జీవనమును వ్యాఖ మౌను, పార్థ !

16

అయిన, నరుల యందెవ్యని కాత్మనే రతి,
ఆత్మనే తృప్తి, సంతుష్టి యాత్మయందు
నే యగుచు నుండునో, వాని కెందుగాని
కార్యమనునది, యే యొండు గానరాదు ||

17

అట్టిడున కిందు, జేసి, చేయకయు గాని
అర్థమో, ప్రత్యవాయమో యైన లేవు;
ఇతనికి సమష్టి జీవుల నేయుకందు
వాళయించెదు నవసరమైన లేదు ||

18

అందుచే, అసక్తత నెల్లయప్పుడీవు
కార్యమగు కర్మమును లెస్సగా నొసర్పు;
కర్మము నసక్కుడై చేయగలుగునేని,
పురుషుడు పరమ్ము, దేలికి భాందును గద ||

19

కర్మముననె ప్రవర్తించి కాదె జనకుఁ
 డాది కాగ సిద్ధిని బడయంగైని?
 లోకసంగ్రహ మాత్ర మాలోచనమ్ము
 చేసినను గర్మమును నీవు చేయుదగును ||

20

శ్రేష్టుడే యట్టి కర్మమ్ము చేయుచుండు
 నట్టి దట్టిదె యొరుఁడును నాచరించు;
 ఏయది ప్రమాణ మాతండు చేయు, నదియె
 అనుసరించును లోకమ్ము నతనిఁ జూచి ||

21

నాకుఁ గర్వమ్ము త్రిభువనముల లేదు,
 అర్జునా! కొంచెమేనియు నాత్మనెన్ను;
 పొందబడకుండ లేదునేఁ బొందు దగిన;
 దయిన, వద్దించుచునె యుంటి నథిల కర్మ ||

22

ఒకపుడేనినే నలయకయుండి, కర్మ
 మునుఁ బ్రహ్మింపకుంటినా, అనఘు! అపుడు
 మనుజులందరు నిల నాదు మార్గముననె
 అన్నివిధముల వద్దింతు, రాను గాదె? ||

23

కర్మమును నేను జేయుట కలుగదేని,
 లోపమును జెందెడు సమష్ట లోకములును;
 కథ నగుదును వర్లసంకరమునకును
 పాడుచేసిన వాడునై ప్రజల వీరి ||

24

సక్కులగు నవిద్యంసు లేసరణిఁ గర్జు ప్రార్థించి అయిప్రపం
ముల నానర్థరో యవ్వారిఁ బోలి, పార్థ! అయిప్రపం
అటులె విద్యంసుడు నసక్కుడగుచు, లోకానికి దీనియుండి
సంగ్రహాచ్ఛవు గర్జుముల్ సలుప సగును || ప్రపం 25

బుద్ధిభేదమ్ముఁ గలిగింపఁ బోలదెటులఁ
గర్జుసంగులైయున్న యజ్ఞానులందు; అయిప్రపం
యుక్తవిద్యంసుడు తన సముచిత రీతిఁ జీవించి
జేయు, చితరులఁ బ్రేరణ చేయనగును || ప్రపం 26

ప్రకృతి గుణములచేతఁ గర్జుములు చేయఁ
బదుచు నున్నవి యిందు సర్వమ్ముగతుల; అయిప్రపం
అహముచే విమూఢుండైన యతఁడు, “నేనె
కర్త”నని తలపోసినగాని మదిని || ప్రపం 27

కాని, గుణకర్జుముల విభాగమ్ము, తత్ప్రవ్య,
మెఱుగు నా జ్ఞాని సక్తత నెపుడు కనుడు
గుణముల గుణాలె మసలు, నింకొందు కా ద
టంచు, ఓ మహోబాహు! నిజాత్ముఁ దెలిసి || ప్రపం 28

ప్రకృతి గుణముల మూఢులై పఱగువారు
గుణములను గర్జుములను సక్కులుగ నుందు; అయిప్రపం
ఆయకృతమ్మువిధుల, నట్టి స్వల్పమతుల
కృత్స్వవిత్తు చలింపంగ నెంచరాదు || ప్రపం 29

కర్మముల నెల్ల నాయందు, గతియునట్లు
 సంవ్యసించి, అధ్యాత్మ సుస్వాంతమునను,
 నిర్మముడైవె, నిరాశివె, నెగడి, నీపు
 సలుపుమా పోరు వీడిన జ్యరుడ వగుచు ||

30

ఎవరు మానవులందు నా యామతమ్ము
 శ్రద్ధతో, ననసూయతో, సంతతమ్ము
 అనుసరింతురో కర్మచేయంగా బూచి,
 కర్మనుండి, వారేని మోక్షమును గాంత్రు ||

31

ఐన, ఈ నా మతమైవ్య రనుసరింప
 రో అసూయకు లోనయి, ఓయి పౌర్ణ!
 వారు జ్ఞాన విమూఢులు పలువిధాల,
 మతి విహోనులు, తెలియుమా, పతితులుగను ||

32

స్వయ ప్రకృతికి ననుగుణ చేష్టలగుచు
 వ్యవహరించెడు, జ్ఞాని యోవాడు కూడ;
 భూతములు స్వయ ప్రకృతినే పాందుచుండు;
 నిగ్రహమైమి చేయంగ నేర్చు దలడ ||

33

ద్వేషమును రాగమును సంభవించుచుండు
 విషయములు నిందియమ్ములు వీని మధ్య;
 వాని వశమునందునఁ జిక్కుపడగరాదు;
 ఎందుకా? అవ్యి వీరికి నెల్ల యరులు ||

34

విగుణమేని స్వధర్మమ్ము మిగుల మేలె,
ఒరుని ధర్మమ్ము లెస్సు చేయుటను మించి;
స్వయ ధర్మమ్ముచే మృతి వ్రేయ మిడును,
అన్య ధర్మమ్ము తలడ భయావహమ్ము ॥

35

అద్దునుడు : అనును
ఇన, దేనిచేతో బ్రియుక్కుడై యఘమ్ము
నాచరించు, రో పురుషు, దో యవ్యయాత్మ!
తాను కోరకయుండిననెనగాని,
బలముతో నియోగింపంగఁ బడినయట్లు ॥

36

శ్రీభగవానుడు : అనును
ఇదిగో, కౌమమ్ము; క్రోధమ్ము, నిదిగో; చూడు;
ద్వయమును రజోగుణ సముద్భవములు సుమ్ము;
తృష్ణ తీరదు; దుర్మార్గమెంత యొచ్చో?
ఇదియె యిహమున శత్రువం చెఱుగు మీషు.

37

అగ్ని నేరీతిగను బోగ యావరించు?
అద్దమును నెట్లు మాలిన్య మావరించు?
అల్లశిషువును నెటు మాచి యావరించు?
అటులె యిదియును దీనిచే వావృతమ్ము ॥

38

దీనిచే వావృతమ్మును జ్ఞానమిందు,
జ్ఞానులకు నిత్యశత్రువో దానిచేత,
అగ్నినిం బోలే బూరింప నలచి కాని
దానిచేతో, గామమ్ముచే, దలడ, పార్థ !

39

ఇంద్రియములు మనోబుద్ధు లెత్త దీని
కాశ్రయములంచు, అర్జునా! అవెదరు గద;
వినిచే జ్ఞానమును గప్పి, లోని యాత్మ
విద్ధి మోహమృగును ముంచి, యెగ్గు గూర్చు || 40

అందుచే, నీవు తొలు దొత్తు నథిలమైన
యింద్రియమృగుల నియమింపుమెలమి, పౌర్ణ !
జ్ఞాన విజ్ఞానములను నాశనము చేయు
నీ మహాపాపి, జూడు నశించునట్లు || 41

ఇంద్రియమృగులు పరమనియెదరు గాదె;
ఇంద్రియములకు, బరమనియెదరు మనసు;
మనసునకు, గూడు, బర మంద్రు మహిని బుద్ధి;
బుద్ధికిని బరమృయ్యది, పూజితాత్మ ! 42

ఓ మహాబాహు! అవ్యాల నున్నదాని
దెలియు, మాత్రము నాత్మచే, దెలిసి స్థిరత,
లోబడనిదాని, రో కామరూష్టవేరి,
నాశనము చేయు, నీ యథినమృగు చేసి || 43

ఇటులు
కర్మయోగము పూర్తి.

శ్రీ మద్బుగవదీత

తెనుగు గీతములు

నాగ్లవ అధ్యాయము - జ్ఞాన యోగము

శ్రీ భగవానుడు :అనును

అవ్యయమైన యూ యోగ మపుడు నేను
పలిగ్రయున్నాను బూట్టి వివస్యతునకు;
మనుపునకు వివస్యతుడు చెప్పిన యతండు;
మనువో, ఇక్కొకునకును దెల్పేను గ్రమాన !

1

ఇటులను పరంపరాప్రాత్ మిద్ది; దీని
రాజబుష్ణవరుల్ తెలిపెడి ప్రాజ్ఞలెరి;
అట్టియోగ మిచ్చట నష్టమయ్యే జాల
కాలమేగంగ, నేగంగగా, కిరీటి !

2

ఆ పురాతన యోగమే యరయ నేను
నీకు నిపుడుపదేశింప నిట్టులయ్యే,
భక్తుడవు నాకు సఖుడవు పరగ నీవ
యనుచు, నుత్తమమైన రహస్యమనుచు !

3

అర్జునుడు :అనును
అపరమునయందు జన్మ నీయది యిదౌను;
పరమున వివస్యతుని జన్మమరయ నెపుడౌ?
దీని నాదిని నీ పుపదేశముగను
బలికి తంచును నేనెట్లు తెలియ నగును ?

4

శ్రీ భగవానుడు : అనును
 నాకు నీకు నవేక జన్మములు గడచి
 పోయినని యిప్పటికే నిందు, పురుష వృషభ!
 వాని సన్మించి నెఱుగుదు నేను; గాని,
 తెలిసి కొనడాల వీపు, కౌష్ట్మేయ! తలప ॥

5

అజుడ సవ్యయాత్మిండ నేనేనఁగూడ,
 అఖిల భూతాలకుఁ బ్రథుండ నైనఁ గూడ,
 నాదు ప్రకృతిని నా యధినమ్మైనర్చి,
 ఆత్మమాయచే ఈ నేనె వ్యక్తమగుదు ॥

6

ఎపుడెపుడు ధర్మమునకు ఘటేంచు గ్రాని,
 మటి, అధర్మమభ్యత్మాన మగుచునుండు
 ఆ సమయముల యందు, ఓ యర్జునుండ !
 ఏన, నన్నునే, కోరి సృష్టించుకొందు ॥

7

సాధులకుఁ బరిత్రాణ మొసంగుబ కయి,
 దుష్పు-పుల, వాశమొనరించి తొలగజేయ,
 ధర్మముల పునస్త్మాపనార్థమ్మై, పౌర్ణ !
 యుగయుగమ్మైన నవతార మొందుచుందు ॥

8

నావి దివ్యమ్మైలగును జన్మమ్మై, కర్మ;
 దీని తత్త్వమ్మై నెవ్యందు తెలియు నతఁడు,
 తొలగ దేహమ్మై, మఱు జన్మ తెలియఁడు,
 అర్జునా! నన్నునే పొందు నాయతందు !

9

వితరాగ భయకోధులై తనర్పి,
ఆశ్రయము నేను కాగ, నాయందు లీన
మై, పవిత్రులై, జ్ఞానతపాధ్యలోటి,
బొందినారలు నాభావమును గతాన ॥

10

ఎవరు దేనికె, నను భజియించువారో
వారల ననుగ్రహింతు ఆఫలమె యొసగి;
అర్జున! మనుష్యలెల్లరు నన్ని గతుల,
అనుసరింతురు నామాగ్ర మద్ది యొకటె ॥

11

కర్మసిద్ధిని మదియందుఁ గాంక్షచేసి,
ఇహమున యజింత్రు దేవతానేకములను;
కర్మల ఘలాలు నరులలోకమ్మునందుఁ
ద్వారితముగ సిద్ధిగనుఁ బరిపాటి గాదె? ॥

12

గుణము కర్మల భాగాల కొలఁది నేను
వర్థములు నాల్గు వరుస నేర్పాఱచి యుంటి;
వాని కర్త నౌచును నేను వఱలుచున్ను,
గను, మకర్థయు, నవ్యయం డనుచు నన్ను ॥

13

అంటుకొన లేదు కర్మమైదైన నన్ను;
కర్మఫలమందు సృపా నాకుఁ గలుగుఁ బోదు,
అని యెతఁడు నన్ను దెలియునో యాతఁడెపుడు
కర్మములచేత నిసుమంత కట్టబడడు॥

14

దీని దెలిసి, ముముక్షువుల్ దీని పూర్వ
మునను గూడఁ గర్జను జేయు గనినవారు ;
అందుచే, నీపు కూడ నీ ముందు, దాని
పూర్వమును, జేసినటు, కర్జు బొనరుపగదె ||

15

కర్జుమన నేదియె? మటి, యకర్జు మేదా?
పండితులు దీన వ్యాఘోష పడినవారె;
దీని దెలిసి, పాపమునుండి తేఱు గలవు
అట్టి కర్జు సీకిద తెలియంగు జెపుదు ||

16

అరయ బోద్ధవ్య మగుఁ గర్జుమనఁగ నేము;
అరయ బోద్ధవ్యము వికర్జు మనఁగ నేము;
అరయ బోద్ధవ్యమె అకర్జు మనఁగ నేము;
కర్జుమార్గమ్ము లేమైన గహనము గద ||

17

కర్జుమందె యకర్జును గనెడు నెతఁడు,
కర్జుమె యకర్జుయందునే కనెడు నెతఁడు,
మనుజు లందటిలో బుద్ధిమంతుఁడతఁడు ;
అతఁడు యుక్కండు; కర్జుకృత్యన్నిటందు ||

18

ఎతని సర్వసమారంభవితతి, సర్వ
కామ సంకల్పవర్జిత మీ మహినగు,
నతని, జ్ఞానాగ్ని దగ్గ కర్మాత్మునిగను,
బండితునిగను, బుధులెల్ల పలుకుచుందు ||

19

కర్మ ఫల సంగమద్ది లేకయే తనర్చి,
ఆశ్రయము లేక, తృష్ణి నిత్యమునై తనరు,
కర్మల నభిప్రవృత్తిని గలిగి కూడ,
అతఁడు కించిత్తు జేయనియతఁడె యొను || 20

ఆశలను వీడి, నియత చిత్తాత్ముఁడగుచు;
త్యక్త సర్వపరిగ్రహండగుచు, గేవ
లమును శారీరకపు, గర్మమును జేసే
నేని, కీల్చిషమునైను బొందనేరు డతఁడు || 21

ఇచ్చ చేయని లాభమునై తృష్ణి నోసఁగ,
ద్వయంద్వయముల కందకయే విమత్యరుఁడ యగుచు,
సిద్ధ్యసిద్ధులు సమ మౌచు, జెలఁగు నేని,
కర్మ చేసియు బద్ధండు కాఁ ఉకింత || 22

సంగము గతించి, ముక్కుఁడై సర్వవిధుల
జ్ఞాని యయి, స్థిరమగు చేతసమునై వెలయ,
యజ్ఞముల కయి మాత్రమే యాచరించు
నతని కర్మలు నశియించు నన్నిగతుల || 23

అర్పణము, బ్రహ్మమే యగు; హవిసు, బ్రహ్మ;
బ్రహ్మ, మగ్గి; ఆహాతమును బ్రహ్మమగును;
అతని గంతవ్య, మదియు బ్రహ్మమై యగును;
బ్రహ్మవిదునకు, గర్మమునై, బ్రహ్మ మగును || 24

అందుఁ గొందరు యోగులు యజ్ఞపరులు
దేవతలనె యుపాసింతు రేవలనను;
యజ్ఞమును యజ్ఞమునను బ్రహ్మగ్నియందు
మటేయుఁ గొందరు ప్రేల్చురు మాన్యమతులు ॥

25

చెవి మొదలగు నిందియములు జింతచేసి
సంయూగిని ప్రేల్చు రాసక్తి నౌరులు;
శబ్ద మాదిగ విషయాల జాల మితరు
లిందియూగిని ప్రేల్చు రెంతేని గుటేని ॥

26

మటేయు నౌరు లిందియముల కర్మములు, బ్రాణ
కర్మములను, వివిధ సర్వకర్మములను,
ఆత్మసంయమ యోగాగ్నియందు ప్రేల్చు
రంచిత జ్ఞాన దీపితు లోటు జేసి ॥

27

నిశితమౌప్రతములు చేయనేర్చువారి
లటులె ద్రవ్యయజ్ఞము తపోయజ్ఞ మికను
యోగయజ్ఞమ్ము స్వాధ్యాయ మున్న యటి
జ్ఞానయజ్ఞమ్ము జేయంగు జాలు చుందు ॥

28

పరు లటులనె ప్రాణాయామ పరతు జేసి
(ప్రాణగతి, యపానగతియు, నడ్డ నేర్చు,
ప్రాణము, నపానమున ప్రేల్చు; ప్రాణమంద
పానమును ప్రేల్చుదురు నిజాభ్యాస పరత ॥

29

ప్రాణములయందు వ్రేల్చురు ప్రాణములను
నియమితాహారు లగుచును నెగడు నొరులు;
వీరలెల్లరు పటు యజ్ఞవిదులు తలప,
యజ్ఞమున గత కల్పము లైనవారు ॥

30

యజ్ఞ శిష్టమృతమ్యునే యారగింప,
బ్రహ్మము సనాతనుని తాము పదయగలరు;
యజ్ఞరహితున కీలోక మరయ లేదు;
అన్యమేటులుండు, కురుసత్తమా! తలంప ॥

31

బహువిధాల యజ్ఞమ్యులీ భాతి జరుగు
చుండు బ్రహ్మముఖమ్యున మెండుగ నిల;
సర్వమవి తెలియుమ కర్మజమ్యులనుచు;
తెలియ, రాః చౌప్సు; ముక్తిని వెలయి గలవు ॥

32

ద్రవ్యమయ యజ్ఞమున కంటే దలఁచి చూడ,
జ్ఞాన యజ్ఞమ్యు శ్రేష్ఠమ్యు, సవ్యసాచి !
సర్వకర్మలు నఫిలమై జ్ఞానమందు
పరిసమాప్తిని బొందెడు, భరత బుషభ !

33

వందనముచేత, సేవచే, బ్రహ్మచేత,
జ్ఞాన ముపదేశమును జేయి జాలువారు
జ్ఞాను లగుతత్ప్యవేత్తలు సర్వలనుచు
జ్ఞాష్టి నిదుకొమ్యు, కౌష్టియ ! సంతతమ్యు ॥

34

దేని దెలిసిన,, బ్రహ్మతస్మితిని బోలి
మరల మోహమ్యు పొందపు, కురు కుమార!
దేనిచే భూతముల నెల్లు దెలియు గలపు
మొదట నీయందు,, నాయందు బిదప రూఢి ॥

35

సకల పొపమ్యులకు నికృష్టంపు,, బాప
మాచరించినవాడవే యైన నేని,
సర్వవృజినమ్యు నీవిట సంతరింపు
దగుదు జ్ఞానప్రవమ్యు మాత్రమ్యు చేత ।

36

ఎట్లు లెండు కట్టలు బ్రజ్యలించు నగ్ని
భస్మమై పోవు జేయునో, పొండు పుత్రు!
అన్ని కర్మమ్యులను జ్ఞాన మనెడు నగ్ని
భస్మముగు జేయు నటు జ్ఞాన పటిమ చేతో ॥

37

జ్ఞాన సద్గుష పవిత్రమ్యు కానబడదు
సుంత యా లోకమునయందు చూడ, పొర్ట!
అది తనకు,, దానె లభియించు, నరుగు కొలఁది
గాల మది, యోగమున సిద్ధి,, గను సుకృతికి ॥

38

జ్ఞానము లభించు,, దప్పక సంయతేంద్రి
యుండు శ్రద్ధాభువై, తత్పరుండునెన;
జ్ఞానమును బౌంది, కాలమ్యు స్వల్పమైన,,
బరమ శాంతిని నాతండు పదయ నోను ॥

39

అజ్ఞ, డ్రష్టద్ధానుండు, నైన యతఁడు
సంశయాత్మకే యైన నాశనము చెందు;
ఇహము లేదు, పరమ్యలే; దెందుఁ గూడ
సుఖము సంశయాత్మన కెన్న సున్న యగును ||

40

కర్మముల సంవ్యసించి యోగమ్య కతన,
జ్ఞానమును జేసి సంచిన్న సంశయుఁడయి,
యాత్మవంతుఁడెనతని నావంతయైను
గర్మములు కట్టివేయవు గాదె, పార్థ!

•41

పాడమి యజ్ఞానమున, హృదిపొంతసున్న
యా త్వదీయ సంశయమును నిందుచేత
చేదనము చేసి, జ్ఞానాసీఁ, జేరు, పార్థ!
యోగ సన్నిధి; లే, లెమ్ము యుద్ధమునకు ||

42

ఇటులు
జ్ఞానయోగము పూర్తి.

శ్రీ మద్గవదీత

తెనుగు గీతములు

ఐదవ అధ్యాయము

కర్మ సంన్యాస యోగము

అర్థానుడు : అనును

కర్మ సంన్యాస, మటులె యోగమ్మై, తిరిగి

పొగడుచున్నావు నీ వయో, పురుష వృషభ!

ఏయొకటి శ్రేయమును గూర్చు నిందు, దాని

మాత్రమే నిశ్చితము, జేయుమా, మహాత్మ !

1

శ్రీ భగవానుడు : అనును

కర్మ యోగ సంన్యాసముల్ కలుగు జేయు

రెండు నిశ్చేయసము సుమ్మై, పాండవేయ !

ఓన, వీనిలో గర్మ సంన్యాసమునకు

మించి, కర్మ యోగమొనర్చు మేలు హెచ్చు ||

2

ఎవడు ద్వ్యాపింపడో, కాంక్షయేని కనడో,

అతడు నిత్యసంన్యాసిగ ననుకొనడగు;

ద్వాంద్వములు లేనియతడు బంధముల నుండి

సుఖముగ విముక్తి కనుగొదా, క్షోణి యందు ||

3

సాంఖ్యయోగమ్మై లోకటి కాజూల ననుచు

బాలు రనెదరు; పండితుల్ పలుక రటుల;

ఒఱు లెస్సగ స్థిరమయి యున్నయెడలు,

పాందు రెండింటిఫల; మీల్ల సందియమ్మై ||

4

సాంఖ్యమును జేసి ప్రాణించు స్థాన మెద్ది
యదియె యోగమ్ము చేత లభ్యమ్ము నుమ్ము;
ఉర్ధ్వ సాంఖ్యమ్ము యోగమ్ము నొండు కాగ
నెతఁడు చూచునో, చూచువాడతఁడె, నిజము ||

5

ఇను, యోగమ్ము లేక సంన్యాసిన కాగ
దుఃఖ మొనగూర్పు, కౌశ్లేయ! తొలుతనుండి;
కాని, యోగయుక్తుడు ముని కాగ, బ్రహ్మ
నచిరకాలమ్ముననె పొంద ననువు కలుగు ||

6

యోగయుక్తుడు, శుద్ధాత్మ యొప్పువాడు,
విజిత మగు నిందియము లాత్మ వెలయువాడు,
సర్వ భూతాత్మ భూతాత్మ సరణివాడు,
కర్మలను జేయుచుండియుఁ గట్టు వడుడు ||

7

తత్త్వ విత్తేన్న యుక్తుడై, తా నొకింత
చేయుటయె భేదటంచును జింత చేయు,
చూచుచును, విన్న, మరి స్వాశించుచును, దినుచు,
వాసనను జూచుచును, మటే శ్యాస గొనుచు, 8

నడుచుచును, నిద్రపోవుచు, విడుచుండి,
మాటలాడుచును, గ్రహించు, చాటులవలె,
తెఱుచుచును, మూయుచును గండ్లు తెఱపి కలిగి,
యిందియమ్ముల కొఱక్కునె యిందియమ్ము
రిటుల వర్తించుచున్నట్టు లెంచుండి ||

9

బ్రహ్మ కర్పుంప సకలకర్మము లొనరిచు,
సంగము నెవండు వీడంగఁ జాలు, నాతఁ
డఫుముచే నెంతమాత్రమ్ము నంబువడుడు
పద్మపత్రమ్ము నీటిచే వలె, కిరీటి ॥

10

ఆత్మపుద్దికె సంగమ్మునంత విడచి,
యోగులగువారు కర్మ చేయుదురు దాన,
కాయమును, మనస్సును, బుద్ధి, కారణముగఁ
గేవల మ్ముంద్రియమ్ములతోవఁ జనుచు ॥

11

కర్మఫలమును యుక్కుండు కాదటంచు,
నైష్టికపు శాంతి తాను బొందంగ నగును;
కామ కారణమున, ఫలకాంక్షచే, న
యుక్కుండయి, బంధములఁ జిక్కియుండు నిందు ॥

12

అన్ని యింద్రియమ్ములు వశమైన దేహి
సర్వకర్మల మనసున సంస్యసించి,
యేమి చేయక, తాను చేయింపకుండ,
సుఖి యగును నవద్వారాల సాగసు పురిని ॥

13

కర్మములఁ గర్జుభావమ్ము కలుగ నిడుడు
ప్రభువు లోకాన కెంత మాత్రమ్ము నేని;
కర్మఫలము సంయోగమ్ముకాని లేదు;
ఆ స్వభావమ్ము వర్తించు నయ్య, పార్థ !

14

విభుండెవని పాపమును గాని స్వీకరింపఁ,
దే యతని సుకృతమైన నేని; జ్ఞాన
మద్ది, జ్ఞానహినత చేత నావృతమ్యు;
కాన, జంతువుల్ మోహమ్యులోన మునుగు ||

15

కాని, యెవ్వరిదైన యజ్ఞాన మద్ది
జ్ఞానమున నాశనమ్యుయి చనెడు, నట్టి
వారి జ్ఞాన మాపరమును భాసునివలె
వెలుగఁ జేయును సుమి, పొండవేయ! వినుము ||

16

అందునే బుద్ధినిడి, యందు నైక్యమగుచు,
అందు నిష్ట యొప్పగ, భక్తి యందె కలుగ,
జ్ఞాన నిర్మాత కల్పము లైనవారు
చెందుదురు మటి పుట్టని చిరపదమ్యు ||

17

వినయ విద్యాంసుడైనట్టి విప్రునందు,
గోపునందును, గజమందు, గుక్కయందు,
గుక్కమాంసమ్యు తిను నీచగుణని యందు,
సమమె చూతురు పండితోత్తములు, పార్థ !

18

ఎవ్వరి మనస్సు సమతయందే స్థితమ్యు
వారి కిహమందె సగ్గమ్యు వశ్యమగును;
సమము నిర్దోషమయిన బ్రిహ్మము తలంపఁ;
అందుచే, వారు బ్రిహ్మమ్యునందు స్థితులు ||

19

బుధీ స్థిరపడి, తగి, నసమ్మాన్మాధుడైన,
హృదయ మదిలేదు ప్రియము సంప్రాప్తమైన;
కాక, యప్రియమైన, దుఃఖమ్ము లేదు;
బ్రహ్మమున యందు స్థితుడౌను బ్రహ్మవిదుడు || 20

బాహ్య విషయమ్ములందు నేపాటి సుఖము
సక్కు డాత్మనే పాండంగజాలు, నట్టి
సుఖము నడ్యయమ్ముగా బొందుచుండు సతము
బ్రహ్మయోగయుక్తాత్మండు, పాండవేయ ! 21

ఏవి భోగమల్ సంస్పర్శ లిడగా జాలు
అవ్యి యార్యంతములు కల్గి, అతుల దుఃఖ
కారణము లగునట్టివే కాదె, పార్థ!
వానియెడు బ్రీతి బొండండు పండితుండు || 22

ఏనరుడు దేహముక్తికి నింకముందె,
కామమును గ్రోధమిడెదు వేగమ్ము నిగ్ర
హింపగ సమర్థుడయి యొప్పు నిందె యుండ,
అతడె యుక్కండు; సుఖుడన సతడె నరుల || 23

ఆత్మనె సుఖమ్ము, గ్రీడ, లేయతని కగునా?
అటులె, యాత్మనే వెలుగు, నే యతని కగునా?
అట్టియోగి బ్రాహ్మణింతి నందు గలిగి,
బ్రహ్మనిర్వాణమును దాను బడయ నగును || 24

క్షీణ కల్పములై బుధుల్ భిన్నసంశ
యాత్కులయి, యుక్కాత్కులై, యథిలమైన
భూతహితమందు రతులయి, పొసగువారు,
బ్రహ్మనిర్వాణమును దాము పడయు చుందు ॥

25

కామమును గ్రోధమును లేక క్రాలువారు,
యతులు, నియత చేతస్మృతులు, నదియుగాక,
మటియు సంవిదితాత్కులై మసలునెడల,
బ్రహ్మనిర్వాణ మంతటు బరిథవిల్లు ॥

26

స్వర్ణముల్ డిగ్గి బాహ్యముల్ బాహ్యమందె,
కనుల భ్రామధ్యమున యందుగాగ నిలిపి,
నాసములలోన చరియించునట్టి వాని
బ్రాణము నపానమును సమపడగఁ జేసి ॥

27

యతమనో బుద్ధులును నిందియములు కలిగి,
విగతరాగ భయక్రోధవృత్తిఁ జెలఁగి,
మోక్షమును బరాయణుడగుముని యెవండ్చ
యతఁడు సర్వదా ముక్కుఁడే యయి తనర్పు ॥

28

తపములకు యజ్ఞములకు భోక్కగ నెఱింగి,
సర్వలోకమ్ములకు మహేశ్వరుఁ డబుంచు,
ఎల్ల భూతమ్ములకు నెనహితుఁడె యనుచు,
నను నెఱింగు నాతఁడు శాంతిఁ గనును, ప్రార్థ!

29

ఇటులు

కర్మ సంన్యాస యోగము పూర్తి.

శ్రీ మద్భగవదీత

తెనుగు గీతములు

ఆరవ అధ్యాయము

ఆత్మ సంయమ యోగము

శ్రీ భగవానుడు : అనును

కర్మఫల మాశంబుంపక నిర్వాలమతి!
గార్యమగు కర్మచేయంగే గడగు నెతఁడు,
అతఁడు సంవ్యాసి యనుదగు; నతఁడు, యోగి;
అక్రియుఁడు కాఁడు; కాడు, నిరగ్ని యేని || 1

దేని నవెదరు సంవ్యాసమౌ నటంచు,
యోగమని దానినే తెలియుమ, కిరీటి!
ఎవ్యాఁడును యోగి కావేరఁడే విధాన
లేద, సంకల్ప సంవ్యాస మాదినుండి || 2

యోగమును బొందెడి తలంపే యున్నమునికి!
గర్వమును జెప్పెదరు బుధుల్ కారణముగా;
కారణము శమం బయ్యడి గర్వ చేయ
నతఁడే యారూధుఁడై యున్నయటి స్థితిని || 3

ఇంద్రియార్థమ్యు కర్మలయెడను సంగి
కాక, సంకల్ప సంవ్యాసి క్రాల నేర్చు
నెప్పు, దపుడు యోగారూధుఁడితఁడటంచు
బలికెదరు పండితులు వాని ప్రజ్ఞ నెంచి || 4

ఆత్మ నుధరింపగవలె నాత్మచేత;
తనను దాన్ నాశనము చేసి కొనగ రాదు;
ఆత్మకును బంధువగునది యాత్మయే గద ||
ఆత్మకును శత్రువగునది యాత్మయే గద ||

5

ఎవని యాత్మచే నాత్మ జయింపఁ బడునో,
యతని యాత్మ కాత్మయే బంధువై తనర్పుఁ;
గాని, యాత్మ లోబడనట్టివాని పట్ల
శత్రు భావమ్ముతో నాత్మ సంచరించు ||

6

తాన్ జితాత్ముడై, శాంతుడై, తనరెడు పర
మాత్మ, మానావమానాలయందు, నటులె,
కలుగు శీతోష్ణసుఖరుఃఖములను గూడ
నిర్వికార సమాహిత నిష్ఠ నిలుచు ||

7

జ్ఞాన విజ్ఞాన తృప్తాత్ముడైన యతుడు,
అశ్వలోష్ట కాంచన సముడైన యతుడు,
నిర్జితేంద్రియుడగు యోగి నిర్వికారు
డతుడు మాత్రమ్ము యుక్తుడం చనగ నొను ||

8

అరులు, మిత్రు, లుదాసీనులైన, ద్వేష్య
లో, సుహృతులో, మధ్యస్థలో, యహితులో,
బంధువులో, సాధువులో, లేక, పాపులో, యిల
నెవ్వరైనను సమబుద్ధినే మెలంగు
వారె శ్రేష్ఠులుగ గడింపఁ బడెడువారు ||

9

ఒక రహస్యప్రదేశమందుండి యోగి
 నియత చిత్రాత్ము, దేక్కాకి, యయి, నిరాశి
 యై, పరిగ్రహ శాస్న్యాడై, యనవరతము
 ధ్యానమున మగ్గమును జేయ నగును నాత్ము || 10

ఒక శుచియగు పదేశమ్ము నుండఁ జాచి
 ఎత్తుగను గాక, పల్లమ్మునేని కాక,
 వరుసఁ జేలాజినకుళాళి పరము కాగఁ,
 దనదు వాసనము స్థిరమ్ముగను గుదిర్చి || 11

అట్టి యాసనమున నుండనే, మనస్సు
 నిశ్చలము కాగఁ జేసియు, నియతమైన
 యింద్రియ మనఃక్రమం దాత్మై కెసగ శుద్ధి
 యోగ మధ్యాసమును జేయుచుండవలెను || 12

కాయము శిరస్సు గ్రీవమ్ము, గాగ సమము,
 ముఖ్యముగఁ జాచుచును దనముక్కునొనను,
 అచలముగను స్థిరమ్ముగనేన దృష్టి,
 దిక్కు లిటునటు, జాచెడు దిక్కు పోక || 13

విగత భయమును శాంతాత్మై వెలయుచుండి,
 బ్రహ్మాచారి ప్రతమ్మునఁ బడసి స్థిరత,
 నియతమనమున మచ్చిత్తుడయి తనర్చి,
 మత్తరుండయి, యుక్కుడై, మనగవలయు || 14

నియత మానసుడయి యోగి నిరత మిట్ట
లాత్మను సదా సమాధాన మందజేసి,
పరమ నిర్వాణమగు శాంతిఁ బడయ నగును
నా యెడను సంష్ఠే యొప్పునట్టి శాంతి ॥

15

కాని, తిండి పోతునకు యోగమ్ము లేదు;
హోర మదియేమి లేకున్ననెన లేదు;
కా దతి స్వప్నశిలునకైనగాని;
అమితముగను మేల్కొను వానికైనగాని ॥

16

హోరమున విహోరమ్మున నయిన నియతి,
కర్కుము లొనర్పుఁ జేష్టలుఁ గలుగ నియతి,
స్వప్నమున జాగ్రతను గనబడిన నియతి,
కలుగు యోగమ్ము పరమ దుఃఖపరారము ॥

17

ఎపుడు వినియత మగు చిత్త, మే యతనిది
అత్మయందునె యవతిష్ట మగునో, పార్థ !
సర్వకామమ్ముల స్పృహ కాసంత లేక,
అప్పు డాతండు యుక్కుఁ డం చనగబడెదు॥

18

గాలి లేకుండు చోటను గ్రాలుదీప
మెటును జలియింపకుండు; అప్పటిది స్థితిని
ఉపమగు దలంత్రు యతచిత్తయోగి యాచ
రించు నాత్మయోగమునకు నంచితముగ ॥

19

ఎప్పుడు నిరుద్ధమగు చిత్త, మెట్టి స్థితిని,
యోగేసేవ కారణముగనుపరమించు;
ఆత్మ నాత్మయందునె చూచి, యాత్మయందె
యెపుడు పాందునొ తాను సంతృష్టి నెల్ల ॥

20

బుద్ధికే గ్రాహ్య, మిందియముల కతీత
మెయ్యిది సుఖమ్యై యత్యంతమిందు, నద్ది
యెప్పు డనుభవమగు, దీననే స్ఫీరమయి,
తత్త్వమునను జలింప డెద్దనిసుండి ॥

21

దేనీ బొందంగ, నిరతమ్యై దానికంటె
నధిక లాభమ్యై తలపఁడో స్వాంతమందు,
దేనియందున్న, నే గొప్పుదెన దుఃఖ
మేనియు జలింపజేయదో వాని నిందు ॥

22

ఉర్ధ్వ దుఃఖ సంయోగ వియోగ మనెడు
దాని, యోగ సంజ్ఞితముగ్గి దలప వలయు;
అట్టియోగ, మ్యై నిర్యాణమైన మనసు
తోడ నాచరింపంగ నత్యత్తమమ్యై ॥

23

కామములను సర్వమును సంకల్పజముల
నాక్కుచేనియు శేషింపకుండ విడచి,
మనసు చేత సంపూర్ణమ్యైగను సమష్ట
మైన యిందియమ్యైలను స్వాధీనపటచి ॥

24

ధృతి గ్రహించిన బుద్ధిచే నించుకించు
కగను మెలమెల్లు నుపరతిగనగ వలయు;
మనసు నాత్మ సంఘమ్యుగ నొనరఁ జేసి,
కొంచెమును గూడఁ జింతింపగూడ దంత || 25

చంచలము నస్థిరమైన చపలమనసు
వేనివేని గూర్చి పర్యైత్తు వెనుక,
వానివాని నియమించి, వశము చేయ
వలయు నేత దాత్మకును నెప్పటికి సపుడు || 26

మనసు శాంతిల్లఁగను, రజ్ఞగుణము తొలగ,
బ్రహ్మ భూతుడై కల్పిషరహితుడైన
యట్టియోగిని దనకుఁ దానే సతమ్యు
పొందెడిని నుత్తమమైన పూర్ణసుఖము || 27

విగత కల్పిషుడై, యోగి స్వయమైన
యాత్మ నిటు సదా చేర్చి యభ్యసమందు
బ్రహ్మసంస్పర్శ మత్యంత పరమ సుఖము
సనుభవమునకుఁ దా దెచ్చికొనును, పొర్చ!

సర్వమున యందును సమదర్శనుడై యగుచు,
సర్వభూతమ్యులను గనజాలి తనను,
సర్వ భూతమ్యు లాత్మ నెసంగఁ గనుచు,
యోగయుక్తాత్ము డగు యోగి యుండనగును || 29

ఎవడు సర్వమును గను నెపుడు నన్ను,
ఎవడు నాయందు సర్వమునై నెపుడుఁ గాంచు,
నేను లేకుండఁ బోను నవ్యానికెన్ను;
అతడు లేకుండఁ బోడు నా కలులె, పార్థ !

30

ఎవ్యి దేకత్వమున స్థితి యొసగి, నన్ను
సర్వభూతస్థితు భజించు, సకల గతుల,
అట్టియోగి ప్రవర్తించినప్పుడేని,
ఉర్ధ్వి నాయందె వర్తించుచుండు సుమునై ||

31

అగును గాక సుఖము, దుఃఖ మగును గాక,
తననువలె నెల్ల జీవులఁ గనుచుఁ, దన్ను
నొరులను సమమునై గను జూచుపరముఁ డెవడ్చు,
అట్టి యోగియె త్రేష్ణుడో ననుచు ననెద ||

32

అర్థనుఁడుః అనును
ఏది యా సామ్య యోగమునై నీవు బోధ
పడగఁ జేసితో, దానికి పలయునట్టి
స్థిరమగు స్థితిని నేనేమి యరయఁ జూల
కుంటే జంచలత్వమునైచే, ఒ మహాత్మా !

33

చంచలము గదా మనసు, కృష్ణ! తలంప;
దృఢమును, బ్రిమాధి, బలమైనదియును గూడ;
దాని నిగ్రహింపగ నేను దలఁచు పెల్ల,
గాలిమూటను బోలె, దుష్టరము సుమునై ||

34

శ్రీ భగవానుఁడు : అనును
 మనసు, నిగ్రహింపగఁ గష్టమును, చలమ్ము;
 హే మహాబాహు ! సంశయ మింత లేదు;
 ఐన, వెరాగ్యమునును నభ్యాసమునును
 నిగ్రహింప సాధ్యమ్ము, కొట్టేయ ! నిజము || 35

అనియతాత్మిండు యోగమ్ము ప్రోష్టి పొందఁ,
 గాదు తేలికయని సుమీ నాదు మతియ;
 ఐన, వశ్యత్తుడైన యభ్యాసకునకు
 శక్యమగు సుపొయమున; సంశయము లేదు || 36

అర్జునుఁడు : అనును
 కలదు శ్రద్ధ; యైనను, యతి కా దతండు;
 యోగముననుండి చలియించియున్న మనసు;
 యోగసంసీధి పొందెడు యోగమిల్ల;
 అతని గతి యేమి, అచ్యుతా ! అంతమందు || 37

మూర్ఖుడై, అప్రతిష్టుడై, పురుషవృషభ !
 బ్రహ్మ మార్గమ్ము నందునఁ బడకయదుగు,
 ఉభయమునయందు భ్రష్టుడై, యొడ్డు గనక,
 నాశనము చెందఁ డౌకొగ్రి చిన్నాభము వలె ? || 38

నాదు సంశయమును దీని, నేది మిగుల
 కుండఁ, దీర్ఘంగలట్టి, యర్థండ వీవు;
 ఇట్టి సంశయమును దీర్ఘ నీవు దక్కు
 యన్యఁ డౌండు కన్నింపఁ, డోయవ్యయాత్మ ! || 39

శ్రీ, భగవానుఁడు :అనును
 లేదు చెదు, గట్టివానికి లేదు, పార్థ!
 ఇహమును లేదు, స్వర్గాన నేని లేదు;
 ఏ యొకరుఁడును శుభములనే యొనర్చి,
 తాత! దుర్గతి దేనిఁ బొందండు సుమ్ము ||

40

పుణ్య పురుషుల లోకముల్ పాంది, పెక్కు—
 వత్సరములందు నివసించి, భాగ్యవంతు
 అగు పవిత్రుల గేహములైందుఁ బుట్టి
 దును సుమా యోగమున నుండి దౌరలు నతఁడు ||

41

లేద, పుట్టును ధీమంతులైయగు యోగి
 వరుల కులమున యందునే, పాండవేయ!
 జస, రః లోకమునసు, రః యట్టి జన్మ
 దుర్భాతరములై సుములై, పార్థుఁడ! తలంప ||

42

అచట, ఆపూర్వదేహకమైన యట్టి
 బుద్ధి సంయోగము లభించి, పొందనగును;
 దాన, మరల యత్నించు, సంతకును ముందు
 కంపె పొచ్చ సంస్థికె, కౌరవేయ!

43

అట్టి పూర్వమందెన యభ్యాస పటిము,
 అవశు నటు లాగఁ బడునుమీ, అల్లయతఁడు;
 యోగ జిజ్ఞాసువుగ నయి యున్నగూడ,
 దాటిపోవు శబ్ద బ్రహ్మ దశను నిజము

44

ఐన, బూత్తి పూనిక తోడి యత్న మెసఁగ,
యోగి, తన కిల్చిషమ్ములనుండి పొసి,
పెక్కు- జన్మాలసిద్ధి పెంపెక్కు- గాంచి,
పరమ మగుగతి యంతఁ బదయు గలఁడు ॥

45

తాపసులకంటె నథికుండు తలప యోగి;
జ్ఞానులను మించి యథికుండె యోను యోగి;
కార్యికులకంటె నథికుండు కాదె యోగి?
కాపునను, పార్థ! యోగివి కమ్ము నీవు ॥

46

అంతరాత్మను భక్తి నాయందు నిలిపి,
నను భజించెడు శ్రద్ధతోడను నెతండు,
యుక్తతముఁ డాతు డనుచు నా యొక్క మతము
అఖిలమగు యోగులందరి యందు గూడ ॥

47

ఇటులు

ఆత్మ సంయమ యోగము పూత్రి.

శ్రీ మద్భగవదీత

తెనుగు గితములు

విదవ అధ్యాయము

జ్ఞాన విజ్ఞాన యోగము

శ్రీ భగవానుఁడు : అనును

మనసు నాయందు సక్తమై తనర, పార్థ!

ఆశ్రయము నేనుగా, యోగమధ్యసించి,

నను సమగ్రమునై, సంశయమును దౌలంగి,

యెఱు తెలిసి కొండొ, యయ్యది యిదిగా, వినుము || 1

విది తెలిసిన మటి యెఱుకం డిహమునందు

మిగిలి యుండదొ యెఱిగి దెలియగను, దాని,

ఈ సవిజ్ఞానమగు జ్ఞాన, మిపుడు నీకు ||

జెప్పుచున్నాను, విజయ! అశేషముగను || 2

వేలకొలఁదిని గల మనుష్యాధియందు

నొకడు మాత్రమునై యత్నించు నొంద సిద్ధి ;

సిద్ధికొఱకును యత్నమునై చేయు నరుల

నాదు తత్త్వమునై దెలిసేడు నరు డొకండె || 3

భూమి, నీరు, సగ్గియు, వాయువు, గగనమునై,

మనసు, బుద్ధి, యహంకారమును, ననంగ

అష్టవిధములను విభిన్నమౌచు నాదు

ప్రకృతి యయ్యది, అర్జునా! పరగు చుండు || 4

అపరమిది; యిద్ది కాక, యన్యమ్ము, నాదు
ప్రకృతి, జీవ భూతమ్మును పరము, పార్థ!
ఈ జగత్తును నెది ధరియించుచున్న
దది, మహాబాహు! ఇయ్యది; మదినెఱుంగు॥

5

సకలభూతమ్ము, లీరెండు ప్రకృతులె తమ
మూలముగఁ బౌడమిన వంచు బుద్ధి నిలుపు;
ప్రభవ మేను జగత్తు సర్వమ్మునకును;
ప్రభయ మేను జగత్తు సర్వమున కటులె ॥

6

అన్యమేదియు నాకంటె నావయంత
పరతరమ్మైనయది లేదు, పార్థ! కనగఁ;
సూత్రమున మణి గణముల చౌప్పు, కూర్పు
బడెను నాయందు నిదియెల్ల, పాండవేయ !

7

నీటిలో రసమేను, కాష్టేయ! తెలియు;
రవి శపులయందుఁ గలయట్టి ప్రభను నేను;
పరమ వేదమ్ము లందలి ప్రణవ మేను;
ఖమున శబ్దమ్ము, నరపారుషమును నేను ॥

8

పృథివీ గల పుణ్యగంథమ్ము నేన, పార్థ!
అగ్నిఁ గల యట్టి తేజస్సు నదియునేన;
సర్వభూతాల జీవన సర్వమేన;
తాపసులయందు దీపించు తపసు నేన ॥

9

సకల భూతమ్యులకును బీజమ్యునైన
నన్న దెలియుమా, పార్థ! సనాతనమ్యు;
బుద్ధిమంతుల యందలి బుద్ధి నేను;
అఖిల తేజస్వినుల తేజ మదియు నేను ||

10

కామ రాగ వివర్జితులై మెలంగు
బలము కలవారియందలి బలము నేను;
అఖిల భూతమ్యులందు ధర్మవిరుద్ధ
మయిన కామమ్యు, అర్జునా! అగుదు నేను ||

11

ఏవి సాత్మ్యిక భావమ్యు, లేవి యేవి
రాజసములు, తామసములు, ప్రకటముగను,
అవ్యి నానుండి పొడమిన వనుచుఁ దెలియు;
వానిలో లేను; అవియు నాలోన లేపు ||

12

త్రిగుణమయ మగు భావముల్ దృష్టయాన
సర్వజగమును దీని సజ్ఞానమునను
ముంచుట, జగత్తు తెలియంగటోదు నన్న,
వినికిఁ బరమ్యు, అవ్యయు, విజయ! సుంత ||

13

మూడు గుణములమయ మిద్ది, జోడు లేని
దేవ మాయ నాయది, దురత్యయము, పార్థ!
ఎవరు శరణ చౌచ్ఛరో నన్నే ధరిత్రి,
వారె యూ మాయను దరించి వరలు వారు ||

14

పాపకర్మలు, మూర్ఖులు, పాడుమనుజు
లపహృత జ్ఞానులై, మాయ యావరింప,
అసురుల స్వభావములను దామాశయించి,
నన్న బొందంగ నేరరు నన్నెఱుగక || 15

సుకృతులైనట్టి జనులు విశుద్ధభక్తి
నాల్న విధముల భజియింతు నన్ను, పార్థ !
ఆర్థులగు వార, లర్ధార్థులైనవారు,
అల్లజిజ్ఞాసుపులు, జ్ఞానులైనవారు || 16

వారిలో నుత్తముఁడు, జ్ఞాని; పరమభక్తి
నొప్పువాఁడు నాయేడ, నిత్యయుక్తుఁడగును;
జ్ఞానికి బ్రియండ నత్యంత మేను; కాదే?
అతఁడు నాకును బ్రియఁడగు; నటులై, పార్థ ! || 17

వీరలందరు నెన్న నుదారు; లైన,
జ్ఞాని నాయాత్మయే యని నేను దలతు;
అతఁడు యుక్తాత్ముఁడగుచు నాయం దనుత్త
మగతి నెంతయు స్థిరపడి మనెడు; కాదే? || 18

వాసుదేషు దౌక్కండె సర్వముఖుటంచు
బెక్కు- జన్మలు గడచిన వెనుకగాదె
జ్ఞానవంతుండు పొందంగజూలు నన్ను?
దుర్దభుండట్టి యొక మహాత్ముండు తలప || 19

స్వయ ప్రకృతిచే నియమితుల్ చేయి బడుచు,
చాల కోర్చులచే హృతజ్ఞాను లగుచు,
ఆశ్రయించుచు నాయా నియమము లెఱులో,
అన్య దేవతల భజింప నగుచు నుండు ॥ 20

భక్తుడెతడెట్టి రూపదేవతను, శ్రద్ధ
కూడు కొన గను నర్చింపఁ గోరుచుండు,
అతని యచల మౌళ్యద్ధ నాయతని యందె
దృథపరచుచునె యుండెద నేను గూడ ॥ 21

అతడాత్మీయ శ్రద్ధయే యండకాగ,
అతని యచాధనమ్ము చేయంగఁ బూను;
పిదపఁ దన కోర్చు ఫలియింప, ముదమునందు,
నే నొసంగిన యద్దాననే గదయ్య ? 22

అట్టి యల్ప బుద్ధుల దగునా ఫలమ్ము
నాశనము గలట్టిదియె యెన్నాళ్కుకెన;
దేవతలఁ బొందుచున్నారు దేవయజులు;
నాదు భక్తులు పాందంగ నన్నె ధరణి ॥ 23

అవ్యయము, అనుత్తమమును, నైననాదు
పరమ భావమ్ముఁ దెలియని వట్టి మూఢు
అలరయ, అవ్యక్తు, వ్యక్తినెనట్లు నన్ను
దలఁచి, పారబడుచున్నవారలు గదయ్య ॥ 24

సతత యోగమాయా సమాప్తుడ నేను;
అందరకు నొకింతయుఁ దెలియంగఁ బడను;
అజుని, అవ్యయు, నన్ దెలియంగఁ జాల
దిద్ది మూఢలోకము, జ్ఞాన హీన మగుట ॥ 25

బుద్ధి దెలియదు నేనెల్ల భూతకోటి
గడచిపోయినవే యైనగాని, యున్న
వానిగాని, రాబోయెడు వానిగాని;
ఒక్కరుడు నన్న దెలియంగ నోపడు గద || 26

ఇచ్చచేత, ద్వైపమ్ముచే, నిందుదోచు
ద్విందములమీది మోహమ్ము తమ్ము ముంప,
సర్వభూతమ్ములును స్ఫురిసమయమందు
చిక్కుకొనెడు సమ్మాహపుఁ జిక్కునందు || 27

కాని, యే జనములు పుణ్యకర్మము లొన
రించి, విగత పాపాత్మలై ఏంచువారొ,
ద్వింద్వమోహ నిర్మక్కలై వారు, పోర్త!
నను దృఢప్రతులై భజనమ్మునస్త్రు || 28

ఎవ్వరు జరామరణ మోక్షమెంచి, పాంద,
ఆశ్రయింతురొ నన్న బ్రియత్త మొనర,
వారు తెలియదు రాపరంబ్రహ్మా, సకల
మైన యధ్యాత్మ, నభిలమ్మునెన కర్తు || 29

ఎవ్వరథిభూత, మధ్యదేవ, ఏంతె కాక,
ప్రేగ, నథియజ్జమును, నోప్సువాని నన్న
తెలియదురొ యుక్త చిత్తులై వెలసి, వారు
మరణ కాలమ్మునను నన్న మరవఁ బోరు || 30

ఇటులు

జ్ఞాన విజ్ఞాన యోగము పూర్తి.

శ్రీ మద్భగవదీత

తెనుగు గీతములు

ఎనిమిదవ అధ్యాయము
అక్షర బ్రహ్మ యోగము

అర్జునుడు : అనును
విది యాబహ్ని? అధ్యాత్మమేది, కృష్ణ?
విది కర్మ? చెప్పగదె యోగీశ్వరేశ!
విది, అధిభూతమని పల్గొంబరగు నేది?
దేనిపే రథిదైవమ్ము? తెలియి జెపుమ ||

1

ఎట్టి మాదిరి దధి యజ్ఞ? మీ శరీర
మందునున్నది, పురుషోత్తమా! అదేది?
అప్రయాణమప్పుడు నిన్ను దెలియు టెట్టు
లిఱ సమాహాతచిత్తులహీన భక్తి? ||

2

శ్రీ భగవానుడు : అనును
పరమమును నక్షరమ్మును బ్రహ్మ యనగు
దనదు భావమ్ము నధ్యాత్మ మనుచు నుండు;
భూత భావోద్ఘవకరమ్ము, పుట్టి జేయు
శక్తి, కర్మయనెడు పేర జరుగుచుండు ||

3

కరపుభావమె యథి భూతమరయ, విజయ!
పురుషుడధిదైవతమ్ముని పరగుచుండు;
దేహభృతవర, పార్థ! ఈ దేహమందు
నున్న యథియజ్ఞమును నేనె, సన్నతగుణ !

4

అంతకాలమ్మున, స్వరింపనగుచు నన్నె
యెవ్యాడు కలేబరము విడి యేగు, నతఁడు
పాందుచున్నాడు నాభావ; మిందు గూర్చి
లేదు సంశయ మిసుమంత; లేదు, లేదు ||

5

వీదయినగాని, యది యెట్టి యెట్టి భావ
మును స్వరించుచు, ఈ దేహ మొనరవీడు
దుదను, ఆయాయి భావమ్ము తోడి దృష్టి
యగుట, ఆయాయి రూపమ్మె యగును ధరణి ||

• 6

కావునను, నీపు నను సర్వకాలములను
దలఁచుకొనుచును నుండు; యుద్ధమ్ము చేయు,
మనసు, బుద్ధియు, నాకె యర్గణము చేసి,
పాందెదవు నన్నునే; లేదు సందియమ్ము ||

7

అంచితాభ్యాస యోగయుక్తాత్ముడగుచు,
అన్యములవెపు మనసు పోనటి యతఁడు,
పార్థ! దివ్యమై యొప్పునప్పరమ పురుషు
బొందెడును సదాధ్యానమ్మునందు మనిగి ||

8

కవి, పురాణపురుషుడు, జగన్నియంత,
సర్వధాత, సూక్ష్మతిసూక్ష్మము, నచింత్య
రూపు, డయిన యాదిత్యవర్లని, తమస్ని
నకు, బరుని, నెవ్యాడు స్వరించు నటి యతఁడు ||

9

తన ప్రయాణమప్పుడు చలింపని మనస్సు
కలిగి, భక్తియుక్తుడయి, యోగబల మొప్పు
బ్రాణమును నిలిపి లెస్పగ వరల భృకుటి,
ఆ పరమ దివ్య పురుషుని యండ చేరు ॥

10

వేదవిదు లను నక్కరమేదౌ దాని;
వీతరాగులు యతుల ప్రవేశ మెచట;
బ్రహ్మచర్యావలంబన ఫల మదేది;
పలుకుదును సంగ్రహముగు దత్పదము నీకు ॥

11

సర్వమైన ద్వారములను సంయమించి,
హృదయమునయందు మనసు బంధించి యుంచి,
తనదుప్రా ణమ్ము దలను నాధారపరచి,
యోగధారణా గదలకయుండ నిలిచి ॥

12

ఓ మృనంగబడెదు నక్కరమ్ము బ్రహ్మ
సుచ్చరించుచు, స్కృరియించుచుండి సన్ను,
విడుచు నెవ్వుడౌ దేహమ్ము కడ, నతండు
పరమగత్తి బొందుచున్నాడు, భరత వృషభ !

13

ఎవడనవ్య చేతస్సు-డై, యెడ తెగకయె,
నన్ను స్కృరియించు నిత్య, మట్టున్నయతని
కేను సులభుడై బొందంగ, నెల్ల యపుడు
యుక్తుడై యున్న యోగికి, ఓయి పోర్ట!

14

పరమ సంస్కిర్తి వడసినవార, లా మ
హాత్ములు, నను గూడుకొనుట, నవని వేరు
జన్మ, దుఃఖాలయమ్ము, నశాశ్వత, మగు
నట్టి జన్ముఁ బొందఁగు బోప రట్టిస్తిని ॥

15

అర్షునా! బ్రహ్మభువన మ దాదికాగ,
నన్నియును బునరావర్ధనమ్ము కలవె
లోకములు; కానీ, నను జేర్కునిన నేని,
ఉండఁ బోధు పునర్జన్ము, పాండవేయ!

16

అహ సాక సహస్రయుగము పర్యంతమనుచు,
రాత్రియు సహస్రయుగము పర్యంతమనుచు,
బ్రహ్మను గురించి తెలిసెడి వారలెవరో,
వారలే యహారాత్రి విద్యాంసులవని ॥

17

పగటి రాకను బొడము నవ్యక్తమందు
మండి వ్యక్త సర్వమ్మును నున్నదెల్ల;
రేయి రాక నవ్యక్తమందే యణంగు
నున్నవ్యక్త ప్రపంచమ్ముందున్న దెల్ల ॥

18

నాటి యి భూతజూల నిన్నాళ్ళు పుట్టు
చుండి, రే రాక లయమొందుచుండు వశము
తప్పి; స్థితి నొందుచును నుండు, తప్పి వశము,
పగటి రాకను బ్రభవమ్ము పాలుపడుచు ॥

19

సర్వమగు భూతములును నాశనము పొంద,
నేది నశియింప, దాభావ, మింతకు మును
ముడిచియున్న యవ్యక్తమ్ము విడచు, వేర
యిన సనాతనా వ్యక్తమ్ము, వినుమ, కలదు ||

20

అక్షరమ్మును నవ్యక్తమనెదరద్ది ;
పరమ గతియని దానిని బల్యాచుందు;
ప్రాప్తమైదెన యెడలను, రారౌ తిరిగి,
యద్దియే నా పరంధామ మగు, కిరీటి ||

21*

ఎవనియందు భూతమ్ములున్నవియొ నిలచి,
ఈ సమస్తమ్ము వ్యాప్తమో నెవనిచేత,
అట్టి యాపరః పురుషుడో యర్జునా! అ
సన్య భక్తిచేతను గొల్చిననె, లభించు ||

22

యోగు లేకాలమున మృతుల్ కాగో, బోయి,
మఱలి రారౌ, పోయినవారు మఱలి వత్స
రోయిలకు నట్టి కాలమ్ము, ఓ కిరీటి!
ఇప్పుడు నీకుఁ జెప్పుచు నుంటి; నిదిగో, వినుము||

23

పగలు, జ్యోతి, యగ్నియు, శుక్లపక్షమదియు,
ఆరునెల లైన యత్త రాయణమునందు,,
బోవువార లందరు బ్రహ్మమును నెఱుంగు
వారు, బ్రహ్మమ్ము, జేరౌనువారు, సుమ్ము ||

24

రేయియను, నల్లు ధూమమ్ము, కృష్ణపక్ష,
మారునెలలైన దక్షిణాయణము నందు
బోషు యోగి, చంద్రుని వెల్లు పొంది, పొంది,
నరుల యా లోకమునకును తిరిగి వచ్చు ||

25

కృష్ణగతి, ష్టుక్కగతి, యను నివ్యా రెండు
శాస్త్రములని తలాతురు జగమునందు;
ఒక గతిని బోవు, తిరిగి రాకుండు ఉగును
అన్యగతిఁ బోవు, వచ్చుపే యగును మఱలి ||

26

ఈ గతుల గుట్టెంగిన, నేయొకండు
యోగిమోహమ్మునను మున్ని యుండు బోధు;
అందుచే, సర్వ్యాలమ్ములందు గూడ,
అర్జునా! యోగయుక్తుండ వగుము నీవు ||

27

దీని గుట్టెంగిన యోగి యేని, వేద
ములను, యజ్ఞమ్ములను, దపమ్ములను, దాన
ములను, నే పుణ్యముల ఘలమ్ముల వచింతు,
రా సమష్టమ్ము తా నతిక్రమము చేసి,
అద్యము పరమ్ము స్థానమ్ము నందు జేరు ||

28

ఇటులు
అష్టర బ్రిహమ్మయోగము పూర్తి.

శ్రీ మద్గవదీత

తెనుగు గీతములు

తొమ్మిదవ అధ్యాయము
రాజవిద్యారాజగుహ్యయోగము

శ్రీ భగవానుడు : అనును

గుహ్య తమము, విజ్ఞానమ్ము, కూడియున్న
జ్ఞానమెయ్యది యశబ్దమెక్కమ్ము (గూర్చ)
నగు, నసూయావిరహితుండ వోట నీవు,
దానిగూడ నీకిదె తెల్పు దేను, పొర్ట!

1

రాజగుహ్య ముత్తమ మిది; రాజవిద్య;

ధర్మము, పవిత్రము నయి, ప్రత్యక్షముగనె

అవగమము, అర్జునా! అవ్యయమ్ము కూడ;

సుసుఖమగు దీని నాచరించుటకు మిగుల ||

2

ఇట్టి ధర్మమ్మునందు నొకింత శ్రద్ధ
లేని పురుషులు నను బొందలేక, పొర్ట !

చాపుతో (గూడు కొన్న సంసారపథము

ననె పరిభ్రమించెదరు చింతను మునింగి ||

3

ఈ సమష్టి జగత్తు వ్యాపించి యుండు

నాదు మూర్తియే, వ్యక్తమ్ము కాదు కాని;

అన్ని భూతాలు కలవు నా యందు; నైన,

వానియందవస్తితు (డను గాను నేను ||

4

అన్ని భూతమ్ము లుండి నాయందు, లేపు;
చూడు మైశ్వరయోగమ్ముచొప్పునాది;
భూతభావన కలిగించునేతదాత్మ,
భూతభృత్యి, కనరాదు భూతములను ||

5

అంతటను గొప్పవాయువు వ్యాఘ్రమగుచు
నిత్య మకాశమున నుండు నెట్టి రీతి,
అట్టిరీతినె భూతమ్ము లన్ని యున్న
వనుచును దెలిసికొమ్ము నాయందు, పార్థ !

6

అభిల భూతాలు కల్పక్షయమ్ము వేళా
బొందెడును నా దగు ప్రకృతియందు, పార్థ !
వానిఁ దిరిగి కల్పాదిని నేనె సృష్టి
చేయుచున్నాను సుమ్ము, కొష్టేయ ! విధిగ ||

7

ఊతగాఁ జేసికొనుచు నాయున్న ప్రకృతి
తిరిగి, తిరిగి, సృష్టించెద, దీని, జగతి;
ఈ సమష్ట భూతగ్రామ మీ ప్రకృతికి
వశమగుటచేత, నున్నది వశము తప్పి ||

8

అట్టిపనుల, అసక్కుండైనే, తటస్తూ
బోలె కూర్చున్ననస్తు, ఓ పురుషప్పఁషభ !
ఎంతమాత్రమ్ము బంధింప నిందు నేర,
వా సమష్ట కర్మ, ల వెట్టి పాటివెన ||

9

ప్రకృతి కనుచున్నయది సచరాచరమ్ము
నగు ప్రపంచమ్ము, నేనయధ్యక్షుడుగను;
ఇదియేచౌతువే, దొరలుచ నేగుచున్న
దీ జగత్ప్రక మిటులు, కొష్టేయ! విధిగ ॥

10

ఈ పరంభావు, భూతమహేశ్వరు, నను,
మొదటినుండియు, దెలియంగబోనివారు
మూర్ఖులై, మానవ జరీర మొందినట్టి
వానిగను నన్ను జులకనపఱచ చుంద్రు ॥

11

మోఘు మాశలు, కర్మలు మోఘుమె యయి,
మోఘుమై జ్ఞానమును, దుష్టబుద్ధులు నయి,
రాక్షసము, యాసురమొయగు ప్రకృతి నాశ
యింతురు విమోహితు లగుచు నిషాము నందు ॥

12

కాని, ఆ మహాత్ములో, దివ్యమైన ప్రకృతి,
ఆశ్రయించి, భనంజయా! అవ్యయమ్ము,
భూతముల కాది, యగు నన్ను చేతమునను
దెలిసి, భజియింతురు, మనస్సు నిలిపి యొకట ॥

13

దృఢమగు ప్రతమ్ముచేత యత్నించుచుండి,
నన్ను గీత్రించు చుండెద రన్ని యొడల;
భక్తిలో నమస్కృతుల నర్మణము చేసి,
నిత్యయుక్తు, లుపాసన నెఱపు చుంద్రు ॥

14

ఇతరు లేక త్వమున్నా, లేదేని, విశ్వ
తోముఖుని బృథక్త్వమున్నా, తాము బహువి
ధాల జ్ఞానయజ్ఞముగై చేతను యజించి
న న్నపాసింతురు తమ మనస్సు కొలది ॥

15

నేను క్రతువును, యజ్ఞముగై నేను, జ్ఞాద్ద;
మేను మటి యోషధముగైను నేను జూవె;
నేను మంత్రముగై, నాజ్యముగై నేను మటియు;
నేన యగ్నిని, హుతమును నేను గాదె?

16

ఈ జగత్తునకును బిత యేను, మాత,
ధాతయుఁ, బితామహండు, వేద్యము, పవిత్ర
మైనదియును; ఓంకారముగై; అంతోక,
బుక్కును, యజస్సు, సామముగై, నివ్యమూడు ॥

17

ప్రభువు, స్ఫ్ట్రీయు, గతియు, భద్రయును నేను;
శరణమును, సుహృత్తును, నివాసమును నేను;
ప్రభవమును, స్థానమును నేను; ప్రలయమేను;
అఖిలము, నిధానమును, అవ్యయముగైనేను ॥

18

నేను దపీయింపజేయు చున్నాను; వర్ష
మును విడచెదను; మటి, విడువన్నాకయపుడు;
మృత్యువును నేను; మటియు, అమృతము నేను;
నేను సత్తు; అసత్తును నేను, పార్థ !

19

పొపములు పోయి సోమమ్ముపొనమునను,
వేదవిదులు యజ్ఞాల నన్ వేడ్క్ర్ గౌలిచి,
స్వర్గతిని గోరుదురు; వారు స్వరమందు
నమరు భోగాలు, పుణ్యాలై యనుభవింతు ||

20

వార, లావిశాలమ్మగు స్వర్గలోక
మను భవించి, పుణ్యము క్షీణమయి, మనుష్య
లోకమును బ్రవేశింతు; రిట్లుగ్గ ద్రయూ ప
థమునఁజరించువార లర్ధముల కాము
లాగుచు, రాకపోకలను నల్లాడుచుందు ||

21

ఏ యితరునెడను మనస్సుకింత లేక,
ఏ జనులు నన్నెశ్రద్ధతో బూజ సేతు,
రట్టి నిత్యాభియుక్తులడెన యోగ
మును గురించి కైమము వహింతును, కీరీటి !

22

ఎవ్వరెన, భక్తులు శ్రద్ధ నివ్యటిలగ
నన్యదేవతల యజింప, అట్టివారు,
అవిధిపూర్వకముగ నన్నె, అర్జునా! య
జింతు రంత శ్రద్ధను గూడి, చిత్తమందు ||

23

అఖిల యజ్ఞమ్ములకు బ్రభూవైనవేను
భోక్తనుంగూడ; బనను, బూత్రిగనను,
తత్త్వమును నెఱుంగగలేరు; దానిచేత,
ప్రమ్యతిని జెందుచున్నారు వారు, పౌర్ణ !

24

దేవతలను దేవవ్రతుల్ తివిరి చేర,
పితరులను జేరుదురు పితృవ్రతులు కొలచి;
భూతములను భూతేజ్యులు పాందుచుండు;
నను యజించెడు వార లందఱును, నన్ను ॥

25

పత్రమొ, సుమమ్ము, తోయమ్ము, ఘలమొ, యేదొ,
యెతడొ భక్తితో నాకు నర్గించుగాక,
అద్ది, ప్రయతాత్ముడు సభక్తి నర్షణమ్ము
చేసినది నేను బీతితో స్వీకరింతు ॥

26

ఏది చేతువొ, తిందువో, యేది నీవు,
ఏది హవనమొ, దానమ్ము నేది యగునో,
ఏయది తపస్సొ, యవ్వాని నెల్ల, పార్థ !
అర్షణము చేయుమా నాకు నంచిత మతి ॥

27

ఇట్టివి శుభాశుభఫలా లవెన్నియైని
గర్మబంధాల నుండి మోక్షమ్ము కలుగు;
అల్లసంన్యాస యోగ యత్క్షత్తుడవయి,
ముక్కుడవయి, పిదప, నన్ను బొందగలవు ॥

28

సముడనేను సమష్ట భూతముల యెడను;
లేదు ద్వేష్యము నాకేది; లేదు ప్రియము;
కాని, భక్తితోనను గొల్లురేని, యెవ్వ
రేని, వారిలో నేను, నాలోన వారు ॥

29

అతిదురాచార్యుడెన, నన్య భక్తి
నన్న సేవించునేని, మంత్రప్యుడతడు,
సాధువుగ; ఏల యసగ, విష్ణుయపుబుద్ధి
తెస్సగగలట్టివాడోబ, లెక్కచేయ ॥

30

త్వరగ ధర్మత్యుడగును నాతండు; మటియు,
జాశ్వతపు శాంతి నందంగజొలుగూడ;
తెలియు మిది సత్యమనుచు, కొష్టేయ! నాదు
భక్తుడు నశింపబోవఁ డెప్పటికి నేని ॥

31

ఎందుచే నన, నన్నాశయించి, పౌర్ణ !
ఎవరు, ప్రీలు, వైశ్వయలు, శూద్రు, లెల్లపాప
యోను లున్నారో ధరణి, ఆయున్నవారు
గూడ, పరమగతిని జేరుకొనగలారు ॥

32

బ్రాహ్మణులు, పుణ్య లోవారు, రాజు బుమలు,
భక్తు, లట్టులే యని వేరె వచనమేల ?
అసుఖము, అనిత్య, మీలోక; మందుఁ బుట్టి
నాడవు; కనుక, సేవింపు నన్న, పౌర్ణ !

33

నాయెడ మనస్సు, భక్తియు నాయెడ నయి,
నను యజీంచుచు, నమసులు నాకు నిడుచు,
పరము నేనని, యుక్తుండ వగుచు నాత్మి,
బొందెదవు నన్నె; లే దెట్టి సందియమ్ము ॥

34

ఇటులు
రాజవిద్యరాజగుహ్యయోగము
పూర్తి.

శ్రీ మద్బుగవద్గీత

తెనుగు గీతములు

పదవ అధ్యాయము

విభూతి యోగము

శ్రీ భగవానుఁడు : అనును

నాదు వాక్యాన్నఁ బ్రియమైన నీదుహితము

కోరియే నేను నీకు వాక్యమృచుంటి

నే పరమ వచనమును, దాన్నఁ దిరిగి విను,

ఓ మహాబాహు ! మేటి మే లొండగలవు ||

1

నా ప్రభవమును సురలగణాలు తెలియ

లేపు; కారు మహాబుషుఫేని తెలియ;

వీలనగ, సురలకు, మహాబుషుల, కేనె

సర్వ విధముల, ఆది, ఓ సవ్యసాచి !

2

ఎవడజునిగ, అనాది మహేశ్వరునిగ

నను దెలిసికొను చున్నఁడౌ జనుల యందు

అతు, డసమూళ్మఁ, డగుటచే, నన్నఁ పాప

ములను విడచి; విముక్తుడై, వెలయఁగలఁడు ||

3

బుధీయును, జ్ఞానమును, అసమ్మాహ మదియు,

క్షమయు, సత్యముఖై, దమమును, శమము కూడ,

సుఖము, దుఃఖముఖై, పాడముట, జూన్యమగుట,

భయము, మటి, దానితోడ, అభయమును, మటి ||

4

సమతయును, బైగ, ఆయహింసయును, తుష్టి,
తపమును, యశమ్యు, అయశమ్యు, దాన మదియు,
భూతభావమ్యు లియ్యవి పొడము చుండు
పలువిధాల నావలననే, పొండవేయ !

5

ఆరునొక మహర్షులు, పూర్వమందలి నలు
వు, రటు, మనుషులు, మద్భాషు లరయ; మనసు
చే జనించిరి; వారలచేత నెల్ల
భూతములు లోకమందిందు పొడమ సాగె ||

6

ఈ విభూతి యోగమ్యులు నావి, వీని
తత్త్వము నెవందు తెలియు నతందు, పౌర్ణ !
స్థిరపడెదు యోగమును జెక్కు చెదరకుండ;
దీని గూర్చి సంశయమ్యుకింతేని లేదు ||

7

నేను సర్వమ్యునకు మూలమైనవాడ;
సర్వమును బ్రిప్రతించు నాశక్తి వలన;
అనుచు, భావసమన్వితులగుచు, బుధులు
ననుభజించుచు నుండెద రసవరతము ||

8

నాయెడను జిత్తముంచి, ప్రాణముల నాకు
నిడి, పరస్పర బోధలు గడుగుచుండి,
నా కథలు చెప్పుకొనుచు సంతతము, పౌర్ణ !
తృష్ణి నందుచు, గ్రీడలదేలు చుంద్రు ||

9

ప్రీతిపూర్వకముగను సేవించు చుండి,
సతతయుక్కలె, మించు నా జనులకేను,
దేనిచేవారు నను జేర నోనొ దాని,
బుధీ యోగమ్మును ప్రసాదముగను గూర్చు ॥

10

వారిలోనుండి, యాత్మభావమ్ము పౌంది,
కేవలమ్మునుకంపతో, పోవజూతు
వారి యజ్ఞాన జ తమమ్ము, బ్రభజెలంగు
జ్ఞానదీపమ్ము తోడుగా నేను, పౌర్ణ !

11

అర్థముఁడు : అనును
పరమమగు బ్రహ్మ, మట్టి, నీపు పరమగతియు
పరమ పురుషుండు, మట్టియు, శాశ్వతుఁడు, విభుఁడు,
దివ్యుఁడు, పవిత్రుఁడును, ఆదిదేవు, డజుఁడు,
అని వశిష్టాది బుషులెల్ల ననుచు నుంద్రు ॥

12

అటులె, దేవర్షి నారదుఁడైన ననెడు,
అసితుఁడును, దేవలుఁడు, మట్టి, వ్యాసబుషీయు,
పేరు గన్నాఁడు వేదాల విభజనమున,
స్వయంముగా నాకు నీవేది పలుకు దదియె ॥

13

నీది నాకయి పల్చైదో, కృష్ణ ! నీపు,
ఆసమత్తమ్ము బుతమని యాత్మిదలఁతు ;
తెలిసికొనలేరు నీవ్యక్తి దేవతలును,
దానవులు కూడ; ఎవరి కందవు గదయ్య ॥

14

నిన్న నీచేత, స్వయముగ నీపు తెలియ!
గలుగుదువు, పురుషోత్తమా! వెలుగుకొలఁది;
భూతభావన! భూతేశ ! భువన పూజ్య !
దేవదేవ! జగత్పతీ! దివ్యముఖి !

15

నీ విభూతులచేత నీ వీపమష్ట
లోకములను వ్యాపించి వెల్లందు చుంటి,
వా విభూతుల, దివ్యమునై లెన వాని!
దగుదు వర్రింపగ నశేషముగను, కృష్ణ !

16

నిను నిరంతర ధ్యానమునైనను నెఱింగు
పెటులు, యోగీశ్వరా ! నేను ? ఎట్టి యెట్టి
భావముల నీపు చింతింపబడగవలెను
సాహృదయమందు, భగవంత ! నాకు చెపుమ ||

17

నీ విభూతిని, యోగమున్, దిరుగజెప్పు
విష్టరించి, జనర్మనా! వినగ వాంచ;
ఎందుచే నన, అమృతమునై నెంతవిన,
తృప్తి కలుగదుగా నాకొకింత యేని ||

18

శ్రీ భగవానుఁడు : అనును
మంచిదియె, కురుశేషమా! మంచిది, సభ!
ముఖ్యమౌ విభూతులను చెప్పుదును నీకు
దివ్యమగు వాని నిప్పుడు, తృప్తి పొసగ;
నాదు విస్తారమున కేది లేదు తుదియె ||

19

అభిలభూతాశయస్థితమైన యాత్మ
నేనుసూ, గుడాకేశ ! ఈ నేనె యాది
వాదు భూతమ్ములకు; అన్నిటండు మధ్య
నగుదు; అంతమ్ముకూడను నగుదు నేను ||

20

తెలియు మేను విష్ణుండ నాదిత్యలందు;
జ్యోతిషుల నంపుమంతుడైయున్నరవిని;
అలమరుత్తులను మరీచి నగుదు నేను;
శశి నగుదు నేను సకల నక్కుతములను ||

21

వేదములయందు ఆసామవేదమేను;
వాసవుడనేను సర్వదేవతల యందు;
ఇంద్రియమ్ముల సయ్యేదనేను మనసు;
చేతన మైను తలపగ భూతములను ||

22

రుద్రులం దయ్యేదను శంకరుండు నేను;
యడ్డరాడ్డసుల, కుబేరుడగుదు నేను;
వసువులందెల్ల నేను పావకుడ నగుదు;
ధారుణీ ధరములయందు మేరు వౌదు ||

23

నను తెలియము బృహస్పతిగను, పురోధ
పులను ముఖ్యండనగుదు, ఓ యలఫుగుణుడ !
నేను స్కృందుడగుదును సేనానులందు;
సరసులందెల్ల అగుదు నే సాగరమ్ము ||

24

భృగుఁడుగ మహర్షులందెల్ల నేన యగుదు;

ఒక్కచే య్యక్కరమ్మౌదు వాక్కులందు;

యజ్ఞములయందు నే జపయజ్ఞమగుదు;

స్తోవరముల నగుదు హిమాచలము నేను ||

25

సర్వవృక్షమ్మైలందు అశ్వత్థమేను;

నీను నారదుఁడును దేవబుషుల యందు;

చిత్ర రథుఁడ గంధర్వుల చింతచేయ ;

కపిలముని నేను సిద్ధుల గణన చేయ ||

26

అశ్వములను ఉచ్చేచ్చువ మగుదు నేను,

అమృతమందుదృష్టమైన దనుచు తెలియు;

ఎన్న ఇరావతమును గజేంద్రములను;

నరులను నరాధిపుఁడ నేను పరగ నగుదు ||

27

అయుధములందు వజ్రమ్మై అగుదు నేను;

ధేనువుల అయ్యెదను కామధేను వేను;

ప్రజనములను కందర్పుడై పరగు దేను;

వాసుకి అగుదు నేను సర్వములలోన ||

28

నాగములలోన అగుదు అనంతుఁ డసుగ;

యాదసులలోన వరుణండ అగుదు నేను;

అర్యముఁడు పితృదేవతలందు నేను;

యముఁడు నయ్యద నేను సంయములయందు ||

29

అగుదు దైత్యల నేను ప్రహోదుడనగ; విను సింహమృనగుదును మృగము లందు; వెనటేయందు నగుదును పష్టులందు; కలయతుల యందు అగుదును కాలమనగ || 30

పవతులందు నేనగుదును పవనుడనగ; శస్త్రభృతులందు నేను దాశరథి అగుదు; రఖుషము లందున మకరమై సాగుదేను; జాహ్నావిగ పరగుదు ప్రోతసములయందు || 31

సృష్టులం దాది అగుదును నేనె, మధ్య అగుదు, తుట్ట తుదయుగూడ అగుదు నేను || విద్యలందేనె అధ్యాత్మ విద్య అగుదు; వాదములయందు అయ్యెద వాదమేను || 32

అక్షరముల అకారమృ నగుదునేను; ద్వయంద్వయము సమాసములయందు దలఁ నేను; ఏది అక్షయకాలమృ, ఏన యదియు; విశ్వతోముఖధాతన విశ్వమందు || 33

ఏను సర్వమృ హరియించు మృత్యు వగుదు; భావి పొడముటకైన యుద్ధవము నేను; ప్రీతిలలో శ్రీయు, వాక్మ-, కీర్తియును, మేధ, స్నేహియు, ధృతియును, క్షమయును, నేనె అగుదు; 34

అటులె, సామమ్ములను బృహతాన్నమ మేను;
ఛందముల యందు గాయత్రి ఛందమేను;
మాగ్ధిర్థమ్ము అగుదును మాసములను;
బుతువులందెన్నగ వసంత బుతువు నేను ||

35

మొఱగు నరులందు జాదమై వఱలు దేసు;
తెలియు తేజస్సినులయందు తేజమేను;
నేనె జయమును; నిశ్చయమైనె యగుదు;
సత్యవంతుల సత్యమ్ము సర్వ మేను ||

36

వాసుదేవుడగుదు వృష్టి వంశజులను ;
పాండవుల ధనంజయుడు, ఓ పార్థ ! నేను ;
మునులయందగుదును వ్యాసముని యనంగ ;
కవులయం దగుదు ఉశనాకవి యనంగ ||

37

దమయతు లౌసంగు శిక్షలో దండమేను ;
నితియగుదు జిగిషుల నేను వెలిసి ;
అగుదు వౌసమ్ము నేను గోప్యమ్ము లందు;
జ్ఞానవంతులయందలి జ్ఞానమేను ||

38

అటులె, సర్వభూతమ్ములకైన బీజ
మెదియు, అర్జున ! అగుదు నయ్యదియు కూడ;
ఈ చరాచరములయందు నేను లేక
ఉండగల భూతమొండేని యుండఁ బోదు ||

39

నాదు దివ్యవిభూతుల కేది లేదు
 తుద యనుచు, పరంతప ! కాన, ఇది తలంచి,
 చెప్పఁ బడినది నాచేత, ఇప్పు టీవి
 భూతి విష్టరణమ్ము, ఓ పుణ్య పురుష !

40

సత్క్యమైదెనగాని, ఉత్సహవంత
 మో, విభూతి మంతమ్ము, శ్రీ యుతమ్ము, యైన,
 సత్క్యమది నాదు తేజోంశ జనిత మనియె
 తెలిసికొను మీవు, కొస్తేయ ! దేనినెన ||

41

లేద, విపులముగను నిటు లివ్య తెలియ
 నేమగు, బ్రయోజనము నీకు, హో కిరీటి !
 ఈ సమష్ట జగత్తును నేనాకేయె
 కటగునంశచే నరికట్ట నిటుల లీల ||

42

ఇటులు
 విభూతి యోగము పూర్తి.

శ్రీ మద్భగవదీత

తెనుగు గీతములు

పదునొకొండవ అధ్యాయము

విష్ణురూప దర్శన యోగము

అర్జునుడు : అనును

నన్నను గ్రహించుటకయి యెన్న నీవు

పరమ గుహ్య మధ్యత్నమై పరగుదాని

దేని గూర్చి పల్చితివో యద్దాన నాదు

మోహ మెల్ల నిదె తొలంగి పోయె, కృష్ణ !

1

అటులె, కమల పత్రాక్ష ! నే నాలకించి

వాఁడ భూత జాలపు సృష్టి నాశనముల

గూరిచి సవిష్టరము నీవు కోరి పలుక;

అవ్యయ మగు నీ మహాత్మ్య మదియుగూడ !

2

నిన్నను గురించి యేమిగ నీవు పలుకు

చుంటివో యటులె యయ్యది, ఓ యనంత !

కాని, పురుషోత్తమా ! కండ్రా గనెడు వాంచ

యున్నది స్వరూప మున్నది యున్నయటుల ||

3

కనగ నాకది సాధ్యమ్మై శాగలదని

తలచితేని నీదు మదిని, జలజనేత్ర !

అపుడు, యోగేశ ! అవ్యయమైన నీ స్వ

రూపమును నేను జాడంగా జూపు మీవు ||

4

శ్రీ భగవానుడు : అనును

పౌర్ణ! నానా విధాలు దివ్యముఖులోచు,
వివిధ వర్ణము, లాక్ష్మితుల్ వివిధ మోచు,
వందలును వేల సంఖ్య రూపముఖులోచు;
బరసు నారూపముల నెల్ల నరసి చూడు ||

5

చూడు మాదిత్యల, నటు, వసువుల నెల్ల;
అశ్వినుల, మరుత్తుల, రుద్రులందరనొగ్గి,
జూడుమ అదృష్ట పూర్వముల్ చోద్యమైన
వానిఁ; జాలఁగు గల; వన్ని, పౌర్ణ! చూడు ||

6

అర్జునా! చూడు నాదు దేహముఖునందు
ఇష్టుడొకచోట నిండిన యా జగత్తు,
చరము నచరముఖు; నేవి యితరములఁగన
వాంఛయున్నదో నీకు, నవ్వానిఁ గూడు ||

7

కాని, యా నమ్మ జూడ శక్యముఖు కాదు.
నీప్రకృతి నేత్రములకు నెన్ని విధములను;
నీకు నొసగెద నోక దివ్యనేత్రమిషుడు
నాదు నైశ్వరయక్తిఁ, గన్నారు గనుము ||

8

సంజయుడుః అనును
ఈ విధము పలిగ్గ, పిదప, యోగేశ్వరుండు
హరి, కీరీటికై, పరమముఖు, నైశ్వరమగు
రూపమును, కౌరవాధీశ! చూపినటి
యాతుడయ్యు, గురుక్కేతభూతలాన||

9

వక్తనయనాలు లెక్కకపొరమగును;
 అద్భుతపు దర్శనములు సంఖ్యకును ఏంచి,
 ఆభరణములు దివ్యమృగై, అవియుజెక్కు,
 లుద్యతాయుధములు దివ్యమున్న వెన్నో ॥ 10

దివ్యమాల్యంబరధరమద్దియును, రాజ!
 దివ్యగంధానులేషనదీష్ట మద్ది;
 దేవ, మాచ్చర్యమయము సర్వవని నది ;
 అగును విశ్వతోముఖము, ననంత, మద్ది ॥ 11

ఒక్కసారిగ వేయి సూర్యులది కాంతి
 వినుతలమృగై తాన్ బయల్ వెడలనేని,
 ఆమహోత్సుని కాంతితో నట్టి కాంతి
 తుల్యమయి, తూగుగలదో, లేదో, యెఱుంగ ॥ 12

అపు, దనేకముగ విభక్త మౌచునున్న
 యా సమష్ట జగత్తల మా మహోత్సు
 దేహమునను నేకసమై తేజరిలగు
 బాందుపుత్రుండు చూచె దిగ్ర్భంతి తోడ ॥ 13

చూచి, కడు విస్మయావిష్టుడోచు, హృష్ట
 రోమములతోడ నొప్పి, పార్థండు, తాఁ, గృ
 తాంజలిగ నమస్కృతు లిడి, తలను నొగ్గి,
 దేవునకుఁ బల్గై నిఱులఁ గీత్రించు చుండి ॥ 14

ఆర్జునుడు : అనును
 దేవ ! నీ మెయిఁ గనెదను దేవతలను;
 సర్వభూతవిశేషాలనంఫుమదిగో ;
 రాశుడు, జలజస్థుడు, బ్రహ్మబుములు, వారె,
 దివ్యలందఱు; ఊరగులు దెలియ, వారె ||

15

బహుళసంఖ్య బాహూదర వక్రనేత్ర
 ముల, ననంతరూపములను, గలుగునిన్న
 నెల్లెడను జాచుచున్నాను; ఇల్ల, యాది;
 మధ్యయును, నంత, మిల్ల, బ్రహ్మమ్ము మూర్తి ||

16

గద, కీరీటమ్ము, చక్రమ్ము, కలుగువాని,
 దీప్మిమంతు, దేబోరాశి, దిశలనిండు
 దుర్మిరీష్య, అర్మనల ద్యుతుని, జాతు
 అప్రమేయు, విశ్వేశ్వరు, అచ్యుత ! నిను ||

17

పరమ వేదితవ్యుడగు న్యక్తరుడ వీవ,
 విశ్వపరమనిధానమీవే తలంప;
 క్షమ, సనాతన ధర్మరక్షకుడ వీవ;
 అప్యయుండును, శాశ్వతు, డగుదు వీవ ||

18

అదిమధ్యంతశాస్య ! అనంతవీర్య!
 ఆకరము లెన్నా? శశిసూర్యతే కనులగు
 వాడవీవు; దీష్ట హతాశ వక్షుడపును;
 నిదు తేజస్సును దపించు నీ జగత్తు ||

19

భూనభోంతరమును దిశల్ పూర్వముగను
నీవాకఁడవు వ్యాపించి యుండిన కతాన,
అద్భుతోగ్రస్యరూపముగైనట్టెనీది
కాంచి, వణకు ముల్లోకముల్ కడు, మహాత్మ !

20

నినుబ్రవేశించు నిదె సురగణము లేన్నో;
బెదరి, చేమోడ్పుల స్తుతించు వేటొకతెగ;
“స్వాష్టి!” యంచు, బుషులు, సీద్ద సంఘనులును,
నిను స్తుతింతురు, స్తుతుల నెన్నిఁటినొచేసి ||

21

ఉన్నరుదు, లాదిత్యులు, నున్నవసులు,
విశ్వదేవతలును, సాధ్య, లశ్మినులును,
అలమరుత్తులు, మట్టి, యూష్ణపులును, సురలు,
యక్కగంధర్వసిర్దులు, అసురగములు
అందరును నిన్నె విస్మృతు లోచు గంద్రు ||

22

ఓ మహాబాహు! నీ రూపమున్నదెంతో;
పెక్కుముఖములు, నేత్రముల్; పెక్కుపోట్లు;
లూరువులు పెక్కు; పాదాలు, నున్నవెన్నో;
బాహువులు, దంష్ట, లేన్నోయో, పరిగణింప;
నీకరాశరూపము (జూచి, లోకవితతి
వణకు చున్నది; నేనును వణకు చుంటి ||

23

నభము స్పృశియించి, వివిధవర్ణముగైలోప్ప,
దీష్టమై, వ్యాత్మముఖమయి, దీష్టములు వి
శాలములు నేత్రములు నయి, కాఁలు నిన్ను
గాంచి, యంతరాత్మవ్యధము గలగి, ధృతియు
శమము లేకుంటి సుంత, కేశవ ! అనంత !

24

ప్రశయ కాలాగ్ని సన్నిభ వదనములు, గ
రాఘ దంష్టులు, జాచి, శర్ముము లభింప
కయును, దిశలెఱుంగకయును, గలగి యుంటి,
కాపుమా, దేవదేవా! జగన్నివాస !

25

ధార్మరాష్ట్రుని పుత్రు లందఱును వీరు;
అవనిపాలసంఘములతో, నదిగా! నిన్ను
గూర్చి, భీష్మండు, ద్రోణండుకూడ, సూత
పుత్రుడట్టులే, మాయోధ ముఖ్యలెల్ల ||

26

తత్తరత పొంది, వికృతపు దంష్టులెసగి,
భయము గొల్పుచు సున్న నీవక్రములను
జొచ్చుచున్నారు; కొందరు, చూర్చెన
తలలతో, దశనాంతరములకు మధ్య
చిక్కువడి, యదే కానుపించెడిని చూడ ||

27

నదుల నీటిప్రవాహమ్ము లుదధైవపే
యెదురుగా ప్రవహించెడు నెఱులో, యటులె
నీయ భిజ్యల వక్రాలనేప్రవేశ
మొందుచున్నార లీపిరు, లున్నవారు ||

28

ఎటులు దీప్మాగ్ని దూకు సమృద్ధ వేగ
మునను మిదుత లాత్మావినాశమునకుఁ గాగ,
అటులె లోకమ్ము లాత్మానాశర్మే, స
మృద్ధవేగమ్ముతో, జౌరు నీముఖాల ||

29

అంతయును నిండి, మండెడు నా ముఖాల,
లోకముల ప్రీంగుచును నీపు నాకుచుంటే;
విష్ణు ! నీయుగ్రకాంతులు, విశ్వమెల్ల
నింపి తేజస్సుచేఁ, దపియింపజేయు ||

30

ఉగ్రరాషమ్ము; నాకెవరో వచింపఁ
గదవె; దయచూపు, హరి! నమస్కారము లివె;
ఆద్యముగు నిన్ను దెలియంగ నాసపడుదు;
తెలియలేకుంటే నీప్రవృత్తిని నొకింత ||

31

శ్రీ భగవానుఁడు : అనును
కాలుఁడను నేను; లోకముల్ క్షయమొనర్చు
వృద్ధుఁడను; లోకములను సశింపజేయు
వృత్తి నాయది; లేకున్ననేని నీపు,
ఎవరుప్రత్యనీకపు యోధు లిచటగలరో,
వారలెవ్వరుఁ బ్రదికెడువారు కారు ||

32

అందుచే, నీపు, లే; లెమ్ము; యశము గనుము;
శత్రుల జయించి, రాజ్యమ్ము సర్వముగొను;
వారు నాచేతిలోనె, పూర్వమ్ము, హతులు;
కాగదె నిమిత్తమాత్రుందుగా, కిరీటి!

33

ద్రోణుఁడను, భీమ్ముఁ, డల్ల కర్ణుఁడను, మటీ, జ
యద్రథుందును, నట్టులే, యన్ములెన
యోధులును మున్నెహతులు నాచే ధరిత్రి;
నీపు చంపుము; భయపడకీపు; పోరు
మా; రణమ్మునను జయింపు, మయ్య! రిపుల ||

34

సంజయుఁడుఁ : అనును
కేళవుని వాక్యమిది యాలకించి యిటుల,
వణమచును, గృతాంజలియియి, పొండుసుతుఁడు
మటిమటి నమస్కరించి, యా మాధవునకు,
భీతుడై, గద్దదను, నమువిధిని బలికె ॥

35

అర్జునుఁడుఁ : అనును
సరియ, గోవింద! కీర్తించి జగతి నిన్ను,
తోషమును జెంది, యనురక్తితోజెలంగు ;
రాక్షసులు భీతి దిశలఁ బారంగనెరి;
సిద్ధసంఖూలు చే మోడ్పు చేయుదు, రదె ॥

36

బ్రహ్మకును నాది కర్తృవై పరగు నీకు
వీలమైకృతు ఘనునకు, హో మహాత్మ!
స, త్తసత్తు, తత్తురుఁడ, పడ్డరుఁడ, నీ, న
నంత! దేవేశ! జగమైయైతెనవాఁడ ॥

37

ఆదిదేవుండ! పురుష! అనంతరాష!
రఱవై పరమ నిధానమో దీజగతికి ;
నీవే వేత్తయు, వేద్యమ్ము; నీవే పరమ
ధామ; మీవే వ్యాపించి తేత జ్ఞగత్తు ॥

38

వాయువు, యముండు, శశి, యగ్ని, వరుణుఁడును, బ్ర
జాపతి, ప్రపితామహుఁడీవ; సర్వ్యలీవ;
అగుత నీకు నమసులు సహస్రములుగ;
మరల, మరల, నీకగుత నమశ్శతాలు ॥

39

ఎదురు వెన్నుల నుండి నీకే నమస్సు;
ఎల్లదెసల నుండియును నీకే నమస్సు;
వీర్యమ? అనంత; మమితమ్ము విక్రమమ్ము;
సర్వమాక్రమించితివీవు; సర్వాపీవు ||

40

సభునిగు దలంచి, ప్రసభాన, సభుఁడ! కృష్ణ
యాదవ! యని, మహిమ నీయది యెఱుంగ
లేక, నాప్రమాదముచేత, లేద, ప్రేమ
నైన, నేమేమి పలిక్కయున్నఁడనొగద ||

41.

ఒంబరిగనో, పరులతోనో, యుండనీవు,
శయ్యల, విషారములను, భోజనమువేళ,
నన్నగూడి కూర్చుండగు, నవ్యలకు, న
గారవపరచితినో యెట్టికొని రీతి,
అచ్యుతా! నన్న క్షమియింపు మందుల కయి;
అప్రమేయుని, నిను, జేతుఁ బ్రార్థనమ్ము ||

42

ఈచరాచరలోకాన కీవు పితవు;
పూజ్యుఁడవు; గురులకు గురుమూర్తి వీపు;
నీకు సముఁడిల్ల; అధికుండు నీకు ఎలులు?
అనుపముఁడ వీపు లోకత్రయమ్మునందు ||

43

కొన, నొడ లోగీ, నా నమస్కారమిడెద
నీ ప్రసాదార్థ మీశుని నిన్ను, నీడ్యు;
కొమరు జీనకుండు, సభుని సభుందు, ప్రియుని
ప్రియుఁడు వలె, సహింపు దగుదు వీపు, దేవ !

44

చూడనిది పూర్వ్య; మిపుడేను చూచి, మురియు
వాడ; నామది క్షోభిల్లు భయముచేత;
దర్శనమ్మిమ్ము రూప మద్దనినె, పర
మేశ్వర! అనుగ్రహింపు, ఓ కృష్ణదేవ !

45

ఆ కిరీట, మాగద, చక్రహస్త, మల్ల
పూర్వమలు నిన్ననేజూడి, బొసగు వాంఛ;
నీచతుర్యజ రూపమ్మునేకసంగ
నగుమ, విశ్వమూర్తి! ఓ సహస్ర బాహు !

46

శ్రీ భగవానుఁడు : అనును
ఒరుఁడు చూడంగలేదు నీవొండు తక్కు,
ఆద్యము, ప్రకాశమాన, మనంతము, మట్టి,
విశ్వ, మీ పరం రూపమ్ము; వితతమైన
యాత్మమాయచే జూపింపనైతి నీకు,
నీ యెడి బ్రహమన్నుఁడను గాన నేను, పార్థ ?

47

నీకు నౌకనికిదక్కిన, ఓ కురువర!
నరుల నౌరునకు నెవనికి నన్ను నిట్టి
రూపమునఁ జాడ శక్యమా యే పగిదిని ?
వేదయజ్ఞాధ్యయనములు, వివిధక్రియలు,
ఘోరతపములు, దాసముల్ కూడదగవు ||

48

వలదు వ్యధనీకు, మూడఁ భావమ్ము వలదు,
ఇట్టి యా ఘోరరూపమ్ము దృష్టి చేసి;
భయము పోయి, ప్రీతిమతి, రూపమ్ము, దాని
నే, యిదిగౌ, చూడుము, తిరిగి, నీవు, పార్థ !

49

సంజయుడు : అనును

అర్జునునితోడఁ గృష్ణుడట్లనినరీతి,
స్వియ రూపమ్ము మరలఁ జాపించె నపుడు;
తిరిగి, సౌమ్యదేహము తాల్చి దేవవరుడు,
భయపడినవీని నోదార్చి, భరతవృషథ !

50

అర్జునుడు : అనును

చూచి, యా సరరూపమ్ము, చూచి, నీదు
సౌమ్యరూపమ్ము, సరసి జ్ఞానా ! మహాత్మ !
బ్రదికీనాడను నిపుండేను; మదియుగుదుట
బడి, స్వయభావస్థితిని బొందె, పరమ పురుష !

51

శ్రీ భగవానుడు : అనును

నీ సుదుర్దర్శరూపమ్ము నిపుడు నాది
కనగలిగినాడవైతివో కనుల, పౌర్ణ !
దేవతలు కూడ నారూప ధివ్య దర్శ
నమ్ము నిత్యమ్ము కాంక్షింత్రు సుమ్ము హృదిని !

52

నన్నెటులు నీపు చూచి యున్నాడ, వట్టి
విధముననె చూడ శక్యమో విధము లేదు
నన్ను; వేదముల్ చాలవు నన్ను జూప;
చాలవు తపమ్ము, దాన.యజ్ఞమ్ములెన !

53

కాని, యేకాంత భక్తిచే, నేను శక్య
మగుదు ఈ విధమ్మున, అర్జున! నిజమ్ము;
తత్ప్రము నెఱుంగ మదిని, నేత్రములజ్ఞాడ,
ఆత్మనుబ్రవేశమంద, ఓయనఫు! పార్థ !

54

ఎవడు నా పనినేచేయు, నెవడు నన్నె
గతియనుచు నమ్ము, నెవడు సంగమ్ము విడచి
భక్తుడగు నాకు, భూతాల బంధు వెవడో,
అతడు నన్నునే పొందు సుమ్మా, కిరీటి !

55

ఇటులు

విశ్వరూప దర్శనయోగము పూర్తి.

శ్రీ మద్బుగవదీత

తెనుగు గీతములు

పండిండవ అధ్యాయము

భక్తియోగము

అర్థముఁడు : అనును

భక్తులు నిన్న సతతమ్ము యుక్కులగుచు

ధ్యానమును జేయి, గొంద రవ్యక్త, మక్క

రమ్మునగుని న్నపాసింతు, రట్టిఁడులను

యోగవిత్తము లెవ్వరో, యోగనాథ !

1

శ్రీ భగవానుఁడు : అనును

మనుసు నాయందు లగ్గుమై, యనుపమ మగు

ప్రద్రతోగూడి, యెవ్వరు సతతయుక్క

లగుచు న న్నపాసింతురో, యట్టివారె

నాయెడల యుక్కతము లని నామతమ్ము ॥

2

అయిన, సర్వత్రగ, మచింత్య, మచల, మై; ధ్రు

వమ్ము, కూటప్ప, మగుచు; నవ్యక్త మగుచు,

అడ్డర, మృనిర్దేశమ్ము, నగుచు; వెలయు

దాని నెవ రుపాసింతురో తత్పరతను ॥

3

ఇంద్రియగ్రమమును నియమించి, మించి,

సర్వమునయందు సమబుధీ జరపి, జరపి,

భూతహితరతి మెలగు నప్పురుషులెవరో,

పొందెదరు వారు నన్నునే పూతమతులు ॥

4

అధికతరమగు కేశ మవ్యకమందు
సక్తచేతసులగు నట్టి సజ్జనులకు ;
దేహి కవ్యకమైన యాస్తితిని బొందు
గప్పమునఁగాని సుఖముగు గలుగదు గద ||

5

అటులు గాక, మత్పురు లోచు, నభిలకర్మ
ముల సమర్పించి, యెవ్వారు కొలుచువాగు
నన్ననన్యయోగస్తులె, నన్న మదిని
ధ్యానమును జేయుచును నొండుతలపు లేక ||

6

వారలను నేను మృత్యు సంసార సాగ
రమ్మనందుండియె సముద్ధరణ మొనర్చు
వాడనగుదును, పార్థ! సత్యరితగతిని
నాయెడల సుస్థిరమనస్తులె యెసంగ ||

7

నీ మనసు నాక్కునాయందె నిలువనిమ్ము;
బుద్ధి నాయందునె ప్రవేశ మొందనిమ్ము;
పిమ్మిటను నీవు నాయందె వెలయఁగలవు,
సంశయములేదు, పార్థ! సంశయము లేదు ||

8

అయిన, స్థిరముగ స్థాపింప నయిన శక్తి
లేదో నీమది నాయందు బాదు కొనఁగ,
అప్పు డభ్యసయోగమ్మనండు గొనుచు,
నను, ధనంజయా! ప్రార్థించి, కనుమ నన్ను ||

9

ఆసమ్మాత యభ్యాసమందు లేదో,
పాండవా! నీవు మత్కుర్మ పరుఁడ వగుము;
నా కొఱకుఁ గర్జులను జేసినపుడు కూడ
పాందగల వీవు సిద్ధి సంపూర్ణముగను ||

10

దీనికేని నీవుకాసవో తగు శక్తిఁ,
గర్జుయోగమునకుఁ గడగు దీండ్జు;
నియతచిత్త వృత్తి నెగడి త్యాజ్య మొనర్పు
సర్వకర్మఫలము, సవ్యసాచి !

11

జ్ఞాన మభ్యాసమున కంటె గణ్యము కద;
జ్ఞానమునకంటె శ్రేష్ఠమ్యు ధ్యానమనగ;
ధ్యానమెటు గర్జుఫలముల త్యాగమెదుట?
త్యాగమున శాంతి కలుగు నంతరము లేక ||

12

సర్వభూతాల యెడల ద్వైషమ్యు లేక,
మిత్ర భావమ్యు గరుణాయు మాత్ర మొప్పు,
కమిగ, సుఖ దుఃఖముల యెడ సమతబరగి,
“నేను, నా” దను భావముల్ నిలువనీక ||

13

సతతసంతుష్టుడు, దృఢనిశ్చయుడు, యోగి,
మనము, బుద్ధిని, నాకె యర్పణము చేసి,
భక్తుడైన యతాత్ముడైవ్యాండో, యతడై
యోగవిత్తముఁ, డతడై నాకుర్యో బ్రియుడు ||

14

విసుగు చెందదు లోకమ్యు వేనివలన?
లోకమును గూర్చుడెవని కుద్రేకమిందు?
హర్షమును, అమరమ్యు, భయమ్యు, కలఁత,
లుండని యతండె, అతడై అతడై నా కుర్యో బ్రియుడు ||

15

దక్కుడయి, పుచియయి, అనేపేక్కు డగుచు,
వ్యధవశుడుగా, కుదాసీనుడై యెపంగి,
పృథివీ గడ్చుత్వమెల్ల పరిత్వజించి,
యుండు నే భక్తుడతడై నాకుర్చో బ్రియుడు ॥

16

లేదు తోషమ్ము, ద్వేషమ్ము లేదెవనికి?
ఉన్నదను నేడ్పు, లేదన్న యూహ లేదు;
ఖభము నపుభమ్ము నొకటిగాజూచు చెవ్వో
డుండు భక్తుల, అతడై నాకుర్చో బ్రియుడు ॥

17

శత్రువో, మిత్రుడో, వారు సములెతనకు;
మానమో, అవమానమో, యవియు సమమే;
సముడు, సంగవివర్జితుం, డమలు, డతడు
కష్టసుభముల, శిలోష్ట్రకముల యందు ॥

18

తుల్యమే, నిందయే గాని, స్తుతియే గాని;
లభ్యమగు నదే సంతృష్టి ప్రాష్టి నిడెడు;
మోని, స్థిరమతి, వాంఘలు లేని యతడు,
భక్తిమంతుండు, నరుల నా పరమప్రియుడు ॥

19

ఎవరు భక్తురి శ్రద్ధతో నెనసి, నేనె
పరమగతిగి, జెప్పుబడిన ఘణితి, ధర్మి,
మమ్మతమును, దీని, సేవింతు రమితముగను,
వారెసూ, ధనంజయ! నాకు బరమ ప్రియులు ॥

20

ఇటులు
భక్తియోగము పూర్తి.

శ్రీ మద్గవదీత

తెనుగు గీతములు

పదమూడవ అధ్యాయము

క్షేత్ర క్షేత్రజ్ఞ విభాగ యోగము

శ్రీ భగవానుడు : అనును

క్షేత్రమని యి శరిరమ్ము చెప్పబడును,
వినుము, కౌశ్మేయ ! ఎతడు దీనిని గ్రహించు,
అతని, క్షేత్రజ్ఞ డనుచును, ఆ విభాగ
ముల నెఱంగినవారు చెప్పుదురు సుమ్ము ||

1

అర్థునా ! క్షేత్రముల నన్నిటందు నున్న

యటి క్షేత్రజ్ఞిడను నేనయనుచు గూడఁ

దెలియు; క్షేత్రమ్ము, తజ్ఞల, తెలివి యేదో,

అదియ నా మతమ్మున జ్ఞాన మనఁగు బరఁగు ||

2

ఏది యాక్షేత్రము? స్వభావమేది? యే వి

కారములఁదాల్చు? దేనిచే గలుగు నేది?

ఎవడతడు? తత్త్వబ్ధమ్ముదేది? దాని

నావలన సంగ్రహమ్ముగనీవు వినుము ||

3

బుషులచే, బహుభంగుల, నిద్రి వివిధ

ఛందములలోన, బహువిశేషముల తోడ

హేతువులు కల్గి, నిశ్చిత మేర్పరచిన

బ్రహ్మసూత్రపదమ్ములబూడఁ బడియె ||

4

అలమహాభూతములును, అహమ్యునునది,
బుద్ధియును, మతి, యవ్యక్తమును, బదియు నో
కండు నగు నిందియమ్ములు కలిసి, పైగ,
ఇందియములకు గోచర మెవియొ యవియు || 5

ఇచ్ఛ), ద్వైషమ్ము, సంహతి, ధృతియు, సుఖము,
దుఃఖమున్, చేతనము, జెప్పుదురుగదా యు
దాహరణముగ విదులు క్షేత్రమునకు సవి
కారమునకును, పౌర్ణ! సంగ్రహము చేసి || 6

వీకదంభాధిమానముల్ లేకయుంట,
క్షాంతి, ఆర్జవము, అహింస, గలిగి యుంట,
సైర్య, మాచార్యసేవయు, శౌచ, మాత్రు
నిగ్రహమ్మును గుణమ్ములై నెగడుచుంట || 7

రాగరాహిత్య మిందియార్థముల యొడల
అహము భావమ్ము కూడ శూన్యతను గనుట,
జన్మ మృత్యజరావ్యధిజనిత దుఃఖ
తతుల దోషాల నిత్యానుదర్శనమ్ము || 8

సక్తి లేకుండుట, అనభిష్యంగుడగుట
పుత్రదార గృహోదులపొందు పట్ల,
ఇష్టము, లనిష్టములును, బ్రాహ్మించు నప్పు
డన్ని వేశల సమచిత్తుడగుచు నుంట || 9

నాయెడ ననన్య యోగమ్మున నగు భక్తి
 చెక్కు చెదరకయుండుట యొక్కరీతి,
 ఒక వివిక్త దేశముఁ గోరి, యుండుటయును
 అరతిఁ జాపుట జనసమాహముల యందు ||

10

ఆత్మ విషయక జ్ఞాన నిత్యత్వ, మటులె,
 తత్త్వ సంబంధమగు జ్ఞాన దర్శనమ్ము
 జ్ఞానమని చెప్పటిడెదు ఈ సకల మిద్ది;
 అన్య మెది దీని, కజ్ఞానమనగజెల్లు ||

11

విది జ్ఞేయము యయ్యది యిపుడు చెపుదు;
 విది తెలియ, అమృతము లభింపనగునో;
 అది, అనాదిమత్తును, పరమాత్మ; సత్తు
 కాదనుచుఱుల్కాదు; రసత్తుకాదు కూడ ||

12

దానిపొణిపొదమ్ము లంతటను గలవు ;
 దాని తల, కనులు, ముఖ, మంతటను గలవు;
 దాని చెపులును లోకమంతటను గలవు;
 అంతటను వ్యాప్తమై యున్నదద్ది యొకటి ||

13

ఇంద్రియ గుణమ్ము లౌప్ప భాసించు నెల్లి;
 ఇంద్రియ వివర్జితమ్ముయి యెసగు మతీయు;
 సర్వమును ధరించునది, అసక్తమైన;
 నిర్గుణమే; కాని, గుణము లన్నిఁటిని బొందు ||

14

కలదు భూతాల వెలిని, లోపలను గూడా;
చరము కాదది; మటియను, చరముఁ, గూడా;
అది అవిజ్ఞేయ మగు, సూక్ష్మమౌఖ కతన;
అద్ది దూరమ్ము; దగ్గరయగును గూడా ॥

15

కాదది విభక్త, మటు విభక్తముగ భూత
ములను నుండియున్నను గూడా; దెలియదగును,
స్థితి సమయమందు భూతాలక్షీతి భరించు;
మ్రీంగు లయమప్పు; పుట్టించు సృష్టివేళ ॥

16

జ్యోతులకుఁ గూడ నయ్యది జ్యోతియగును;
తమముకంటే బరమ్ముగ దానినంద్రు;
జ్ఞానగమ్యమ్ము, జ్ఞేయమ్ము, జ్ఞానమద్ది;
సకలభూతమ్ములహ్సాది సుస్థాపితమ్ము ॥

17

ఇద్ది క్షేత్రమ్ము; జ్ఞానమ్ము నిటుల, జ్ఞేయ
సహితముగు జెప్పాబడె నీకు సంగ్రహముగ;
దీని, నాభక్కుఁ దగువాడు తెలిసికొనుచుఁ,
బొందెడును నాదు భావమ్ము, పురుషవ్యధ !

18

ప్రకృతియుఁ, బురుషుఁ, డనెడు నీద్వయముదెలిసి
కొను, మనాదులే యనుచను, అనఘుమూర్తి !
గుణములను, వికారమ్ములగూడఁ దెలియ
ప్రకృతి సంభవములే యని, పొండవేయ !

19

కార్యకరణాల కట్టుత్వకారణమ్ము
 ప్రకృతి యనుచును జెప్పంగఁ బడుచుచుండు;
 నిఱులె, సుఖధుఃఖ భోక్కుత్వహేతు వెన్నఁ,
 బురుషుఁ డనుచును జెప్పంగఁ బరగుచుండు || 20

ప్రకృతి యందున్న పురుషుండు ప్రకృతి జనిత
 మగు గుణమ్ముల భుజియించు; నందుచేత,
 ఈ గుణమ్ముల సంగమ్ము హేతు వగుచు,
 జన్మము సదసద్యోనుల సాగుచుండు || 21

భర్త, భోక్క, ఉపద్రవు, పలుకు తోడు,
 ఆ మహేశ్వరుఁ, డలపరమాత్మ యనగ,
 ఇందుఁ జెప్పంగఁ బడుచుండు ఈ శరీర
 మందె కల పురుషోత్తముఁడెన యతుడు || 22

ఈ విధమ్ముగఁ దెలియంగ నెవడు నేర్చు
 బురుషు, గుణయుత ప్రకృతిని సరిగ, ఆతఁ
 దే విధముగఁ బ్రవర్తించెనేనఁ గూడఁ
 తిరిగి పుట్టంగఁబోవడే నరులయండు || 23

తాము తమ్మాత్మ చేసెడు ధ్యానమునను
 గొందరాత్మను దర్శించుచుండు రిచట;
 అన్యలో, సాంఖ్యయోగమ్ము నభ్యసించి,
 కర్మయోగమ్ముచే గూడగనెడ రొరులు || 24

ఐన, నిది తెలియఁగలేని యన్యలేని,
అన్యలందుండి విన్నవ్వారె భజింతు;
వారు ప్రతి పరాయణు లోచు బరగుచుంట,
దాటుచునె యుండి రదె మిత్తి తాము కూడ ||

25

చరము, యచరమ్ము, కించిత్తు సత్యమేది
యగుత, పుట్టెడు, కైతజ్జు, డలకైత
మును గలిసికొని నంతట, ననెడు దాని
తెలిసికొనగడ నీవు, పార్థివ ! నిజమ్ము ||

26

సర్వమగు భూతములును నాశనము కల్గి
యుండగా, నాశనము లేక, యుండు స్థిరత
సముదు, పరమేశ్వరుడు; వాని సమత, స్థిరత,
చూచునెతఁడిటు, లాతఁడే చూచునతఁడు ||

27

మటియు, సర్వమ్మునందు సమమ్ము కాగ
కదలక, యెసంగు నీశ్వరు గనెడు వాడు,
తనకుదా నెవ్వుడును హింసిదలపడుగద ;
అందుచే, నా పరమగతి నందు నతఁడు ||

28

ప్రకృతియే సమష్టి విధముల పనులు చేయు ;
గంత యేమాత్రమును నాత్మా కాదటంచ,
రెండిటిని నెవ్వు దున్నట్టి రీతిఁ జూచు,
నతఁడే సరిగను జూచువాడనగ నొప్పు ||

29

భూతముల పృథక్ భావమ్యై పోయి, యెప్పు
డొకట నన్నియు నుండుల ప్రకటితమగు,
విష్టరణ దానినుండియే విశదమగును,
అపుడు తప్పక పొందు బ్రహ్మమ్యై నతఁడు ॥

30

ఆదిలేకుంట, నిర్మణ మగుచునుంట,
అవ్యయుం డితఁడీ పరమాత్మ, పొర్క !
దేహమున నుండి కూడ కౌశ్రేయ ! చేయి
డెద్దియేనియు; మటి, యంటదెదియుగూడ ॥

31

సర్వగతము, సూక్ష్మము, నాకసమ్యై; దాని
నంటుకొనబోవ దెయ్యది; యటులు కాదె?
దేహమున నెల్లెడల నవస్థితము కాన,
ఆత్మనెయ్యది యేనియు నంటజనదు ॥

32

భానుఁ డొకఁ డీసమష్ట ప్రపంచమెటులు
కాంతిమంతమ్యై చేయంగఁ గలుగుచుండు?
క్షేత్రియును సమత్తమ్యైన క్షేత్రమటులె
శాంతిమంతమ్యై చేసేడుగఁ, కిరీటి !

33

క్షేత్రమునకు, క్షేతజ్ఞన కిట్టి యంత
రమ్యై, భూతప్రకృతికి మోక్షమ్యై, నెవరు
జ్ఞాన నేత్రాలఁ దెలియంగఁ జాలు వారో,
వారలు పరమ్యై బొందెడువారు, పొర్క !

34

ఇటులు

క్షేత క్షేతజ్ఞ విభాగయోగము పూర్తి.

శ్రీ మద్భగవదీత

తెనుగు గీతములు

పదునాగ్గవ అధ్యాయము

గుణతయ విభాగ యోగము

శ్రీ భగవానుడుః అనును

ముములు సర్వమ్యు నెయ్యది బోధపడగ,

ఉన్నతస్థితి నిందుండి యొందు గనిరో,

జ్ఞానములనెల్ల నుత్తమ జ్ఞానమైన

పరము దెలుపుచునుంటేని దిరుగ దాని ॥

1

జ్ఞానమయిన యిద్దని యాశ్రయము చెంది

నా స్వరూపమ్యు పొంది యున్నారు వారు ;

సృష్టి వేశసునైన జనింపు బోరు ;

ప్రశయ మప్పుడు కనబోరు వ్యధనాకండు ॥

2

నాదు యోని మహాద్రుహృనా బరంగు ;

దాని యందునె గర్భమ్యు నేన యిడురు;

సర్వ భూతాల దేన యా సంభవమ్యు

కలుగునప్పుడు, భారతా ! కల విధాల ॥

3

వీసమష్ట యోనులయందు నెల్ల మూర్ఖు

లుద్భవము జెందు ఆ మహాదోయిని బ్రహ్మ,

దేహిక విశేషములు గూర్చి తనరు ప్రకృతి;

తండ్రినే నేను, బీజప్రదాత నగుల ॥

4

అమల సత్యమ్మును, రజస్తు, తమసనుచను,
మూడుగుణములు ప్రకృతి జమ్ములు తనర్పు;
దేహమం దవ్యయ మ్ముగు దేహి, నందె
యున్నవాని, బంధించుచు, నున్న, వనఫు!

5

అందు సత్యమ్ము నిర్వుల మౌట చేత
నగుఁ బ్రకాశకము, అనామయమ్ము; ఇద్ది
జ్ఞానసుఖముల యెడగల సంగ కార
ణమున భూతాల బంధించు సుని, కిరీటి!

6

రజసు, రాగాత్మకమ్ముది; ప్రభవమందె
తృప్తసుండి, సంగమునుండి, తెలియు, పార్ద!
కర్కుయెడను సంగమ్ముచే గట్టి వేయు
అద్ది దేహిని, మఱువంగవద్దు దీని ||

7

కాని, యజ్ఞానమున నుండి కలిగే దమసు;
దేహులను మోహమున ముంచు తెన్ను కలది;
అలప్రమాదమ్ము, జాగు, నిద్ర, లక్షణ
కట్టివెచును, భారతా! పట్టి, దేహి |

8

సుఖము నందు సత్యమ్ము కూర్చును, కిరీటి!
రజసు కర్కులయందుఁ గూర్చుగను జాచు;
కాని, తమసన్న, జ్ఞానమ్ముగప్పివెచు,
తప్పక, ప్రమాదమును గూర్చు ముప్పు కలుగ |

9

రజసును దమస్సు నణచి, భారత! తనంత

సత్య మధివృద్ధి పొందెదుఁ జాలవఱకు;

సత్యతమసుల నణచి, రజస్సు పేరుగు;

తమసు పెంపాందు, రజసుసత్యల నణచి ||

10

ఎల్ల ద్వారమ్ములందున, ఈ శరీర

మునను జ్ఞానప్రకాశముల్ పుట్టునెపుడు,

అపుడు సత్యగుణము నిశ్చయముగ వృద్ధి

నందుచున్నది యని తెలియంగ వలయు ||

11

రజసు వృద్ధిని బొంద, నారంభమగును

కర్నలు, ప్రవృత్తి, లోభమ్ము కలుగుట, స్పృహ,

అశమమును, బొడచాటు చిహ్నములు, ప్రార్థ!

మానవ స్వభావము నందు మార్పుచేత ||

12

అప్రకాశమ్ము, మోహమ్ము, నల్లుకొనును;

అప్రవృత్తి, ప్రమాదమ్ము, ఆవీల్లు;

తమసు తా నభివృద్ధిఁ బొందంగ నివ్య

పుట్టుచుండెదు, నరునిలో, పురుష వృషభ !

13

సత్యము ప్రవృద్ధి చెందెదు సమయమందు

నెపుడు దేహి లయమ్మగు, నపుడు, తత్య

వేత్తలకును బ్రాహ్మించెదు విమల లోక,

మతనికేని బొందనయ్యెదు, అనఘు! ప్రార్థ !

14

రజసి పెరుగుచు నుండంగఁ బ్రహయమైన,
జననమగు నరులను కర్మసంగులందు ;
అట్టులే, తమోగుణమున లయమ్ము కలుగ,
ఉద్ధవించును పశ్యది యోనులందు ॥ 15

సుకృతకర్మమునకుఁ జెప్పుచుందు విదులు
ఫలము సాత్ర్యిక మౌచు, నిర్వులము నగును ;
గాని, రజసుఫలమ్ము దుఃఖమ్ము కూర్చు ;
తమసునకును అజ్ఞానమ్ము తగు ఫలమ్ము ॥ 16

జ్ఞానగుణ ముద్భవించును సత్యమునను;
రజసుగుణమున లోభమ్ము ప్రభవ మొందు;
మోహము, ప్రమాద, మజ్జానము ననునవియ
తమసు గుణము వలనను ఉద్ధవము చెందు ॥ 17

ఉద్ర్వమున కేగుదురు సత్యమున్న వారు ;
రాజసులు మధ్యసుంద్రు స్థిరమ్ము కాగ;
అధమ గుణవృత్తులం బొల్పు నట్టివారు
తమసులు జారుదురు క్రీంది తలములకును ॥ 18

గుణములను మించి ద్రష్ట యింకొండు కథ
నస్య నెప్పుడు తొ దెలియంగఁ బోడొ,
త్రిగుణముల కంటొ బరముని దెలియఁ గలఁడొ,
అప్పుడాతండు నా భావ మమరఁ జెందు ॥ 19

దేహ ముద్యవించులు కగు త్రిగుణములను
పీని దాటిన యాదేహి తాను జన్మ
మృత్యు జరల దుఃఖము నుండి యిల విముక్తి
నంది, పాందెడు నమృతత్వా, మనషు! పార్థ!

20

అర్జునుడుః అనును
ఎట్టి చిహ్నముగైలను జేసి యా గుణాత్ర
యమ్మను నతిక్రమించెనం చనగ్గే బోలు;
ఎట్టి యాచారమతనిది? ఎట్టు లీ గు
ణాత్రయాతీతుఁ డగును? కృష్ణ, వచింపు ॥

21

శ్రీ భగవానుడుః అనును
ఇటుఁ బ్రకాశమే గాని, ప్రవృత్తి గాని,
మోహమేగాని, పాండవ! పాడమి నపుడు,
ద్వేషమేమాతమును లేదు; స్వకరించు;
లేద, వాని నివృత్తికి లేదు వాంఛ ॥

22

తనను గా నట్టువడు తటస్థమ్ముఁ జెందు?
ఎవనిని గుణమ్ములెటుఁ జలియింప లేవు?
గుణముల ప్రవర్తన మ్మనుకొనుచు నెవడు
నిశ్చలత, చలింపక, తాను నెగడనేర్చు?

23

సమత సుఖదుఃఖముల యందు స్వస్థుడగును
సముడు లోష్టాశ్వముల యందు, స్వర్ణమందు,
తుల్యుడు ప్రియాప్రియముల యందును నెవడు?
తుల్యుఁ డెవడు నిందాత్మై సంస్కృతుల యందు?

24

మానమైనను, అవమానమైన నొకటి;
 అరియె, మిత్రుడో, యెవ్వరైన నొకటి;
 ఎవ్వో దారంభములు ద్వ్యజియించు, సత్తుడు
 గొనముల కతీతు డనుచు బేర్కుంద్రు, విజయ ! 25

సంతతమ్ము స న్నవ్యధిచార భక్తి
 యోగమునను సేవించుచు నుండు నెవ్వో,
 దత్తుడు గుణములకు అతీతుడై యెసంగి,
 అర్థుడయ్యెడు, పార్థ! బ్రహ్మత్వమునకు || 26

అమృతమునకేని, అల యవ్యయమున కేని,
 మూలమగు శశ్యతపు ధర్మమునకు నేని,
 ఒక్కటే యొక్క యానంద మొందు గలుగు,
 బ్రహ్మకేన, యాధారమై పరగుదు గద || 27

ఇటులు

గుణతయవిభాగ యోగము పూర్తి.

శ్రీ మద్భగవదీత

తెనుగు గీతములు

పద్మనెదవ అధ్యయము

పురుషోత్తమ యోగము

శ్రీ భగవానుడుః అనును
పేకి మూలమ్ము, మటి, దిగువకును శాఖ,
లవ్యయమైన యశ్చాధ మందు రద్ది;
దేని యాకులు వేదార్థా, దానిఁ దెలియు
వేత్తయెవ్యాఁడ్, యాతడే వేదవేత్త || 1

పేకి దిగువకా శాఖలు వ్యాప్తి గాంచు ;
గుణములేపెంచు విషయమ్ము లను చివుళ్ళు ;
కర్కు బంధింప మనుజ లోకాన, దిగువ
తీగ్ బ్రహేశించు మూలమ్ము లగణితముగ || 2

దీనియాచూపమున్నట్లు కాన మిందు ;
లేదు తుద ; లేదు, మొదలును; లేదు స్థితియు;
వేరు నాటిన యా రావి వృక్షమును, న
సంగ శక్తమ్ముచే, తెగి, చావ, నఱకి || 3

పిదప, దేనిఁ జేరిన, రార్థా, వెనుక మఱలి,
దేని తొలి ప్రవృత్తి యొగి వ్యాప్తి గనె, నదియె
వెదుక్క దగినట్టిది పదమ్ము, వెదకెదనని,
యాశయింపంగ వలయు నయ్యది పురుషు || 4

మోహమును, మానమును, సంగమును, దొలంగ,
ఆత్మనిష్టులే, నిష్టోములై యెసంగి,
దాటి సుఖము దుఃఖమును ద్వయంద్వయముల, అ
మూడు లాయవ్యయపదమ్ము, బొందనేర్చు ॥

5

ఎటకు, జేర్కొన్ని, దిరిగి వచ్చుటయే లేదు ;
పరమ ధామమ్ము నాది యాపరమ పదము;
ఆపదము, బ్రహ్మాశింప, జేయిగను నేర
రా శశంకుండు, సూర్యండు, నగ్నియేని ॥

6

జీవలోకమ్మునందలి జీవభూతు
డాసనాతను, డంశమే యగును నాకు;
అద్ది లాగెడు, బ్రబ్రకృతిషష్ఠేన యటీ
యారిఁటి, మనస్సుతో నిందియమ్ములెదు ॥

7

ఎపుడు పాందు ఆ దేహమ్ము నీశ్వరుండు,
విడచి యేగెడు నెపుడో, యాచేశలందు
వీనిని గ్రహించి చక్కగా వెడలు చుండు,
వాసనల స్థానముల నుండి వాయువువలె ॥

8

చక్కవును, శ్రోత్రమును, మఱి, స్వర్ఘనమ్ము,
రసనమును, ప్రమాణము, మనస్సు, బ్రాంశి, తనకు
నుండఁగ నివాస భూములై యొప్పుచుండ
విషయముల నన్నిఁటి ననుభవించు చుండు ॥

9

ఉండినను గాని, వెడలుచు నున్నఁ గాని,
గుణములను గూడి యనుభూతిఁ గొనినఁ గాని,
చూడఁ జాలరు జ్ఞానమ్ము శూన్యమగుడు;
చూడఁగఁ గలారు జ్ఞానచక్కమలు వాని ॥ 10

స్వస్వరూపమ్మునందె యవస్థిత మని
యోగులు ప్రయత్నమునఁ దెలియదురు దీని ;
ఐన, అక్కతాత్ములైనఁ, బ్రియత్నముండి,
తెలియనేరరు లోపించు తెలివిజేసి ॥ 11

ఇనునియందలి యే తేజి, సెల్ల జగము
భూసిలఁగజేయు, శశిదేదౌ, పావకునిది
యేదౌ, యట్టి యా తేజస్సు నాది కాగఁ
దెలిసికొను, మయ్య! అది యెబ, దేని నున్న ॥ 12

ఓజసుగఁ బ్రివేశమ్ము నే నొంది పుడమి,
భూతముల ధరించుచునుండు పురుషఁ దేను;
సోముఁడు, రసాత్మకుఁడనయి, భూమి యోష
ధులకుఁ బుష్టి పుష్టిలముగఁ గలుగజేతు ॥ 13

ప్రాణుల శరీరములను వైశ్వానరుండ
నగుచు నే నాశ్రయమ్ముంది, అన్నమద్ది
నాల్గ విధములు నొగిఁ బచనమ్ము చేతు
బ్రాణము, అపానమును, జేరి ప్రాఫకొలఁది ॥ 14

సకల హృది సంనివిష్టండ ; నొకండ, నేను ;
స్నేహియు, జ్ఞాన, మహాపాన, మైనొకండ;
వేదములు సమష్టమునైను, వేద్య, మేన;
వేదముల యంతమే; నేనె, వేద విత్తు ॥

15

క్షరుఁడు, అక్షరుఁ డనుచు లోకమునైనందుఁ,
బురుషు లిద్దరు మాత్రమునై వరలు చుందు ;
సర్వభూతమునైలు తలంప క్షరము లగును ;
అక్షరుం దందు కూటస్తు నతని నొకని ॥

16

అయిన, ఉత్సవరుషు డాయన్యుఁ డైన
యతుఁ దు దాహృతుండగుఁ బరమాత్ముఁ డనుచు,
వ్యాప్తినిం గాంచి లోక్రతయమునై నందు
నెవడు భరియించు, నవ్యయుం ఢిచుఁ డతడు ॥

17

ఏనతీతుండ, క్షరమున కెందుచేత,
అక్షరమునై కుత్తముఁ డౌదుఁ గూడ,
అందుచేతనె వేదమునైలందు, లోక
మందుఁ, బురుషోత్తముండని యనుఁ బరగుదు ॥

18

నన్నునే, పురుషోత్తముం డన్న మతిని
ఎవుఁ డసంమూఢుడై యెప్పి యెఱుగ నేర్చు,
అతడై సర్వజ్ఞుఁ, డాతండై యన్ని భావ
ములను బూజించు నన్న నెప్పుడును, పౌర్ణ !

19

ఇటుల, తఃగుహ్యతమశాప్త మిద్ది, అనఘు!
నేను బోధింపఁ గను నయ్యె; దీనిఁ దెలిసి,
బుద్ధిమంతుండుగను నొప్పు పూరుషుండు,
భారతా! కృతకృత్యుఁ డై పఱగుఁ జమ్ము ॥

20

ఇటులు

పురుషోత్తమయోగము పూర్తి.

శ్రీ మద్బగవదీత

తెనుగు గీతములు

పదునారవ అధ్యాయము

దేవాసుర సంపద్యోగ యోగము

శ్రీ భగవానుడు : అనును
 దేవగుణము, లభయము, సత్యమ్యై, పుఢీ,
 జ్ఞానయోగమ్యై నందలి, సంఖీతియును,
 దానమును, యజ్ఞమును, మటీ, దమము కూడ,
 తపసు, ఆర్జువము, మటీ, స్వధ్యాయ మదియు || 1

సత్యము, అహింస, క్రోధవిసర్జనమ్యై,
 త్యాగము, అపేకునము, శాంతి, అతులభూత
 దయ, అలోలత్య మదియు, మార్గవము, ప్రీయు,
 చపల భావమ్యై లేకుండ సాగుచుంట || 2

తేజ, మద్రోహమును, మటీ, ధృతియు, శాచ
 మును, క్షుమయు, నాతిమానితయు, ననఁ బరుగు
 నవ్యి, దేవసంపదతోడనెన జన్మ
 పాందు వానికి, భారతా! చెందు గలుగు || 3

దంభము, అభిమానమ్యైను, దర్పమదియు,
 క్రోధ, మజ్జానము, మటీ, పారుష్యము - ఇవి,
 అసుర సంపదతోడనే యైన జన్మ
 పాందువానికి, అర్జునా! పాడము చుండు || 4

దేవ సంపద మోక్షమ్యై దారి తీయ,
అసుర సంపద బంధించు నని తలంతు ;
దేవ సంపత్తు తోపుట్టి, తనరుదీవు,
దుఃఖపడకుమ, అర్జునా ! దుఃఖపడకు ||

5

భూతములస్ఫ్రష్టి యో లోకమునను రెండు
విధములెయగు దేవసుర భేదములను ;
విపులముగఁ జెప్ప బడె దేవ విధపు స్ఫ్రష్టి,
అసుర విధమ్యై నానుండి, అర్జున ! విను ||

6

అసుర జనము లేదియుఁ దెలియంగఁ బోరు,
ఎది ప్రవృత్తియో, లేక, నివృత్తి యెదియొ;
ఎఱుగ రాచారమును, శాచమెఱుగఁ బోరు;
సత్యమును నేని యవ్వారు చాల రెఱుఁగ ||

7

సత్యమును గాదు; మతే, ప్రతిష్టమ్యై కాదు;
ఈశ్వరము కాదు; కామమ్యై హేతువెన
దిది; పరస్పర సంభూతమేని కాదు ;
అన్య మింకేమి కాగల్లు నంద్రు వారు ||

8

ఈయభిప్రాయముల నాశయీరచవార
లల్పబుద్ధులు, నష్టాత్ము లెనవార;
లహితు లుగ్ర కర్మలు జన్మమందుచుందు
లోకము నశించు కొఱకునె, ఓ కిరీటి !

9

ఆశ్రయించి దుష్టార మౌనట్టి యాజ,
దంభమానమదమ్ముల దరికిఁ జేర్పి,
మోహమునును అస్థ్రీషముల గ్రహించి,
అపుచివ్రతులై ప్రవర్తింతు రన్ని గతుల ॥ 10

అపరిమేయమ్ము ప్రలయాంతమైన చింత
వాళ్యించిన వారయి, యూ శరీర
భోగపరులయి, యూవత్తు, భోగమునకు
మాత్రమే యని, నిశ్చిత మానసు లఱు ॥ 11

బద్ధ లఱు యాజలను పెను పొశములను,
కామమును, క్రోధముఁ దమ దగ్గరాలకుఁ జేర్పి,
కామ భోగార్థ మన్యాయ కారణముల
అర్థ సంచయ మొనరించు నాశ నుండ్రు ॥ 12

ఇద్ది లబ్ధమ్ము కాగల్లె నిపుడు నాకు ;
తీరు గలుగు శఃనాదు మనోరథమ్ము ;
ఇద్ది కలదు; కల్గెడు నాకు నిదియుఁ గూడ;
తిరిగి, తిరిగి, ధనమ్ము నా పరమె యగును ॥ 13

శఃరిపుఁ దీదె నాచే హతమారినాడు;
హతము చేయంగు గలను నే నితర రిపుల
శఃశ్వరుడు నేను; భోగిని నేను సతము;
నీను సిద్ధుండ; బలమున్న; దేను సుఖిని ॥ 14

ఆధ్యాత్మను నేను; అభిజన్ముఁ డగురు నేను;
అన్యుఁ దొక్కుఁ డెవ్యందు నా కగును జోడు?
యజ్ఞము లొసర్లు; ఇచ్చేద; అందు కొందు
ముదమనుచు నాతుఁ డబ్బాన మోహితుఁ డయి ||

15

బహుభి చిత్త విభ్రాంతుల పాలగుచును,
మోహజాల సమావృత భూతుఁ డగుచు,
కామ భోగప్రసక్కుఁ డై క్రాలు చుండి,
అషుచనరకమ్మునను బడి, యార్థి ప్రుగ్గు ||

16

ఆత్మసంభావితులు, ష్టబ్బు లెనవారు,
ధనమదము, మాసమదమును దలకు నెక్కిపు,
అవిధి పూర్వకముగ నామ యజ్ఞములను
దంభముగుఁ జేయు చుంద్రుగదా, కిరీటి ||

17

కామమును, క్రోధమును, అహంకారము, మటే,
బలము, దర్శమ్ము, నాశ్రయింపను గడంగి,
తమదు పరుల దేహములందుఁ దనరు నన్ను
ద్వేషమునుఁ జాచెద రసూయ పెనగొనంగ ||

18

ద్వేషమున, అషుభముల సల్పెడు నరాధ
ములను, తతూర్మారులను సతముఁ బడు ద్రోయు
చుందు ఆసుర సంసారయోనులందు
మాత్రమే నేను, కౌత్సేయ! మరల, మరల ||

19

మూర్ఖు లాసురయోనిని బొందుచుండి,
జన్మ జన్మకు, అందుచే, సవ్యసాచి!
పొందకయె నన్ను, అధమాధములుగ నిలను
బ్రదుకుచున్నారు, కాలమ్ము పరిమితి యెది || 20

నరకమునకు ద్వారము మూడు తెఱుగు లగును;
ఆత్మను నశింపఁ జేయంగ నెన దద్ది ;
అల్లు కామమ్ము, క్రోధమ్ము; అటులె, లోభ;
మగుట విడువంగ వలయు, రః త్రిగుణములను || 21.

పురుషు దీతమో ద్వారముల్ మూటినుండి
యును విముక్తుడై తసయాత్మై కొగిని జ్రేయ
మునె యొనర్చుకొనును దాను, పురుషవృషథ !
పరమగతిఁ బొందు దానఁ దప్పకయె యతుడు || 22

ఎవడు శాప్త విధి విడచి, యిచ్చవచ్చి
నటులు కామప్రయుక్తు డై యవని మెలగు,
అతడు నేరండు సంసిద్ధ నందు కొనగు;
లేదు సుఖము; పరమగతి లేదు, లేదు || 23

అందుచే, నీకును బ్రమాణమగును శాప్త
విధియ సుమ్ము శార్యాకార్య విషయ నిర్ల
యమ్మునందు శాస్త్రోకమ్ము ననుసరించి,
యర్థు దవు కర్మ నిష్పదు చేయంగనీవు || 24

ఇటులు

దేవాసుర సంపద్యభాగ యోగము పూత్రి.

శ్రీ మద్బుగవదీత

తెనుగు గీతములు

పదునేడవ అధ్యాయము
శ్రద్ధాత్రయ విభాగ యోగము

అర్జునుడు : అనును

ఎవరు శాప్త విధిని విసర్జించి, శ్రద్ధ
తోడు గూడు కొనుచు యజింతురో, మహాత్మ !

వారి నిష్ట యెట్టిదియె? సత్యమైన్? లేక,
రజ సగునో? తమ స్పృగునో? నిర్ణయ మొనర్పు! 1

శ్రీ భగవానుడు : అనును

దేహధారుల కీశ్రద్ధ త్రివిధ మగును
వారల స్వాభావమును బట్టి ప్రభవమగుచు,
సాత్మ్యకమ్మును, మఱి, రాజసమ్ము, తౌమ
స మ్మునుచు; వినిచెద, ధనంజయ! విను, మిదె 2

శ్రద్ధ, సత్యాను రూపమై సర్వమునకు!
గలుగుచున్నది, భారతా! తలచి చూడ;
పురుషు డేతడు శ్రద్ధామయుం డరయు కొలఁది;
ఎట్టి శ్రద్ధ యెవ్వని, దత్త డట్టి వాడు! 3

సురలఁ బూజింతు సాత్మ్యక శుద్ధ గుణులు ;
రాజసగుణులు, యక్షుల, రాక్షసులను;
ప్రేతములను బూజింతురు, భూతములను
అస్యులు తమోగుణాధికులెన జనులు ! 4

వి జనులు దంభము, అహా, మృగోనమగుచు,
కామ రాగమ్ముల బలమ్ము కలిగియుండి,
ఫోర తప మాచరింతురో దూరు లోచు
జాప్రమునకు, కొట్టేయ! లక్ష్ముంగై లేక ||

5

బుద్ధిమాలి, శరీరస్త భూతములఁ గృ
శింపఁ జేయంగఁ జూతురో, యో శరీర
మునను లోసున్న ననుగూడఁ గౌనక లెక్కు-
వార లాసురనిశ్చయుల్, పొర్క! తెలియు ||

6

ఇకను, సకలమ్మునకుఁ బ్రియమ్ముడెడు నోగి
రమ్ము కూడ నయ్యెడు త్రివిధమ్ము సుమ్ము;
తపసు, యజ్ఞమ్ము, సట్టులే, దాన మదియు;
వినిలో ఈ విభేదవ్యాల్, విసుము, తెలియు ||

7

రసము, హృద్యత, స్నేగ స్థిరత్వములను,
అయువు, బలమ్ము, సత్క్య, మనామ యమ్ము,
ప్రీతియు, సుఖమ్ము, వీనిని చెంపు చేయు
సాత్మ్యకుల ప్రియాహరముల్, సవ్యసాచి!

8

ఆమ్ల, లవణ, కట్టయత్యష్ట మైనవియును,
రూక్షతీక్ష్ణ విదాహక పక్షములును,
రాజసుల కీషమగు నోగిరమ్ము లగును,
దుఃఖ శోకమ యాదిప్రదుల్, కిరీటి !

9

తామనుల ప్రియ భోజనమేమి యనగి;
యాతయామమ్ము, గతరసమైన దియును,
పౌసిపోయిన యట్టిది, పర్యాషితము,
మిగిలినది యొరుల్ తినగి, నమేధ్య మదియు || 10

ఫలము కాంక్షింపకయే, శాప్రతి పద్ధతిగవె,
ఇద్ది యష్టవ్య మనుచునే యెంచి, మనసు
నిశ్చయ పఱచి, యిందు దేనిని నానర్త
రట్టి యజ్జమ్ము సాత్మ్యకమ్మునగి జెల్లు || 11

కాని, యజ్జఫలమ్ముపే కాంక్షచేత,
లేద, దంభార్థమే కాని, యేది చేయి
బడునో యట్టి యజ్జమ్మును, భరతముఖ్య !
ప్రకటముగ, నెఱుంగుము నీవు రాజసమని || 12

విధివీసమ్ము, అన్నమ్ముపేరు లేదు;
మంత్రవీసమ్ము, దక్కిణ మాటలు, సున్న;
మటియు, శ్రద్ధ విరహితమ్ము, మాటల లేల,
తామన మ్మని దాని బెద్దలు వచింత్రు || 13

దేవతలను బ్రాజ్ఞల, గురు ద్వ్యజ జనాళి
బూజచేయుల, ఆర్జవమ్మును, పుచియును,
బ్రహ్మచర్య, మహింసయు, పాండవేయ!
దేహ సంబంధ తపమంచు దెలిసి కొమ్ము || 14

ప్రియహితమును, సత్యము, అనుద్వేగకరము,
నెనవాక్యమ్ము, స్వధ్యయమైన దాని
యభ్యసనమును సహిత, మోయ్యర్జునా! వ
చింపఁ బడెడును, తెలియు, వాచిక తపస్సు || 15

స్వాంతమందుఁ బ్రహ్మాదమ్ము, సౌమ్యతయును,
ఆత్మనిగ్రహమును, మౌన, మవియుఁ, బైగ,
భావసంపుద్ధి, మొదలగు వాని, మాన
సికతపస్సని, అర్జునా! చెప్పుచుంద్రు || 16

పరమ మగు శ్రద్ధుఁ జీయంగఁ బడు తపస్సు,
కూడ మూడు విధమ్ములగును దలంపఁ
ఫలముఁఁ గాంక్కలేక, యుక్కలు పొనర్చు
తపసు, సాత్మ్యిక మని పండితాఁ పలుకు || 17

అల్లసత్కారమానపూజార్థమైన
తపసు, దంభమ్ము గూర్చి మాత్రమ్ముయేది
చేయబడు, నద్ది యిప్పట్ల చెప్పఁ బడును
రాజసమని, అధ్యవము, చలమ్ము సుమ్ము || 18

తెలివి తక్కువచేఁ చీడుఁ దెచ్చి పెట్టు
కొనుబ కైన తపసు గాని, కుటీల వృత్తి
పరుల చెఱుపున్కైన తపస్సు గాని,
తామస తపస్సున కగు, సుదాహారమ్ము || 19

విది దాతవ్యమనుచును, ఇచ్ఛలేక
ప్రత్యుపకృతి యెడను, దేశ పాత్ర కాల
ములకు నను గుణముగ నీయి గలుగు దాన
మద్ది సాత్మ్యిక మగు దాన మని స్మృతమ్యై॥

20

దానమెది పరిణిష్ట సందర్భమందు
బ్రత్యుపకృతికిగాని, తత ఫలము తిరిగి
పాందునుద్దేశ్యమునగాని, పుట్టుకి గను,
అద్ది రాజసమగు దానమని స్మృతమ్యై ॥

21

దేశకాలమ్యై లీరంటి తెలివి తోప
కయే, అపాత్రులకును జేయి గనెద రెద్ది
సత్కృతము గాకయు, అవజ్ఞాత మగుచు,
దాన మది తామసమున, కుదాహృతమ్యై ॥

22

బ్రహ్మమునకు “ఓమ్, తత్, సత్”లు పరగుచుందు
ద్రివిధములుగ నిర్దేశమ్యై, తెలిసి కొనుము ;
వీనిచే, బ్రాహ్మణులు, మూడు వేదములును,
యజ్ఞములును విహితమ్యలై యలరె తొలిని ॥

23

అందుచే, ఉచ్చరించి, “ఓమ్” అనుచు దొలుత,
యజ్ఞ దాన తపః క్రీయలందు, శాప్త
మనుసరించి, చేసెడు కర్మలందు, బ్రహ్మ
వాదులు సతమ్యై, తప్పక, వ్యవహరించుతు ॥

24

మోక్కాంధులచే, ఫలమొక్కుయింత
యదుగబడక, తపస్నిను, యజ్ఞము, మటే,
దానము, వివిధమగుక్రియల్, “తదితి” యనుచు
జేయి బడుచుండు, సవ్యసాచీ! ఇహాని ॥ 25

“సత్” అనుచు సత్తునకె కాక, సాధు భావ
మునకు నుపయోగపడు; అట్లై, ముఖ్యమౌప్ర
శష్ట కర్కుకు, అర్జునా! “సత్” పదముగై
వాడుచుందురు; “నిలుపు సత్తుదము మదిని” ॥ 26

యజ్ఞముందు, తపస్నిందు, అల్ల దాన
మందు నగుస్థితి “సత్” అని యనగి బడును;
అందు కొఱ కగు ఆ కర్కు యదియుఁ గూడ,
“సత్” అనియె పల్గుబడుఁ బ్రహంచమ్ము నందు ॥ 27

ఎద్ది అశ్రద్ధతోఁ జేతు రద్ది హుతమ్ము,
దత్తమో, తష్ట తపమ్ము, యేదేనఁ గాని,
పార్థ! అది అసత్తని చెప్పుబడుచు నుండు;
లే దిచట నేని; అట నేని, లేని దద్ది ॥ 28

ఇటులు

శ్రద్ధాత్రయ విభాగయోగము పూర్తి.

శ్రీ మద్బుగవద్గీత

తెనుగు గీతములు

పదునెనిమిదవ అధ్యయము

మోడ్క సంన్యాసయోగము

ఆర్జునుడు : అనును

ఏది సంన్యాస తత్త్వమో యేఱుగు వాంఛ

కలదు నాకు, మహాబాహు ! తెలియు జెపుమ;

త్యాగ తత్త్వమునై గూర్చి సైతమునై, కృష్ణ !

విడివిడిగను, హృషీకేశ ! విపులముగను ||

1

శ్రీ భగవానుడు : అనును

కామ్య కర్మల న్యాసమై కవులు తెలియు

ఫణితి సంన్యాసమనగ, ఓపొర్చ ! అనఘ !

పుడమి కర్మఫల త్యాగమును విచద్ద

ఱలు పలుకుదురు త్యాగమనుచు, కేరీటి !

2

“కర్మ, త్యాజ్యమునై, దోషయుక్తమునై కాన ”,

అని మనీషిను లొకకొంద అనుచు నుండు;

యజ్ఞ దాన తపః కర్మ లవ్యి మాత్ర

మెన్నుడు దృజింపరాదందు రెన్న నౌరులు ||

3

వానిలో ద్వాగమును గూర్చి, భరత వృషభ !

వినుమ, నాదెన నిశ్చయమును వచింతు;

త్యాగమును గూడ త్రివిధమే యనుచు సంప్ర

కీర్తితమునై, ధనంజయ ! క్షీతి తలాన ||

4

యజ్ఞ దాన తపః కర్మ లవ్య కార్య
ములె, త్వజింపగ రానివి, తలడు, పార్థ!
యజ్ఞము, తపస్సు, దానమ్ము, నవెదు నవెమ
నీషిణులఁ బావనము చేయు నిశ్చయముగ ||

5

కనుక, యూ పనుల్ కూడ సంగమ్మ విడచి,
ఘలమ్ముపై చూపులేక యావంతయేని,
చేయుదగినవి యనుచు నిశ్చితము నాదు
మతము, మతముల నుత్తమ మ్ముగును, పార్థ!

6

ఐన, నియతకర్మముల త్వాజ్యమ్ము చేయు
గను నొకింత మాత్రమును యుక్తమ్ము కాదు;
మోహమున ఆపరిత్వాగము నొనరుచుట
తామసంబని పరికీర్తితమ్ము, పార్థ!

7

కాయపుంగేశ భయముచే గర్ముమెపుడు
దుఖమేనని యెవ్వండు తొలఁగు, నతఁడు
రాజస త్వాగమును జేసి, ప్రతిఘలముగ
త్వాగఘలమును నెంత మాత్రమ్ము, గనుడు ||

8

సంగమును, ఘలమ్మును, సమత్తమ్ము విడచి,
నియత కర్మను కార్య మనియె యొనర్చు
నెవ్వుడు తనశక్తి కొలంది యిందు, పార్థ!
అతని త్వాగమ్ము స్తాత్మీక మని తలంతు ||

9

అకుశలమ్మంచు కర్మ ద్వేష్యమ్మం కాదు ;
కర్మకుశలమ్మంచు సంగమ్మం లేదు ;
అతడు సత్యసమాచిష్టు, డతడు త్యాగి,
లేవు సంశయమ్మంలిక; మేధావి యతడె ||

10

కర్మల నశేషముగ విడంగను నశక్య
మగునుగా దేహధారుల; కందుచేత,
ఎతడు కర్మఫల త్యాగి, అతడె యగును
త్యాగి యని చెప్పు, బదుటకు దగినవాడు ||

11

ఇష్టము, అనిష్టమును, మిష్ర, మిట్లు త్రివిధ
మగును కర్మఫలము మృతి యైన పిదప,
ఫలమును ద్వయజింపకున్నట్టి వారికిందు;
గాని, సంన్యాసులకో? సుంతయేని లేదు ||

12

కర్మలెల్లను సిద్ధింపు గలుగుటకును
జెప్పు, బడె సాంఖ్యమందు నిశ్చితము కాగ
ఈయయిదు కారణాల్, గుడాకేశ! ఇందు;
తెలిసికొను గదె వాని నా వలన నీవు ||

13

ఆదియగు నథిష్టాన, మాయబులె కర్త,
కరణములు, పలువిధములు బరఁగు చేష్టు,
లవ్య వేర్వేరు, వివిధమ్ములె యెసంగు;
దైవమే వానియందు నైదవది యగును ||

14

న్యాయమైను, విపరీతమైన నేని,
ఇల, నరుడు మనోవాక్యాయములను దేని
చేతనైనఁ గర్వ మొదలు చేసి నేని,
దానికీ యైదు హేతువు లౌను సుముగై ॥ 15

ప్రకృతమున నట్లు తెలియంగఁ బడుచునున్న
అకృతబుద్ధిచే, కేవల మాత్రమైనవఁడు
కర్తుగఁ దలంచ చుండు నిష్ఠారణముగ,
అట్టి దుర్వాతి తాఁ దెలియంగ లేఁడు ॥ 16

ఎవని భావ మహము నశియించిన దగు,
ఎవని బుద్ధియు సక్త ఏంతేని కాదు,
జనుల వీరిని దాను జంపినను గూడ,
హంతయును గాడు, తాన్ బద్ధుడైనఁ గాడు ॥ 17

జ్ఞానమును జ్ఞేయమును పరిజ్ఞాత యనగఁ,
కర్వ చోదనమది తరగతులు మూడు;
కరణమును, కర్త, కర్వ, నాఁ బరఁగు చుండు
కర్వ సంగ్రహమును తరగతులు మూడు ॥ 18

జ్ఞానమును, కర్వయును, మఱి, కర్త యనగఁ,
మూడుగ గుణాల భేదమ్ముకూడి చెప్పు
బడియెను గుణ సంభ్యానమ్ము పద్ధతి నోగి;
వానిఁ గూడను విను, చెప్పుఁ బడిన యటులు ॥ 19

వివిధముగ విభక్తమ్మున వివిధ భూత
ములను, అవిభక్త, మవ్యయమ్మును నొకండె
భావముగఁ జాచ దేనిచే స్వాంతమునను
అట్టి జ్ఞానమ్ము సాత్మ్ర్యకమనుచుఁ దెలియు ॥ 20

ఐన, సర్వ భూతమ్ముల ఆత్మయందు
వివిధవిధముల నొప్పెడు భిన్నబావ
ములను భేదమ్ము తోడనే తెలియుజ్ఞాన
మెదియె అది రాజసమ్మని మదినెఱుంగు ॥ 21

విక కార్యమ్ము నందు, అదే సమష్ట
మువలె, సక్త మహాతు కమ్ముగను, స్వల్ప
మగుచుఁ, దత్త్యైతరార్థమౌనట్టి జ్ఞాన
మదియెది, యుదాహాతమ్ము తామసమునకును ॥ 22

నియతమై, సంగరహితమ్మునయి, ఘలమ్ము
నందుఁ దృష్టలేకయ, రాగమైన, ద్వేష
మైన లేక, చేయగఁ బడు నట్టి కర్మ
యేదో, యది సాత్మ్ర్య కమ్మని యెన్నుబడును ॥ 23

కాని, ఘలవాంఛలో, అహంకారభావ
మొప్పగను, బహుళాయాసమునను, దిరిగి
చేయగఁ బడెడు నే కర్మ విశేషముగను,
అద్ది రాజసకర్మయం చనగఁ జెల్లు ॥ 24

విది, యనుబంధము, క్షయమ్యై, హింస, హౌరు
వమును, యోజింపఁ బడక, యజ్ఞానమునను
మొదలు పెట్టంగఁ బడెదున్నా పుడమి కర్మ,
యద్ది తామసకర్మయం చనగ నొప్పు || 25

ముక్తసంగుఁ, డహంవాది మొదలె కాఁడు,
ధృతియు నుత్సాహమును గూడి యెసగువాఁడు,
సిద్ధ్య సిద్ధులచే మార్పుఁ జెందఁ బోఁడు,
అట్టి కర్తను సాత్త్వికుఁ డనెద రెందు || 26

రాగి, కర్మఫలాపేష్ట ప్రబలువాఁడు,
లుబ్బుఁ, డపుచి, హింసాత్మకుండును దలంప,
హృద్య శోకాన్యతుండును నైనవాఁడు,
కర్త, రాజసుండని పరికీర్తితుండు || 27

ప్రభుఁడు, అయుక్కుఁ, డలసుండు, శతుఁడు, నైష్పత్కు
తికుఁడు, ప్రాకృతుండును, విషాది, పయిపెచ్చు,
దీర్ఘ సూత్రియు నగుచు ధాత్రిని వసించు
కర్త, తామసుండని చెప్పగను దనర్ప || 28

బుద్ధియును, ధృతియును గూడ, మూడు మూడు
గుణములను బట్టి భేదముల్; వినుము, చెప్పు
బడెదు, వివిధమ్యై, లేయుండు విడువకుండు
బుష్టలముగ, ధనంజయా! పుణ్యపురుష ! || 29

ఏది బుద్ధి ప్రప్రతి నివృత్తి దెలియు,
బుద్ధి యేది కార్యకార్యములను దెలియు,
బుద్ధి యేది బంధము, మోక్షమును నెఱుంగు,
అట్టి బుద్ధియే సాత్మ్యకి యందు, పార్థ ! 30

బుద్ధి యెదైనచో ధర్మమును అధర్మ
ముగను, గార్యముగను అకార్యముగను, ఉన్న
దానికి విపరీతముగ నర్థముగై చేయు
అట్టి బుద్ధియ, రాజసి యనగ, పార్థ ! 31

బుద్ధియేయైది తమసున ముగ్గియుండి,
ధర్మముగ అధర్మముగను దలఁచుచుండు
అర్థముల నన్ని విపరీతమగు విధాన,
అట్టి బుద్ధియ, తామసి యనగ, పార్థ ! 32

వ్యభిచరింపని యే ధృతి పట్టుచేత
ధ్యానమున మనః ప్రాణేంద్రియముల క్రీయలు
జరుపు బడుచును సాగునా సరశగతిని,
అట్టి ధృతి, పార్థ ! సాత్మ్యకి యనగు బడును 33

ఎట్టి ధృతి చేత, అర్జునా ! ఎక్కువగను
ధర్మకామర్థములను సక్తత వహించి,
ఘల మథిలషించి, సాగింప ఘలను కలుగు,
నట్టి ధృతి, పార్థ ! రాజసి యనగ నొప్పు || 34

ధృతియదో, విదువఁడు దుర్గుతి భయమ్ము,
స్వప్నమును, శోకము, అలవిషాద మేని,
మదము గూడను, ఒక్కింత మాత్రమైన,
అట్టి ధృతి, పార్థ! తామసి యనగు జెల్లు ॥

35

దేని యభ్యాసమునను పాందెడిని బీతి,
మఱియు, దుఃఖాశ్వమును బొందునరుఁడు, పార్థ!
త్రివిధముల నొప్పు సుఖమద్ది, తెలియు జెపుదు
ఇప్పుడు వినుము నావలనను విపులముగను ॥

36

ఏది తొలుదొల్లు విషమట్లు హృదిని దోచి,
అమృతమును బోలె, పరిణామమందు నగును;
ఆత్మబుద్ధి ప్రసౌద జి మృద్ది సుమ్ము,
తత్పుఖమె సాత్మ్యిక మని ప్రోక్తమ్ము, పార్థ!

37

ఇంద్రియములు విషయముల నెలమీఁ జేర,
అగ్రమునయందు నమృతోప మగుచుఁ దోచి,
వెలయు పరిణామమున నెద్ది విషము వోలె,
తత్పుఖము రాజసముగ స్క్యుతమ్ము, పార్థ!

38

అగ్రమున, అనుబంధమ్మునందుఁ గూడ,
ఆత్మనే సుఖ, మజ్జానమందు ముంచు
మైమఉపు, నిద్ర, యాలస్య, మవ్యియుబుక,
తత్పుఖ ముదాహృతమ్ముగు, తామసముగ ॥

39

ఈ ప్రకృతిజ గుణము లీమూడు విడచిన
దేదొ సత్య మద్ది లేదు సృష్టి;
నేల నెన్న గాని, నింగినెనను గాని,
స్వగ్రమందుగాని, పలుకు లేల? 40

బ్రాహ్మణ క్షత్రియులకును, వైశ్య శాద్రు
లకును, బ్రకృతి జన్యగుణమ్య లనుసరించి,
ధర్మములవి, పరంతపా! తఱవణియే
విభజన మొనర్చు బడినవి వివరముగను || 41

శమము, దమమును, తపము, శౌచమ్యై, మటీయు,
క్షాంతి, ఆష్ట్రిక్య, మల్ల యూర్జవము కూడ,
జ్ఞాన మదియును, మటీయు, విజ్ఞాన మనగ,
బ్రహ్మకర్మలై పరగు స్వభావజములై || 42

క్షత్రియులకు సహజ కర్మ; శౌర్యము, ధృతి,
యుద్ధమందు వెన్ను నొగ్గకుంట,
దాక్షు తేజములును, దాన, మీశ్వర భావ
మనగ లోకసంగ్రహార్థ మగుచు || 43

కృషియు, గోపురక్ష, యెల్ల వాణిజ్యమ్యై,
వైశ్యకర్మకెవి స్వభావజములు;
పై కులాలకైన పరీచర్యయను కర్మ
పరగ శాద్రులకు స్వభావజమ్యై || 44

తనదు తనదు కర్మమున నథిరతుడైన
నరుడు సిద్ధి నంద నగును లెప్పజి;
తనదు కర్మ నిరతి జన్మి డెబ్బు లందునో
సిద్ధి, దాని వినుము, చెప్పుచుంటి ॥

45

భూతముల ప్రవృత్తియే దేని చేత నగునో?
దేనిచే వ్యాప్తి గన్నదిదెల్ల జగము?
దానిని స్వకర్మ నర్చించి, మానవుండు,
శ్వేతవాహన! పొందెడు సిద్ధి నిందు ॥

46

ఇమ్ముగ నొనర్ప పరుల ధర్మమ్ము కంటె,
విగుణమేని, స్వధర్మమ్ము ప్రియమొనర్పజి;
కర్మము స్వభావనియతమై క్రాలు నెడల,
చేసినను గిల్చిపు, మైది చేరరాదు ॥

47

సహజకర్మ, కౌష్టయ! దోషాన్వితమైన్న
యగునుగాక, త్యజింపంగి దగదు సుమ్ము;
ధూమముననగ్ని పోలిక, దోషమునను
ఎల్లయశంభములును ఆవృతములుగద॥

48

జితమనస్ముండు, విగత మౌస్యహ కలాడు,
బుద్ధి సర్వతను అసక్త బుద్ధి కాగి,
పరమ నైమ్మర్యై సిద్ధిని బడయి జాలు,
భారత! అల సంవ్యాసమ్ము కారణమున ॥

49

సిద్ధి పొందినాతఁడు బ్రహ్మా జేరుకొనగ
నెట్లులో, దాని నా నుండి యెఱుకగనుము
జ్ఞానవిష్టకు నటు పరమైన దాని
సంగ్రహముగనె అగుగాక చాలినంత ॥

50

పరమ శుద్ధమౌ బుద్ధితో, బరగుచుండి,
ధృతి కలిగి, యాత్మా దనకు స్వాధీన పఱచి,
విడచి శబ్దాదుల వివిధ విషయములను,
తోసి రాగమ్ము, ద్వీపమ్ము, దూరముగను॥

51

లఘు వగుచు నోగిరమ్ము, నీర్జన తలమ్ము
నాశ్రయించి, యలత్రికరణములను నియ
మించి, ధ్యానయోగ పరత, మేటిదగు వి
రాగమును నిత్యమ్ము దన కాశ్రయము చేసి ॥

52

బలము, అహమును, మటియు, దర్శమ్ము విడచి,
కామమును, క్రోధమును, పరిగ్రహము, విడచి,
నిర్మలత్వమ్ము తోడ, శాంతిని బెనంగి,
బ్రహ్మ భావ పదమున కర్మతను గాంచ ॥

53

బ్రహ్మ భూతుండు తాను; నిర్మల మనస్సు,
దేనిఁ గూర్చి చింతింపఁ, డెద్దేనిఁ గోరఁ
డఖిల భూతమ్ము లెడ నొక్కుయటుల సముడు,
పదయు నాయెడ నత్యంత పరమ భక్తి ॥

54

ఎంతవాడనో? ఎవడనో? ఎద్ది తత్ప్రవ్య
మో? తెలిసికొను నామీది పూర్ల భక్తి;
దానిచే, నన్ను, నాదు తత్ప్రముసు, దెలిసి,
పిదప, నాలోఁ బ్రహ్మశించు, విజయ! వినుము || 55

ఆశ్రయము నేనుగా సదా అఖిలకర్మ
ములను జేయుచుండియుగూడ, పొందు గలుగు
నా యనుగ్రహ; మది కారణమ్ము కాగ,
అవ్యయమైన, శాశ్వతమైన పదము || 56

మనసునందునె వివిధ కర్మముల నెల్ల
నా కయి త్యజించి, మత్పురుండ వయి, పౌర్ణ !
అల్ల బుద్ధి యోగమ్ము ఉపాశ్రయించి,
అనిశము మనస్సు నాయందె ఆపియుంచు || 57

నన్ను జిత్తమందునను నిలిప్పి, దుర్గముల్
నాయనుగ్రహమ్ము నను దరింతు ;
వటులు గాక, నీ వహమ్ముచే నొకవేళ
చెవిని బెట్టువో, నశింతు వీపు || 58

ఏలా అహమాశ్రయించుట, “నేను పోర”
ననుచు దలచితివో నీపు, వ్యధ మిట్టి
నీదివ్య వసాయ మియ్యది? నిన్ను ప్రకృతి
తానె నియమింపు గలుగు యుద్ధమ్ము చేయ || 59

నీ దగు స్వయభావమున నైన నీదు కర్మ
ముల నిబద్ధండ వగు నీపు మొదట, పార్థ! 60
మోహమున నేది చేయంగ బుద్ధి తేదో,
అదియే చేసెద వపశుడ వగుచు నైన ||

ఈశ్వరుడు సర్వభూతాల హృదయ దేశ
ములను నున్నాడు మాయచే భూతములను
ఎల్లను జలింపజేయుచు నెల్ల యొడల,
అర్ఘునా! యంత్రములణ్ణన్న యటులె చేసి | 61

అతని నొకనినే శరణమ్ము నందఁ గదవె
సర్వభావమ్ములను జేసి, సవ్యసాచి !
అతని యనుగ్రహమ్ముచే అందగలవు
పరమ శాంతిని, మటియు, శాశ్వత పదమ్ము || 62

ఇదియ నీకయి నేను విన్నించి యున్న
జ్ఞానము; రహస్యముల రహస్యమ్ము మిగుల;
చేసి దీని విమర్శ అశేషముగను,
ఎటుల ఇచ్ఛించెదవో తుది, అటులె చేయు || 63

అన్నిటను గుహ్యతమైన యదియ ఇద్ది;
విను, మఱల, నాదు పరమ వాక్యాను వచింతు;
ఎక్కు-ఇష్టుడ వగుచుంటి విందు నాకు;
కావునను, నీదు హితము పల్గు-ంగ నుంటి || 64

నన్న పుది నిల్చు; భక్తితో నన్న కొలువు;
 నన్ననె యజింపు; మిడు వందనమ్ము నాకు;
 నీవు నాయందే కలిసి పోనేర్తు; నిజము;
 నాకు ప్రియుడువు; ప్రతినను నీ కొనర్తు || 65

సర్వధర్మాలు నాకు త్యాజ్యమ్ము చేసి,
 శరణు పొందుము నన్న నొక్కరుని నొకని;
 ముక్కుని నొనర్తు కలపాపములను నుండి
 నిన్ను, రునేన; నీవు చింతింపవలదు || 66

దీని నీ వెన్నుడు నింతయు తెలుపుదగదు
 సుమి తపోహసులకును, శుశ్రావ లేని
 వారికి, అభక్తులకును, నా పయి అసూయ
 గొనడు నెవ్వండొ వానికి, గోవ్య మగుట || 67

వియతిడు నాదు భక్తుల రు రహస్య
 మును బ్రహ్మింపు జేయునెప్పుడు, నతండు
 పరమ భక్తిని నన్న గౌల్చి, పరము నన్న
 చేరఁగలడు, సంశయము కించిత్తు వలదు || 68

అతని మించి మనుష్యుల యందు మిగుల
 ప్రియకరుండైనయతు దొండు లేడు నాకు;
 ప్రియ తరువు దొరువు డుండగు బోడు పృథివినాకు
 తలడు ఆయతనిని మించి, తథ్య మిద్ది || 69

మనల యిం ధర్మ సంవాదమును నెవందు
పరన చేయంగు గలుగు, అవ్యాని జ్ఞాన
యజ్ఞమున పూజనందు కొన్నట్టివాడ
అగుదు ననియె, గుడాకేశ! నామతమ్ము ||

70

శ్రద్ధతో, అనసూయతో, శ్రవణములను
వినరుం డేని వినిను, ఇతిదుః గూడ,
ముక్కు డయి, శుభలోకముల్ పాందగల్లఁడు,
పుణ్యకర్మమ్ములను జేయు పురుషులవలె ||

71

దీని నేకాగ్ర చిత్తమ్ముతోన, పార్థ!
విని, గ్రహించితో పూర్తిగ? వినెద, చెపుము;
తావకాజ్ఞాన మోహమ్ము తా నశించె
నా, ధనంజయా! పూర్తిగ? నాకు వినుచు ||

72

అద్దనుఁడు : అనును
మోహము, నశించె; స్నేహితి, నేను పాందినాడ;
అచ్యుతా! నీదగు ననుగ్రహమ్ము చేసి;
సంజయము వాసి, ఒదవితి సైర్యమిపుడు;
చేయుదును నీపు నన్ను శాసించి నట్లు ||

73

సంజయుఁడు : అనును
కృష్ణపొర్టుల సంవాద రీతి గంటి;
అద్భుతము, రోమ హర్షణమైన దిద్ది;
వాసుదేవునకు, మహానుఁ భావుఁడెన
పార్థునకును సంవాదమ్ము పరగ నిటులు ||

74

వ్యాసుని ప్రసాదమున విన్నవాడైనెతి
కృష్ణ యోగేశ్వరుడు తాన్ కథించు చుండ,
పరమ గుహ్య తమమ్మగు భవ్యయోగ
మనెడు జాప్తమ్ము సాక్షాత్తు వినంగైనెతి ॥ 75

సంస్కరించియు, ఓ రాజ! సంస్కరించి,

కృష్ణపార్థుల సంవాదమిద్ది, పుణ్య,
మద్భూతమైన దాని, నే మాటి మాటి
కలరుచును నుంటి, మది విస్కయమ్ము చేత ॥ 76

అహరిది, విశ్వరూపమ్ము? అధ్యతమ్ము;
సంస్కరించుచు, ఓ రాజ! సంస్కరింప,
విస్కయము నాకు పోచ్చయు, వెల్లివిరిసె,
తెరలు తెరలుగ మోదమై, తిరిగి తిరిగి ॥ 77

ఎచట యోగేశ్వరుడు, కృష్ణఁడెలమి నుండు,
ఎట ధనుర్ధరుడాపార్థ డెలమి నుండు,
అచట, బ్రువములు : శ్రీయు, జయమ్ము, నీతి,
భూతియు, నటంచు నామతి, భూతలేశ ! 78

ఇటులు
మోడు సంన్యాస యోగము పూర్తి.

మంగళం

ప్రణతులర్పింతు జ్ఞానుల పొదములకు
ప్రణతులర్పింతు భక్తుల పొదములకు
ప్రణతులర్పింతు నిర్మణ బ్రహ్మమతికి
ప్రణతులర్పింతు గుణగణ బ్రహ్మమతికి
ప్రణతులలనాటి బ్రహ్మవిద్వరులకెల్ల
ప్రణతులీనాటి సత్యవిద్వరులకెల్ల ||

OM

Sreemad Bhagavadgeeta Telugu Geetamulu

G.V.V. Satyanarayana, B.A., L.T.,

(April 12, 1895 - November 11, 1979)

Teacher/Headmaster, East Godavari District
Board High Schools-Rajole, Amalapuram,
Ramachandrapuram, Kothapeta (1920-50),
Nava Bharati Gurukulam, Rajahmundry (1952-53)
Member, S.S.L.C Board, Madras Presidency (1945-48);
Chief Examiner, S.S.L.C Examinations (1945-48);
Member, Text Book Committee (1945-48); etc.

